לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', י"ג באב תשמ"ו, 18 באוגוסט 1986 / שנה מ"ד מס' 13117 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

תמיהה על קידום אחד ממקבלי החנינות לתפקיד בכיר בשב"כ

רה"מ פרס אישר אמש באוזני כמה שרים, כי אחד מראשי השב"כ, שקיבל חנינה, קודם לתפקיד בטחוני בשרות — נמסר במהדורת חצות של הטלוויזיה.
לדברי הכתב שמסר את הידיעה, אמרו כמה מהשרים כי הם רואים בחומרה את העובדה, שמי שהוענקה לו חנינה בפרשה זו, בשל עבירות שביצע, קודם לתפקיד בטחוני. כזכור נמסר בשעתו, עם הענקת החנינות, כי כל מקבליהן יפרשו יחד עם ראש השב"כ מהשרות.
(שע"מ)

הממשלה החליטה על קיצוץ 320 מיליון ש"ח ועל הקפאת חלק מההתקשרויות

ברוב של 14 שרים ובהתנגדות 5 הוחלט גם שהקיצוץ בשלב זה יחול רק על תקציבי המשרדים האזרחיים ● רבין, פרס ונסים יחליטו על הקיצוץ בבטחון ● שר־האוצר: ההחלטה תבטיח המשך היציבות — עתה ניגש לתכנן הרפורמות במשק ● פרופ' ברונו הסביר לשרים שתוכנית הייצוב שהונהגה בארגנטינה נכשלה כיוון שלא שמרו על ריסון ההוצאה התקציבית ונאלצו להנהיג פיחותים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

תקציב המדינה יקוצץ ב־320 מיליון ש"ח, על כך החליטה אמש ישיבת הממשלה. הקיצוץ יחול רק על תקציביהם של המשרדים האזרחיים. השרים לא קיבלו החלטה כלשהי על קיצוץ בתקציב הבטחון, והשאירו את ההחלטה על הקיצוץ בתקציב זה להחלטתם של שר־הבטחון יצחק רבין, ראש־הממשלה שמעון פרס ושר־האוצר משה נסים.
נסים הגיב לאחר ישיבת הממשלה ואמר שההחלטה נותנת תקווה להמשך היציבות הכלכלית במשק.

ניגשים לתיכנון ההמשך

הוא ציין שהאוצר יתחיל עכשיו
(המשך בעמוד 2)

נוכח ההתנהגות הצוננת של הרוסים בהלסינקי אומרים במשלחת הישראלית:

לא באנו לפלרטט איתם אלא לעבוד — ניפגש ונעלה הרעיונות שלנו

הרוסים נמנעים מלהיפגש עם הישראלים עד הרגע האחרון — דואגים שלא להראות ולא להצטלם ● תיגבורה של המשלחת הישראלית בסמנכ"ל מש' החוץ מעיד על הערכות לקבלת החלטות ● הציפיות מן הפגישה בירושלים – כמעט אפס ● עולים מבריה"מ כבלו עצמם בשלשלאות בירושלים כתביעה להתנות המגעים בעלייה

מאת שליחנו המיוחד לפינלנד

הלסינקי. – משלחת ישראל נערכת לקבלת החלטות במקום בעת השיחות עם ברית־המועצות היום ומחר, בתוך כך הקפידו הסובייטים על הימנעות מוחלטת ממגעים עם ישראל, עד הרגע האחרון האפשרי. זה היה המצב אמש, שעות ספורות לפני פתיחת השיחות בין שתי המישלחות, הבוקר.
ההיערכות הישראלית לקבלת החלטות הופגנה בייתור על־ידי שיגורו של סמנכ"ל משרד החוץ, חנן בריאון, שלא ישמש רישמית חבר המישלחת, אך יהיה במקום כדי לתת הנחיות במידת הצורך.

הנושא יועלה

בריאון אישר, כי בכל מקרה יועלה בהלסינקי נושא יהדות ברית־המועצות וכוונת המשלחת הישראלית לשוב ארצה ביום ה' השבוע.
במשלחת יצחק שלח, מנהל מחלקת התביעות במשרד החוץ, ואלכס בן־צבי, שישמש מתורגמן למשלחת, אשר בראשה עומד יהודה הורם, שיצא כבר ביום ה' שעבר.
שני חברי המישלחת הסובייטית לשיחות, טיכומירוב ופלכיו, הם פקידים שאינם ממגבשי המדיניות המורח־תיכונית של ברית־המועצות.
לא ידוע באיזו צורה יתייעצו שני הפקידים הסובייטיים עם הממונים
(המשך בעמוד 2)

בדרך לפגישה עם הרוסים

שניים מנציגי ישראל לשיחות הקונסולריות עם בריה"מ, יהודה הורם (משמאל) ודובר אחוד גול, באחד מרחובות הלסינקי ערב פתיחת השיחות, אתמול. (צילום: איי.פי.)

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

נוכח ההתנהגות הצוננת של המשלחת הסובייטית ערב פתיחת השיחות בהלסינקי היום ב־10, ירדו הציפיות בירושלים כלפי שיחות אלה לרמה של חוסר ציפיה כמעט מוחלט. ההשערה, כי בעקבות המפגש תבוא משלחת רוסית לירושלים, לפרק זמן קצר, ומשלחת ישראלית תצא במקביל למוסקבה, נכנסה בינתיים להקפאה.
גורמים מדיניים בירושלים אמרו אמש: „הרוסים מחרימים אותנו, אבל אנו לא נתרגש מזה. לא באנו להלסינקי כדי לפלרטט אתם, אלא בשביל לעבוד. מספיק שניפגש ונעלה את הרעיונות שלנו, וזאת נעשה". השיחות, כך נאמר, יהיו יבשות מאד.
דברים אלה נאמרו בעקבות סירוב המשלחת הרוסית לקיים שיחות הכנה ישירות עם המשלחת הישראלית ולהשתתף בקבלת פנים לרגל פתיחת השיחות. ההאשמות שפרסמה סוכנות הידיעות הסובייטית „נובוסטי", השנייה בחשיבותה אחרי סוכנות טא"ס, נגד ישראל, עוררו גם הן מורת רוח בירושלים. נאמר, כי בריה"מ החליטה, כנראה, „לעשות שרירים" לקראת המפגש, כדי להראות, שהידברותה עם ישראל היא מוגבלת ומצומצמת, וזאת כדי לדחות כל לחץ ערבי נגד נסיון הידברות זה.

התוכנית המשקית של הקבה"א לשנת תשמ"ז ● עמוד 4
בוש לפרס: מצאתי הסכמות בין מצרים, ישראל וירדן ● עמוד 3
הוועה"פ אישר הסכם המסגרת על אף הביקורת ● עמוד 16
בהלה למים בצפון הגבירה את הבזבוז ● עמוד 16
שינוי רדיקלי בחוקי המס בארצות־הברית ● עמוד 14
נמנעה הפגנת משפחת תמם בבקעה אל־גרביה ● עמוד 4

ברלב: אני מזועזע מהחוצפה של הכתבים

מכחיש הידיעות על חקירת הדרג המדיני

„המשטרה אינה מוסרת שום פרטים על חקירתה בעניין השב"כ ואני ממש מזועזע מכוח ההמצאה והחוצפה של כתבים" — אמר שר המשטרה חיים ברלב בראיון ל„קול ישראל" בהגיבו על ידיעות בעתונות על „קביעת מועדים לחקירת הדרג המדיני" בפרשה זו.
שר המשטרה אמר כי אין הוא יודע מתי חקירת המשטרה בעניין השב"כ תושלם אך הדגיש כי „אנו לא מוסרים שום פרטים על החקירה הזו."
„אני אומר בצורה האחראית ביותר שכל הפירסומים, ללא יוצאים
(המשך בעמוד 2)

השיחות בהלסינקי

שיחות הלסינקי הנפתחות היום בין משלחות ברית־המועצות וישראל מהוות מגע רשמי ראשון בין שתי המדינות – מאז ניתוק הקשרים בשנת 1967. חשיבותן של השיחות הללו, שהן פרי יוזמה סובייטית, בעצם קיומן. אין ספק לכך אין לצפות לדראמה פוליטית בינלאומית גדולה, כגון תפנית במדיניות הסובייטית כלפי ישראל. אחרי החודעה הסובייטית הראשונית בדבר יוזמת השיחות הקונסולריות, פורסמו במוסקבה הבהרות, שעניינן רק בדיון הנוגע לתחום המצומצם של קשרים קונסולריים, הקשור – על־פי ההגדרה הסובייטית – להסדרים טכניים בלבד. גם הנציגים הסובייטיים שנשלחו להלסינקי הם מן הדרג הזוטר. דבר שיש בו כדי להעיד שאין בסמכותם להרחיב את יריעת המשא־ומתן כרצונה של ישראל.
לישראל שתי תביעות צודקות כלפי ברית־המועצות. לניתוק הקשרים הדיפלומאטיים מזה 19 שנה, אין כל הצדקה על־פי הנורמות הבינלאומיות המקובלות, ואף לא על פי הפרקטיקה הדיפלומאטית של מוסקבה עצמה, המקיימת קשרים אף עם מדינות בעלות משטרים בלתי דימוקראטיים, ואף כאלו הנוקטות קו אנטי־סובייטי מובהק. בנוסף לכך, ישראל, כמדינת היהודים, תובעת בצדק מברית־המועצות לאפשר את עליית היהודים הרוצים בכך – לישראל. זכות זו מעוגנת גם באמנת הלסינקי שברית־המועצות חתומה עליה. את המאבק למען שינוי המדיניות הסובייטית ביחס אל היהודים, ובעיקר אל מסורבי העלית, יש לנהל ברציפות, בעקביות ובתבונה מדינית.
משלחת ישראל יכולה אומנם להעלות בשיחות שייפתחו הבוקר גם את שאלת יהודי ברית־המועצות, כמו שהנציגים הסובייטים יהיו רשאים להעלות את השגותיהם לגבי המדיניות הישראלית. אך אסור לקבל את התנועה האווילית, המושמעת אצלנו, בדבר התניית השיחות הקונסולריות או הסכמתנו לפתיחת קונסוליות בשתי הארצות – בהסכמתה של מוסקבה לחידוש העליה לישראל. מי שמציע זאת מבקש למעשה להכשיל את המגע הישראלי־סובייטי הראשון על הסף, ולסגור מחדש את האשנב הקטן שנפתח עם היוזמה הסובייטית הנוכחית.
המשלחת הישראלית חייבת להפעיל את מיטב מאמציה כדי להגיע לקשר ראשוני עם ברית־המועצות, אפילו יהיו תחומיו מוגבלים וצנועים. את כמובן על בסיס של הדדיות. ייתכן כי במרוצת הזמן תעשה מוסקבה גם צעד נוסף, צעד מלא, לחידוש הקשרים הדיפלומאטיים, דבר שיהיה בעל משמעות רבה לחיזוק מעמדה הבינלאומי של ישראל. את המאבק למען יהודי ברית־המועצות נמשיך לנהל כבעבר עד שמוסקבה תשכיל – גם מתוך בחינה מחודשת של הנושא, וגם תחת לחץ דעת הקהל הבינלאומית – לפתוח גם שערי היציאה בפני יהודי ברית־המועצות.

ההסכם להבראת קופ"ח ייחתם היום

מבוסס על דו"ח גדיש ● קובע התייעלות, פריסת חובות, וצמצום 1700 משרות ● תקציב הקופה — מאמצעיה ותמיכת הממשלה — 715 מיליון ש"ח

מאת כתבנו לענייני עבודה

ההסכם להבראת קופת־חולים, בין ההסתדרות, הקופה ומשרד האוצר, ייחתם היום אחר הצהריים במשרד־האוצר בירושלים. ההסכם מבוסס על דו"ח יעקב גדיש.

פריסת חובות

תכנית גדיש עוסקת בהתייעלות הקופה, איזון תקציבה והעמדת חלק מרכושה, בעיקר זה שאינו משמש אותה בעת פעילותה השוטפת, למטרות סילוק חלק מחובות שהצטברו. עוד עוסק הדו"ח בהגדלת האמצעים שיגבו מחברי הקופה, פריסת חובות על־ידי הבנקים ופריסת יתרת החוב, מאמצעים שהממשלה תעמיד בבסיס רבית נוחה ולא מסובסדת. הממשלה אמורה להעמיד סכומים חד־פעמיים עד למימוש כל האמצעים האחרים הדרושים לסילוק החובות המעיקים על הקופה.

715 מיליון ש"ח

במסגרת ההסכם נקבע כי הממשלה תעמיד את תמיכתה בקופת־חולים בשנת הכספים 86, לרמה, שיחד עם המס המקביל, תגיע ל־715 מיליון שקלים חדשים במחירי תקציב 86. על פי המלצות הדו"ח, על קופת־חולים לצמצם את מספר המשרות המאוישות באלף ושבע מאות איש עד סוף השנה התקציבית, במרס 87. במוסד זה אמורה מצבת כוח האדם של קופ"ח, לרבות עובדי בתי־החולים, להתייצב על 22,500 משרות מלאות.

משרד הבריאות מזהיר: צמצום אספקת המים יגרום זיהומים

משרד הבריאות מבקש מ„מקורות" לא לצמצם האספקה ל־18 ישובים – מהיום ● הסכנות: חדירת חיידקים לצנרת שתרוקן וזיהום מים שייאגרו בבתים

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

כל נקודות הזיהום של המים, מלבד קיבוץ יגור, נקיים לחלוטין, כך אמר דובר משרד הבריאות בהסתמך על בדיקת המהנדס הראשי של המשרד.
הוא הוסיף, כי במים מהמוביל הארצי ישנם משקעים שמקורם צמחי והם שוקעים בכל מיני מקומות ומהווים תשתית להתפתחות חיידקים.
משרד הבריאות הזהיר מפני סגירת הברזים בערים שונות, שכן לצינורות ריקים חודרים מיד חיידקים. כן יש סיכון באגירת מים בתנאים ביתיים, שכן גם המים הללו מזדהמים בקלות.
את הדברים הללו אמר דובר משרד הבריאות בתגובה להודעת נציבות המים, כי „מקורות" תצמצם את האספקה לערים שונות שעברו את המיכסות, החל מהיום.
במברק דחוף ששיגר מהנדס התברואה הארצי במשרד הבריאות, רמי הלפרין, אל מנכ"ל „מקורות" ואל נציב המים, כותב הלפרין: „אבקשכם לא לצמצם את אספקת המים ליישובים, כי ריקון הצנרת ממים, יגרום לחדירת זיהומים למי השתייה."
מומחי משרד הבריאות דנו בנושא זה, במהלך השבוע האחרון, לאור ידיעות, לפיהן מתכוונת חברת מקורות לצמצם את אספקת המים, עד כדי ניתוק ליישובים שונים בארץ.
מומחי המשרד הזהירו עוד, כי גם אגירת מי השתייה במיכלים ביתיים, שתתפתח בעקבות ההפסקות המכוונות, עלולה לגרום לעלייה בתחלואת מעיים, כיוון שגם מים שנאגרים במיכלים ביתיים לזמן ארוך עלולים להזדהם.

בקריית גת ובקריית אתא מפסיקים להרתיח המים

בקיבוץ יגור ממשיכים להרתיח

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום, וירון זליג, כתבנו בחיפה

תושבי קרית־גת רשאים להפסיק להרתיח את מי־השתייה שלהם מהבוקר, בעקבות הודעתו של ד"ר שמעון שרף, הרופא המחוזי באשקלון, שהודיע כי אין עוד חיידקי קולי במי־השתיה.
משרד הבריאות ו„מקורות" ימשיכו להוסיף כלור למים כדי להסיר כל חשש לבריאות התושבים.
מסתבר כי חרף כל הבדיקות והחקירות בשבוע האחרון, לא אותר עד כה באורח ברור וסופי מקור הזיהום פרט לצינור מים ישן אחד. הערכת המומחים היא, כי מקור הזיהום הוא שילוב של תקלות בצנרת העירונית והצטברות של החומר האורגני באחד המגופים המכניים של המוביל הארצי.
ד"ר שרף מסר עוד, כי הורה לעיריית קרית־גת להזמין ברחפות בריקה ומיפוי של הצנרת העירונית באמצעות טלוויזיה במעגל סגור המוחדרת לצנרת, שיטה שהוכיחה את עצמה לפני שנה לאיתור מקור הזיהום בקריות, זיהום שגרם לתושבים רבים למחלת הדיזנטריה.

קריית אתא: אין חיידקים

החל מיום שישי שוב יכולים תושבי השכונות קריית בנימין וקריית פרוסטיג בקריית אתא לשתות מי ברז ללא צורך להרתיחם. כך מסר ביום שישי ממלא מקום הרופא המחוזי, ד"ר שמואל רשפון.
הודעה זו של משרד הבריאות באה לאחר שבבדיקות אחרונות שנערכו ביום חמישי התברר כי במי השתייה ברשות המים של שתי שכונות אלה לא קיימים יותר חיידקי קולי.
עם זאת, הורה משרד הבריאות לעיריית קריית אתא לשמור על רמת הכלרה נאותה של מי־השתייה.

ביגור ממשיכים להרתיח

במקביל הורה משרד הבריאות למזכירות משק יגור להמשיך ולהרתיח את מי השתיה של המשק. בבדיקות שערך המשרד התברר מעל לכל ספק כי מקור הזיהום הוא בבריכת האגירה של הקיבוץ, אשר ככל הנראה לא נוקתה מזה שש שנים.
עוד העלתה הבדיקה, כי הבריכה אינה אטומה די הצורך.
משרד הבריאות הורה לקיבוץ יגור לנקות, לחטא ולאטום את הבריכה, וכאמור הורה על הרתחת מי השתייה בקיבוץ.

מצילים בחוף שרתון חישן בת"א חוזרים לעבודה רגילה. (צילום: יעקב שאלתיאל)

הסתיימה שביתת המצילים בת"א

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

שביתת מצילים בחופי תל־אביב תמה לאחר מאמץ של הרגע האחרון שנעשה בפגישה שהתקיימה ביום ששי בשעות הצהריים בלשכתו של טדי קאופמן, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב.
המצילים הסכימו לחזור לעבודה מלאה בתנאי שגם נושא שעות העבודה שלהם יידון במסגרת הבוררות. כזכור, הסכימו נציגי המצילים ונציגי העירייה לבוררות בסכסוך. המצילים עובדים היום 12 שעות עבודה ביום.
יגאל גריפל, ממלא־מקום ראש עיריית תל־אביב, הממלא את מקומו של שלמה להט השוהה בחו"ל, הסכים לתנאי שהציגו המצילים וחתם על הסכם הבוררות.
טרם נקבע הבורר, אך זה ייקבע תוך מספר ימים.

ארבעה בני משפחה נפצעו קשה בתאונה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ארבעה בני משפחה מרמלה, נפצעו אתמול קשה בהתנגשות מכוניתם בעמוד תאורה בעיר.
בני משפחת אליהו נסעו במכוניתם מסוג „כרמל דוקס", כשלפתע ברחוב קרן היסוד סטתה המכונית ימינה ללא כל סיבה הנראית לעין, והתנגשה בעמוד תאורה שהיה בשפת הכביש.
שירן, תינוקת בת תשעה חודשים, בתם של בני הזוג אליהו, נפצעה אנושות והועברה לבית־החולים תל־השומר.
שלושת בני המשפחה הנותרים, האב אליהו בן ה־34, האם גרציה בת 31, והבן אופיר בן ה־9 נפצעו אף הם קשה והועברו באמבולנס לבית־החולים „אסף הרופא".

קרן השביתה תתמוך בעובדי „טקסטיל דימונה"

מאת כתבנו לענייני עבודה

540 עובדי המפעל המושבת „טקסטיל דימונה" יקבלו מקרן השביתה 200 ש"ח לכל עובד. ההחלטה לתמוך בעובדים השובתים נבעה בין היתר מחשש כי העובדים המושבתים יפרצו היום לישיבת הוועד הפועל ויפסיקו הישיבה.
המפעל מושבת זה כחודש ימים, בהשבתת מגן מצד ההנהלה. התשלום הניתן הוא חד־פעמי.

● משה אישכבית, בעליו של קפה „כסית" ברח' דיזנגוף בתל־אביב, הכחיש ביום ו' שוב ושוב באמצעות פרקליטו, את ההאשמות בדבר סחר בסם מסוכן, שהעלתה נגדו התביעה הכללית.

צעיר טבע בכנרת — צעירה ניצלה

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

אתמול בצהריים טבע בכנרת משה צמחי, בן 24, מחולון. הוא הועבר במצב קשה לביה"ח פוריה ונפטר אחרי הצהריים.
ערב קודם לכן הגיע לחוף הוואי שבכנרת קבוצת צעירים. אתמול בשעה 10 יצאו ארבעה מהם לשייט בסירת פדאלים. שניים מהם, טלי חלילי בת 19 ומשה צמחי, החליטו לשחות והבחורה החלה לטבוע.
חברה, משה צמחי, וגבר נוסף מהסירה, ניסו להצילה. משסיימו למשות אותה מהמים בעזרת מספר מתרחצים מחוף סמוך, שצפו בנעשה וחשו לעזור בהצלה, הסתבר שמשה צמחי חסר.
לאחר זמן מה הוא נימשה במצב קשה. וזוג רופאים שהיה במקום, יונה ונגה מני, החל לבצע פעולות החייאה. כעבור 10 דקות הגיעה למקום ניידת לטיפול נמרץ והעבירה את הטובעים לביה"ח פוריה.

● משטרת עזה גילתה ביום חמישי במוסך מקומי חלקים מפורקים של מכונית „מרצדס" חדישה, שנגנבה השבוע מאזור יהודה. במקום גם נמצאה מכונית „סובארו"

מזג האויר

תחזית מזג האויר: לחיות נוחה. הגלים 50 עד 100 ס"מ.
הטמפרטורות: ירושלים 17—[illegible], [illegible] רמת הגולן 18—33, [illegible] 21—31, צפת 19—31, [illegible] 21—32, נצרת 22—37, [illegible] שומרון 22—35, תל־אביב 21—30, נמל תעופה בן גוריון [illegible] 26—40, יריחו 21—31, [illegible] באר שבע 22—29, אילת 26—40.

על המשמר

העבודה ב„מכט" שדרות מתחדשת הבוקר

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

135 עובדי „מכט" בנייה טרומית בשדרות יחדשו את עבודתם הבוקר אחרי שבמשך שבוע היתה השבתת מגן של ההנהלה, בתגובה על העיצומים של העובדים.
ההסכם לחידוש העבודה הושג ביום ו' אחה"צ בפגישה בין יו"ר מועצת המנהלים והמנכ"ל של „רסקו" ש„מכט" היא חברת־הבת שלה, לבין עמיר פרץ, ראש המועצה המקומית, שלום הלוי, מזכיר מועצת הפועלים, ונציגי העובדים.
בפגישה סוכם על הקמת ועדה משותפת, שתגיע להסכם בנקודות השנויות במחלוקת עד 20 בספטמבר. עוד סוכם, כי העובדים יקבלו מיקדמה בגובה של 50 אחוז על חשבון התביעות, שלטענתם ההנהלה לא שילמה, למרות שהן חלק מהסכם העבודה החתום.
עוד סוכם כי עד לגמר עבודתה של הוועדה אף צד לא ינקוט פעולות חד־צדדיות, כגון עיצומים, שביתה או השבתה.

חמישה ח"כים יוזמים דיון בליכוד הליכוד

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

חמישה ח"כים מהליכוד — מיכה רייסר, דוד מגן, מיכאל איתן ואליעזר שוסטק (כולם חרות), ופנחס גולדשטיין (ליברלים) יוזמים כינוס מיוחד של סיעת הליכוד בכנסת כדי לדון בליכוד הליכוד.
החמישה גורסים, כי התנאי המוקדם לליכוד תנועות חירות והליברלים צריך להיות איחוד ואיחוי השברים בתוך תנועת החרות.
לדעת רייסר, הרוח החיה בין החמישה, צריך מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר ליזום את חידוש הוועידה המפוצצת של חירות, בתקופה הקרובה, עוד לפני הרוטציה.
לדעת רייסר, מראשי מחנה דוד לוי, יצחק שמיר ייצא מחידוש ועידת חירות מחוזק מאוד.

„אשכול מסר הכותל לדתיים ולכן הוא מוזנח"

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

חוגים חרדים בירושלים הביעו תרעומת רבה על ראש עיריית ירושלים, בשל דברי הביקורת שהטיח נגד הדרך בה מוחזק הכותל המערבי.
בהופעה בפני חברי מפלגת העבודה בירושלים ופעילים בשכונות אמר טדי קולק, כי „ראש הממשלה במלחמת ששת הימים, לוי אשכול, מסר את הכותל לדתיים, וכך הוא נראה־מוזנח ומלוכלך".
קולק הכעיס בעבר את הדתיים במספר התבטאויות, ובין היתר כינה את החרדים המתפרעים ושורפים תחנות אוטובוסים כ„סרטן בלב האומה", והפעם התכוון לתכסיסי ההשהיה של הדתיים המונעים עיצובה מחדש של רחבת הכותל לפי תכניות שכבר התגבשו והקלת דרכי הגישה אליו.
המקומון הירושלמי „כל העיר" מביא תגובה חריפה של ח"כ מנחם פרוש, מאגודת ישראל, שאומר כי קולק חסר תחושה מינימלית למשמעות הכותל, שהוא נשמת האומה.

דרישה לסיים הדיון על איצטדיון ירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יורם בר־סלע, תובע מהוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה בירושלים להחיש את שמיעת ההתנגדויות בשאלת הקמת איצטדיון כדורגל בבירה ולסיים את הדיון במהירות הראוייה.
לדעת בר־סלע סטתה הוועדה המחוזית מהנוהל המקובל, בכך שהאריכה את שמיעת ההתנגדויות עד אין קץ.
כידוע, הופקדה לפני כשנתיים תכנית להקמת איצטדיון בדרום־ירושלים, לאחר שביצוע תכנית קודמת בוטל עקב לחץ של גורמים חרדים.
לתכנית החדשה הוגשו כאלף התנגדויות והוועדה הספיקה לשמוע במשך שנתיים רק כמחציתן. הוועדה טרם דנה בהתנגדויות ולא החליטה בהן.
יו"ר הוועדה המחוזית, איש משרד הפנים רפי לוי, טען בתגובה לדרישתו של המשנה ליועץ המשפטי, כי הוועדה עמוסה עבודה מעל לראש, ואין היא יכולה לקיים מספר רב יותר של ישיבות מאשר קיימה בעבר.

שחקני „הבימה" יועברו לדירוג העיתונאים

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

שחקני „הבימה" החליטו לא לפתוח בשביתה עקב הסדר שהושג ביום ששי בפגישה בין נציגיהם ונציג מועצת פועלי תל־אביב, מרדכי ניזוביץ, בלשכתו של חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.
על פי ההסדר יועברו השחקנים מדירוג אחיד לדירוג עיתונאים. כמו כן הוקמה ועדת מעקב בה יטלו חלק נציג ההסתדרות, נציג מועצת פועלי תל־אביב והממונה על השכר באוצר, הלל דוראי, שהביע את הסכמתו העקרונית להסדר.
עם המעבר מדירוג אחיד לדירוג העתונאים יזכו השחקנים לתוספת של 2.5 אחוזים נטו לקרן ההשתלמות מצד המעביד. ההפרש בשכר היסוד בין הדירוג האחיד לדירוג העיתונאים הוא כ־7 אחוזים. כמו כן הסכימה הנהלת התיאטרון כי השחקנים יועלו בדרגה אחת.
אם אכן יועברו השחקנים לדירוג עיתונאים עשויה להיות בכך פריצת דרך לגבי שאר התיאטרונים הציבוריים, ששחקניהם מקבלים גם הם את שכרם בהתאם לדירוג האחיד.

דן אשבל — יועץ בשגרירות ישראל בוינה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

דן אשבל, עד כה עוזר ראשי לדובר משרד החוץ, יוצא הבוקר לאוסטריה, כדי לכהן כיועץ בשגרירות ישראל בוינה.
שגריר ישראל בוינה, מיכאל אליצור, עמד, כזכור, לסיים את כהונתו החודש ולשוב לארץ, אך בעקבות בחירתו של קורט ואלדהיים לנשיא אוסטריה, נתבקש אליצור להאריך את כהונתו. זאת כדי לחסוך לשגריר ישראל החדש את הצורך להגיש את כתב האמנתו לואלדהיים.

הממשלה החליטה על קיצוץ 320 מיליון

(סוף מעמוד ראשון)

לדון ולתכנן את הרפורמה במערכת המס ובשוק ההון, וישים דגש על שינוי במבנה התעסוקה במשק. ניסים אמר שכל הנקודות שהיו כלולות בהצעתו בקיצוץ התקבלו.

הממשלה החליטה שכל משרד יביא תוכנית מפורטת לקיצוץ בהוצאותיו בשיעור של 3.9 אחוזים, תהיה הקפאת התקשרויות בשיעור של 7.5 אחוזים. ניסים הצהיר שההקפאה לא תפגע בפתיחת שנת הלימודים ושהוא ינחה את החשב הכללי בעניין זה.

הקפאת התקשרויות

ההקפאה לא תחול על התקשרויות של מערכת הבטחון, משרד השיכון ותקציבי הפיתוח. לדברי ניסים אין צורך להביא להקפאה בסעיפים אלה מכיוון שהאוצר יכול לפקח על ההוצאות האלה ישירות, ולהגשים את הקיצוץ בסעיפים אלה בעצמו, דרך האישורים של החשב הכללי.

תקציב נומינלי

הממשלה גם החליטה שתקציב המדינה יהפוך להיות תקציב נומינלי, ולא יעורכן בגין עליית מחירים. מעתה לא יהיו סעיפי הצמדות בתחומי רכישות של הממשלה שיהיו לטווח קצר, אך סעיפי ההצמדה יישארו במקורים של תווים לטווח ארוך. ניסים אמר שיש בכך איתות למשק על הכיוון של ירידה ממערכת ההצמדות.

הקיצוץ בבטחון – פתוח

פרס, רבין וניסים החליטו לפני שבוע שהקיצוץ בתקציב הבטחון יהיה כ־100 מיליון ש"ח במקום 155 מיליון ש"ח כפי שהציע משרד האוצר. אבל אתמול גם פשרה זו נדחתה על־ידי רבין ולכן היה צורך להפריד את הקיצוצים בבטחון מיתר הקיצוצים.

ניסים ציין לאחר הישיבה שהוא מקווה שבסופו של דבר הקיצוץ בתקציב הבטחון יהיה דומה לזה שהוסכם עם פרס ורבין לפני שבוע. הוא הוסיף שמשרד האוצר לא יסכים לדון על שום תקציבים נוספים למשרד הבטחון. השר רבין מבקש תוספות של 92 מיליון ש"ח, כמיצוי עבור ירידת כח הקנייה של הדולרים שהתעשיות הבטחוניות מקבלות למימון חלק מהפרוייקטים שלהם.

14 נגד 5

רק 5 שרים הצביעו נגד ההצעה לקצץ את תקציבי המשרדים האזרחיים בשיעור של 3.9 אחוזים בעוד ש־14 שרים תמכו בהצעה וחמישה נמנעו. נגד הצעת הקיצוצים הצביעו שר־המשטרה חיים ברלב, שר־הבריאות מרדכי גור, שר־החינוך יצחק נבון ושר־התעשייה אריאל שרון. שר־העבודה משה קצב נמצא בחו"ל, אך הצביע באמצעות השר דוד לוי נגד הצעת הקיצוץ.

נבון: קצצת מזיקה

ניסים ציין שהאוצר לא יכתיב למשרדים האחרים במה לקצץ, אך ציין שיהיה עדיף אם המשרדים יביאו לקיצוצים בכח אדם במקום לקצץ בפעולות. בישיבה עצמה היו שרים שהביעו ביקורת על הצעותיו של האוצר. השר נבון אמר שתופעת ה"קצצת" מצביעה על תלות מחשבתית ושהקיצוצים לא יביאו להבראת המשק. השר שרון התרעם על הקיצוצים בהשקעות ובצמיחה ליצוא. השר גור ציין שהוא יוכל לחיות עם הקיצוץ בתקציב משרדו, אך יצביע נגד כמחאה על חוסר דיון בגורל תקציב הבטחון.

הכשלון בארגנטינה

נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו אמר לשרים שתוכנית הייצוב שהנהיגה ארגנטינה שבועיים לפני ישראל, הולכת ונכשלת בימים אלה, וזאת בגלל העובדה שהארגנטינאים לא שמרו על הוצאה תקציבית, לא שמרו על ריסון בשכר, ובסופו של דבר נאלצו לפחות את המטבע.

שנה קשה מאוד

ניסים גילה שכמה מהשרים הציעו לו להטיל מיסים חדשים, ולהעלות מסים על היבוא במקום הקיצוץ המוצע, אך הוא רחה אפשרות זו ואמר שעל השרים להבין שהשנה הבאה תהיה קשה מאד למשק. למעשה שר־האוצר ציין שהקיצוצים עליהם החליטה הממשלה יהיו בבסיס התקציב, ומכאן שהסכומים שיקוצצו לא יחזרו לתקציבים בשנה הבאה.

ארגון ההורים: נצא למאבק

ארגון ההורים הארצי שיגר אתמול מיברק רחוף לראש הממשלה, שמעון פרס, ובו תביעה שלא לקצץ עוד במערכת החינוך.

יו"ר הארגון, יצחק עפרון, מביע במיברק תמיכה בעמדתו של השר יצחק נבון, הסבור כי אין עוד מקום לקיצוצים בחינוך. במיברקו מודיע ארגון ההורים, כי "ההורים ייצאו למאבק אם תימשך המגמה של פגיעה בתקציב החינוך".

(עתים, לע"מ)

הצוות הכלכלי של מפ"ם על המלצות שולץ: צמיחה — כן מכירת חברות — לא

מאת כתבנו

הצוות הכלכלי של מפ"ם בירך אתמול את שר־החוץ האמריקני שולץ על המלצתו לחדש את הצמיחה, בישראל, וליצור תנאי שכר שיאפשרו קיום בכבוד של פועלי ישראל. הרוח מרגיש כי שולץ לא חזר על ההמלצות הידועות של קרן המטבע, כדבר הורדת השכר והצריכה; עם זאת הצוות דוחה את המלצותיו של שר־החוץ האמריקני הנובעות מהשקפותיו השמרניות והמליץ למכור חברות ממשלתיות ציבוריות והעברתן לידיים פרטיות. "משק זה שימש בעבר ובהווה לפיתוח הארץ ולכן יש לעודדו. משק זה הוא המקור העיקרי לצמיחה כלכלית", אומר הצוות הכלכלי.

הצוות גם שלל את הגישה הפשטנית של הורדה סיטונית של מיסים: יש לבחון את מערכת המיסוי במגמה להקל על השכבות החלשות ולהטיל מסי הון ומיסוי על השכבות החזקות.

הצוות הכלכלי של מפ"ם רואה בעודפי ההכנסות שהצטברו בתקציב מקור ראשוני אותו יש להפנות מייד לעידוד הצמיחה, ולשם כך הוא רואה צורך בהורדת שיעורי הריבית ככלי מרכזי לחידוש הצמיחה במשק.

מפ"ם מזכירה את התנגדותה לקיצוץ שירותי הרווחה והחינוך ואף דורשת להחזירם לרמה סבירה.

● כל קשרי התעופה והספנות בין ג'יבוטי לדרום־תימן נותקו אתמול ביוזמת ג'יבוטי, אחרי שמטוסי קרב של דרום־תימן ירדו בשבת אחה"צ מטוס של חברת־התעופה "איר־ג'יבוטי", שטס בין צנעא, בירת צפון תימן, לבין ג'יבוטי.

לא באנו לפלרטט איתם

(סוף מעמוד ראשון)

עליהם, אם יתעורר הצורך, אך ברור שיש להם אפשרות לעשות כך. פינלנד קרובה מאוד לגבול בריה"מ ויש לה גם שגרירות גדולה בהלסינקי עצמה. בשגרירות הרוסית בהלסינקי 51 אנשי סגל דיפלומטי (לעומת 25 בלבד בשגרירות ארה"ב).

דרך שער צדדי

הסובייטים הקפידו גם אתמול על הימנעות ממגע עם ישראלים. נודע, כי המישלחת הסובייטית סירבה להיכנס לבנייני הממשלה בכניסה הראשית, ומעדיפה ככל הנראה להיכנס דרך שער צדדי יותר. כן החליטו הסובייטים לא לרדת מהמכונית שהביאה אותם לשיחות, אלא להיכנס אל תוך מיגרש בנייני הממשלה בלי לעצור, ולא לתת בכך הזדמנות לצילום.

לעומת זאת צופים כי חברי המישלחת הישראלית יעצרו על מנת להצטלם בשער הכניסה. לא נקבע איזו מישלחת תיכנס ראשונה לאתר השיחות, ושתיהן יגיעו למקום סמוך לשעה 10 בבוקר.

לא באו לתידרוך

דובר המישלחת הישראלית, סגן דובר משרד החוץ, אהוד גול, נתן אמש תידרוך לכתבים המכסים את השיחות. לכתבנו נודע, כי ההודעה על התידרוך נמסרה גם לכתבים הסובייטיים המוצבים בהלסינקי, אך איש מהם לא נראה במקום, כפי שציינו מקורות תיקשורת לאחר התידרוך.

בשגרירות ברית־המועצות נמסר אתמול לכתבנו, כי לא שוהה בה פקיד לשם מתן מידע בנושא השיחות.

עמדה קשוחה

רדיו מוסקבה לא הזכיר את השיחות אפילו במהדורות הדורשות התעמולתית באנגלית, המיועדת לקהל בחוץ־לארץ, בצהרי יום אתמול. לעומת זאת, מסר רדיו מוסקווה על הפגזה שערך צבא דרום־לבנון, וטרח לציין, כי "צבא דרום לבנון פועל במימונה של תל־אביב".

מקורות ישראליים העריכו, כי הסובייטים מנסים להפגין כלפי העולם הערבי וכן כלפי דעת הקהל הסובייטית, כי הם עדיין נוקטים עמדה קשוחה כלפי ישראל, חרף העובדה שהם מנהלים עימה שיחות.

לא להתייחס

ממשרד סוכנות הידיעות הסובייטית "טאס" בהלסינקי נמסר אמש לכתבנו, כי למשרד לא ידוע מאומה בנושא בואה של המשלחת הסובייטית. עוד נמסר, כי המשרד לא מסר עד כה אף ידיעה אחת בנושא השיחות עם ישראל, ולא ברור אם תימסר ידיעה היום.

נציג סובייטי רישמי אמר, כי המדיניות הסובייטית היא לא להתייחס לשיחות עם ישראל.

"פריצת דרך"

דיפלומטים מערביים בהלסינקי אמרו, כי יהיו תוצאות השיחות אשר יהיו, העובדה שהן מתנהלות היא כשלעצמה פריצת־דרך משמעותית. הדיפלומטים ציינו, כי שני הצדדים יכולים להפיק תועלת רבה מחידוש המגעים הרשמיים: בריה"מ תוכל להגדיל את השפעתה במזרח־התיכון ואולי להשתלב במהלכי השלום, ואילו ישראל תוכל לקוות להסכם חדש לעליה יהודית מבריה"מ, הנמצאת עתה בשפל הנמוך ביותר זה שנים.

אך הדיפלומטים הדגישו, כי בריה"מ תיזהר לא לעורר דאגה בקרב בעלות־בריתה הערביות, ובשל כך, אין כמעט סיכויים לחידוש מלא של הקשרים הדיפלומטיים בין שתי המדינות.

יתכן גם בישראל

דובר סובייטי אמר, כי "אם הכל יתנהל כשורה", יתכן שיתנהלו שיחות נוספות, קרוב לוודאי בישראל, כדי להסדיר את הבעיות הקונסולריות התלויות ועומדות בין שתי המדינות.

הפגנות בי־ם ובת"א

בירושלים כבלו עצמם אתמול שישה עולים מברית־המועצות בשרשרות ונשכבו על כביש ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים, בדרישה שהנושא המרכזי בשיחות הלסינקי יהיה מצבם של יהודי ברית־המועצות.

משמרות של חברי "התחיה", ביניהם פעילי עליה, אסירי ציון ומסורבי עליה לשעבר, ניצבו אתמול מול מרכזי מפלגות העבודה והליכוד ברחוב הירקון 110 בתל־אביב ומול מצודת זאב. חברי "התחיה" תובעים לחתנות את המו"מ בהלסינקי בשחרור אסירי ציון ולהתנות הסכם כלשהו בעליית יהודי בריה"מ. הם קוראים להחזיר את המשלחת הישראלית מהלסינקי אם נושאים אלה לא יידונו.

שצ'רנסקי: עמדה תקיפה

נתן שצ'רנסקי שב והכריז אתמול, במאמר שפירסם ב"אובזרוור" הלונדוני, כי התקדמות בשיחות הישראליות־סובייטיות על הכרה קונסולרית חייבת להיות מותנית בנכונותה של מוסקווה להכיר בזכות ההגירה של היהודים.

טרם גובש סדר היום

סדר־היום של המפגש הישראלי־סובייטי הראשון זה 19 שנים, הנפתח היום טרם גובש — זאת אמר אמש אהוד גול, דובר המשלחת הישראלית. גול ציין שהמפגש, האמור להמשך יומיים ושעיקרו להסתיים בחידוש יחסים קונסולריים בין שתי המדינות, ייערך בבניין הממשלה הפינלנדית ויתחיל בשעה 11.00 לפי שעון ישראל.

גול סרב לגלות מה הם הנושאים שבהם מבקשת ישראל לדון במהלך השיחות, אך הטעים כי הדבר נקבע במשותף ע"י ראש ממשלת ישראל שמעון פרס ומ"מ יצחק שמיר.

(ע"צ)

"על המשמר"
עתון יומי
المرصاد - جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102–121, טל' 225125–6, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

שאול הון, מומחה לשחמט

דו־קרב בין תוקף בעל דמיון למתגונן טכני

איך קורה, ששחקן ותיק ומנוסה כקארפוב נכשל ואיננו מצליח להשלים את 40 המסעים ביחידת הזמן בת השעתיים וחצי שהוקצבה לו?

משום שקספארוב תקף אותו עד שנאלץ להתגונן ולכובנו זמן רב מדי למחשבה, ומובן, שאם דבר כזה קורה לשחקן כמוהו, סימן הוא שנלחץ היטב ע"י קספארוב.

האם זה אופייני למשחק כולו?

כן. קספארוב הטיל למשחק את כל עתודותיו, תקף בכל מחיר ופיתה את קארפוב לאגף את המלכה, בעוד הוא עצמו ממקד את התקפתו באגף המלך. הוא אילץ את קארפוב להתגונן, במקרה זה היתה גם לקאספרוב, שפתח בלבן, יוזמת המסע הראשון, והוא שהכתיב את טקטיקת המשחק מאוחר יותר, בדומה לחבטת־הפתיחה בטניס. אגב, נוסח המשחק ששוחק כאן שוחק ע"י השניים פעמים רבות. אלא שקארפוב שנה בטאקטיקה שבחר משום שנכנס לנוסח שאותו שיחק קאספרוב נגדו בשחור, נוסח שנותח כבר ע"י קאספרוב עוד לפני שנה במוסקווה.

נראה שקארפוב איננו במיטבו במשחק זה.

קארפוב כאמת לא הראה את גדולתו במשחק, זה נכון.

מה מבדיל ביניהם?

קאספרוב הוא שחקן התקפה בעל דמיון יוצר, בעוד שקארפוב מצטיין במשחק טכני, כושר הגנה מעולה ויכולת לנצל יתרונות זעירים ולהופכם לנצחון. אלא שתכונות אלה אינן עומדות לו במשחקו נגד קאספרוב.

ומה יהיה בהמשך?

הדו־קרב כולו ימשך 24 משחקים. קאספרוב מוביל כרגע, וזה יתרון, כי עתה ידחק קארפוב לשני נצחונות כדי ליטול ממנו את האליפות.

שחקני השחמט בעולם כולו מרותקים בוודאי למשחק.

כן. המשחק משלב את אתגר ההתמודדות עם כושר סבילות רב וגם כושר פיסי, המחייב ישיבה רצופה של שעות. וכאמת, במשחק הראשון שהיה בין השניים, ב־1984, ואשר כלל 48 משחקים ונמשך חמישה וחצי חודשים, הגיע קארפוב לתשישות מוחלטת, עד שנשיא הפדרציה הבינ"ל לשחמט הפסיק את המשחק לחלוטין. הרוסים, אגב, רואים במשחק השחמט אמצעי להוכחת יתרונות החינוך הקומוניסטי (גם לנין נהג לשחק שחמט). אלא שבמקרה זה מנצח דווקא מי שאיננו חביב השלטונות, קאספרוב, שאיננו רוסי טהור (אביו היה יהודי, וקאספרוב התבקש לשנות את שמו מווינשטיין לשם אמו הארמנית קאספרוב), בעוד שקארפוב המפסיד הוא חבר המפלגה הקומוניסטית וגם זכה בעיטור של גיבור בריה"מ.

אתי רונאל

ברלב: אני מזועזע

(סוף מעמוד ראשון)

מהכלל, הם בלתי־מדוייקים. אני ממש מזועזע מכוח ההמצאה וההוצפה של כתבים — ולא מדובר פה בכתבי התקשורת האלקטרונית — אני סבור כי זו ממש חוצפה לבוא להגיד: ממקור משטרתי בכיר נודע שזה ייקרא בעוד כך וכך זמן לחקירה וכו'", אמר ברלב.

שר המשטרה אמר כי הוא ביקש פגישה עם עורכי העתונים כדי לבקש מהם לשים עין ולהפסיק את הפירסומים הבלתי אחראיים האלה והביע תקווה כי העורכים אומנם יעשו את שלהם.

שר המשטרה נשאל בראיון אם היה רצוי לסיים את החקירה עד הרוטציה כדי לסלק חשדות לגבי הדרג המדיני. הוא השיב כי מועד הרוטציה אינו מהווה פונקציה בחקירה הזו. השאלה אם החקירה תסתיים לפני או אחרי הרוטציה איננה שייכת לעניין. הוא אמר כי המשטרה חוקרת אך ורק עבירות פליליות. היא איננה מתעסקת עם נוהלי עבודה והיא איננה חוקרת מי עידכן את מי או מי לא עידכן את מי. ועדת חקירה ממלכתית, כנראה, היתה נכנסת גם לשאלות כאלה. המשטרה נכנסת אך ורק להיבטים הפליליים, הדגיש.

ברלב נשאל שוב אם אפשר ללמוד מדבריו שהמשטרה איננה מתכוונת לחקור את הדרג המדיני. הוא השיב: "אנחנו לא מוסרים פרטים על החקירה. המשטרה תחקור את כל מי שהיא חושב שהיא צריכה לחקור והיא תגבה עדות מכל מי שהיא חושבת שהיא חייבת לגבות עדות ממנו."

בתחילת הראיון נשאל מר ברלב אם הוא אומנם מנה כבר לראש הממשלה והודיע לו על שרים שאמורים להקרא לחקירה. ברלב השיב על כך כי אין המשטרה מוסרת כל פרטים על החקירה הזו ואם כבר השאלה נשאלה הרי התשובה היא שלילית. (עתים)

המומים וכואבים אנו מודיעים
על מותו הפתאומי של ילדנו
איל
בן נירה ואוריה כהן
הלווייתו תתקיים היום, יום ב' 18.8.86
בשעה 15.00 בקיבוצנו.
קיבוץ אילון

עם נירה, אוריה והילדים
המומים וכואבים
על
איל
כי איננו
מוסד חינוכי "מנור"
מחנכים וחניכים

עם אוריה והמשפחה
וכל בית אילון
אתכם בכאב על מות
איל
בית ברעם

לחברתנו רינה בן ישראל ולמשפחה
אתכם בצער ובאבל במות האב
ישראל שפילפידל
קיבוץ שובל

פרס דחה תביעת ארנס לדחות ביצוע ההחלטה להפשרת "שטח 9"

נענה לתביעה לקיים דיון בקבינט בנושא ■ רבין נימק מסירת השטח בחוסר האפשרות של צה"ל להמשיך להתאמן בשטח ■ רבין מאשים את... קניג שאיפשר לבדואים להשתלט על שטחים

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

הקבינט יקיים, לפי דרישת ארנס, דיון בהחלטת שר הבטחון להחזיר אדמות בשטח 9 שבגליל לבעליהן. זאת הודיע אמש ראש־הממשלה שמעון פרס בישיבת הממשלה.

ראש הממשלה דחה את תביעת השר משה ארנס, כי עד קיום הדיון, יעוכב ביצוע ההחלטה של שר הבטחון. פרס אמר, כי קביעת שטחי אימונים היא בתחום פעילותו של שר הבטחון ואין הממשלה מתערבת בתחומי פעילותו של שר משריה.

כזכור, ביקש שר התעשיה והמסחר אריאל שרון בישיבת הממשלה בשבוע שעבר לקבל מידע על החלטת שר הבטחון לגבי שטח 9. אתמול מסר שר הבטחון יצחק רבין דיווח על החלטתו לבטל את צו הסגירה לשטח 9.

רבין אמר, כי מדובר בהתפתחות איטית ורבת שנים, שבמהלכה פסקה היכולת לקיים אימונים בשטח 9. הבדואים התיישבו בהדרגה באזור, בחלקו — אמר רבין — "תודות" לממונה על המחוז במשרד הפנים ישראל קניג, והם אף מכנים את השטח שהתיישבו בו "מרכז קניג". המיצפים שהקים אריאל שרון בגליל, אמר רבין, נגסו גם הם בחלק מהשטח, צה"ל צמצם בהדרגה את שטחי האימונים שלו. תושבי האזור נטעו במקומות שונים עצי זית וכך פסקה האפשרות לקיים אימונים ב"שטח 9".

רבין אמר עוד, כי כיוון ששטח 9 לא הופקע אלא רק הוצא לגביו צו סגירה; וכיוון שצו סגירה מוצא, על פי החוק, לייעוד מסויים, במקרה הנוכחי — אימונים, הרי כרגע שפסק הייעוד מלהתקיים, יש לבטל את צו הסגירה והקרקע חוזרת לבעליה. רבין מסר, כי מדובר בסך הכל בשטח של כ־65.000 דונם, מתוכו כ־13 אלף דונם יוחזרו לידיים פרטיות, מהם רק כ־3000 דונם שהם אדמת עיבוד.

שרון תבע לקיים דיון בקבינט על החלטת רבין, הוא אמר, שהוא רוצה כי מינהל מקרקעי ישראל ימסור לו למי ניתנה קרקע ב־1966 ובשנה נוספת. שרים לא ירדו לסוף כוונתו. מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר אמר, כי שרי הליכוד לא היו שותפים להחלטה וצריך לקיים דיון. השר ארנס, כאמור, תבע לא לבצע את החלטת שר הבטחון עד קיום הדיון בקבינט, אך ראש הממשלה לא נענה לכך.

המיועדת לתרום מח־עצמות לאחיה בישראל שובתת רעב בבריה"מ

לא אושרה הגירתה עם בני משפחתה כמובטח

מוסקווה, — סוציולוגית, יהודיה, אינסה פלורובה, שובתת בשביתת רעב בבריה"מ לקבל רשות לצאת מבריה"מ, כדי לתרום מח־עצמות לאחיה הגוסס מסרטן דם בישראל — מסר אתמול בעלה.

אינסה, בת 37, החלה בשבת לסרב לקבל מזון לאחר שהשלטונות בריה"מ לא הודיעו, כמובטח, על החלטתם לגבי בקשתה לאשרת יציאה — מסר בעלה, המוסיקאי ויקטור פלורובה, בן 38, לכתב "רויטר".

פלורובה ביקשה לפני חודשיים רשות לעזוב את ארצה זמנית, אך שינתה את בקשתה וביקשה הגירה לצמיתות למשפחה כולה, כולל שתי בנות. לאחר שמעסיקיה סירבו לתת לה את האישורים הדרושים. שלטונות בריה"מ הבטיחו לתת לה תשובה ברורה עד סוף השבוע שעבר. אחיה, מיכאיל שירמן, ביוכימאי בן 43, עלה ארצה לפני שש שנים, יחד עם אמם. הוא אושפז באוקטובר אשתקד, לאחר שלקה בסרטן דם כרוני.

הממשלה אישרה ההמלצות לאפשר המשך בניית "האוני' המורמונית"

מאת בצלאל עמיקם, סנ"ב "על המשמר" בירושלים

המלצות ועדת השרים שקבעה כי יש לאפשר למורמונים להמשיך את בנית המכללה שלהם בהר הצופים בירושלים — אושרה אתמול בישיבת הממשלה.

בהחלטה נאמר, כי על מינהל מקרקעי ישראל יוטל לפרט את הפעילות שתהיה אסורה או מותרת במרכז המורמונים ולהכליל פירוט זה בחוזה. נוסח התוספת יובא לאישור הממשלה תוך 30 יום.

הממשלה החליטה גם לבדוק מחדש את החוק נגד המיסיון. ראש הממשלה שמעון פרס שיבח את עבודת ועדת השרים בהדגישו במיוחד את תרומתו של שר הדתות ד"ר יוסף בורג ואת נסיונו הרב שסייעו לוועדה בעבודתה בנושא רגיש זה. כזכור קיבלו המורמונים את רשיונות הבניה כחוק והם אושרו בוועדות עירוניות ומחוזיות, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יורם ברסלע קבע בשעתו כי לא ניתן לעצור את הבניה המורמונית שכן זו נעשתה כדין. יו"ר ועדת השרים ד"ר יוסף בורג ציין כי הממשלה לא תשלים, בשום פנים ואופן עם פעילות מסיונרית או הטפה להמרת דת.

חוגים חרדים המתנגדים להקמת המכללה המורמונית הודיעו, כי חרף החלטת הממשלה אתמול אין בדעתם להרפות מהמאבק. הם ימשיכו לארגן הפגנות מחאה ולא יתנו להסיר את הנושא מסדר היום הציבורי. אנשי הקהילה המורמונית הגיבו בסיפוק על החלטת הממשלה והביעו נכונות להגיש התחייבות בכתב שתעוגן כחוזה ובעלת תנאי קיום לחוזה החכירה.

"ישיבה מורמונית" מייסודו של פרץ

שר התעשייה והמסחר אריאל שרון לא תמך אתמול בהחלטת הממשלה בעניין האוניברסיטה המורמונית. במהלך הדיון בממשלה הוא שאל האם לא היה אפשר למצוא מוצא כדי שהאוניברסיטה המורמונית לא תוקם ו"מה היה קורה אם היינו מוכנים לפרוע את הוצאות הבנייה והמבנה בתשעה מיליון דולר?"

שאל אחד השרים: "מה היינו עושים במבנה?"

נענה שר ש"ס יצחק פרץ: "הייתי מוכן שזה יהיה ישיבה".

בתום ישיבת הבוקר של הממשלה ניגש שרון אל הרב פרץ כדי להודיע כי שם לב שהוא (שרון) לא הצביע בעד המלצת ועדת השרים. "לא יכולתי לתמוך בכך", אמר שרון לרב פרץ.

לא מן הנמנע כי שרון רצה להבליט את יחסו החיובי לרב פרץ ולש"ס על רקע החלטה אחרת שהממשלה קיבלה אתמול, שבגללה זועם הרב פרץ על הליכוד, בפרשת הוועדה למינוי דיינים.

כזכור, בשבוע שעבר העביר הרב פרץ בישיבת הממשלה פתק זועם למ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, בו כתב, כי על הליכוד ללמוד מן המערך כיצד נוהגים עם שותפים קואליציוניים. זאת על רקע תמיכת הליכוד בחברותו של דוד לוי בוועדה למינוי דיינים, אף־על־פי שהרב פרץ תבע חברות בוועדה זו לעצמו.

על־פי בקשת הרב פרץ נדחה הנושא בשבוע. אתמול עלה הנושא שוב. שר הדתות ד"ר יוסף בורג הציע לאשר את חברותו בוועדה של השר לוי. הוא אמר: "דברתי הבוקר פעם נוספת עם דוד לוי. שאלתי אותו אם יש שינוי בהחלטתו והוא אמר לא".

הרב פרץ, שנפגע מעמדת הליכוד, סירב לקחת את רשות הדיבור. "אמרתי מה שהיה לי להגיד", אמר. הממשלה אישרה את חברותו של לוי.

דליה שהורי

הטלוויזיה החינוכית נענתה לתביעת העם החרוץ הרוצה להתעמל ב־8.00

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

"שעת כושר" — תוכנית ההתעמלות הבוקר של הטלוויזיה החינוכית, תוקדם, החל מה־1 בספטמבר, ל־8 בבוקר, מועד פתיחת המשרדים, ופעמיים בשבוע תשודר תוכנית נוספת ב־10, מועד הפסקת הבוקר במקומות עבודה.

השינוי, בעקבות פניות רבות לטלוויזיה החינוכית מאז החל שידור התוכנית, ואשר בהן נתבקשו הצופים להתאים את שעות הקרנת התוכנית גם לעובדים שבניהם. הפניות — מספרים בחינוכית — כללו אפילו עצומות חתומות על ידי עובדים וועדי העובדים ממקומות עבודה רבים. אי לכך, הותאמה התוכנית של 10 לתירגול במקום מצומצם, שניתן לעשות גם על הכסא שבמשרד; ואילו התוכנית המשודרת ב־14.00 תהיה מיועדת לילדים ולאמהות.

לשאלה, למה לא תקרין הטלוויזיה החינוכית תוכנית מתאימה למבוגרים בשעות אחה"צ ענתה דוברת החינוכית, כי התוכניות המשודרות בשעות אחה"צ הן בנות חצי שעה או שעה, ותוכנית ההתעמלות בת 10 דקות לא תשתלב בלוח השידורים.

תרגום לערבית

עוד בחינוכית — החל מספטמבר תוסיף החינוכית למשדריה לבתי־הספר 40 תוכניות לימודיות עם תרגום לערבית, זאת בעקבות הביקורת שנמתחה עליה במשך שנים בגלל חסרונו של תרגום זה. הכתוביות יותאמו לתוכניות בטבע ובחשבון, לבתי־הספר היסודיים, ולתוכניות באזרחות בחטיבת הביניים. התוכניות נבחרו בהתייעצויות עם המפקחים הערבים. והכתוביות נעשו בפיקוחם.

תוכנית נוספת, — בתחילת ספטמבר תקרין החינוכית ביום ג' ב־16.00 תוכנית חדשה בת 10 דקות בשם "שביל באמצע שביל בצד", שעניינה: טיול השבוע. התוכנית תכלול קטעים בני 5 דקות מתוך "זהו זה" עם יאצק המסייר באתרי הארץ.

אגודת העיתונאים: הפוליטיקאים בוחשים בגסות במינויים בטלוויזיה

מאת אתי רונאל

הנהלת אגודת העיתונאים מירושלים גינתה אתמול בכל לשון של גינוי את ההתערבויות הפוליטיות הגסות בהליכי המינוי ברשות השידור, בין אם מצד שרי הממשלה ובין אם מהגורמים הפוליטיים בוועד המנהל בקשר להארכת מינויו של עורך "מבט", מיכאל קרפין, או כל מינוי אחר שיעשה לתפקיד זה.

כזכור, תומכים לשכת ראש הממשלה ושר החינוך בגלוי בהארכת מינויו של קרפין ואילו בוועד המנהל נשמעו קולות המצדדים בהחלפתו על־ידי יעקב אחימאיר. אתמול הודיעה אגודת העיתונאים על הלחצים המופעלים בעניין זה, ומחתה על הפרת הנוהל הקובע, כי הארכת הקדנציה תיעשה על־ידי המנהל הישיר (ראש מחלקת החדשות יאיר שטרן) והמנהל העקיף (מנהל הטלוויזיה חיים יבין) ורק אם יהיו חילוקי דעות בין השניים יתערב גם מנכ"ל רשות השידור בעניין המינוי. אגודת העיתונאים הזהירה, כי אם תהיה סטיה כלשהי מהנהלים הללו תנקוט האגודה בכל הצעדים הארגוניים העומדים לרשותה.

יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, מיכה ינון, הגיב אתמול, על הודעת אגודת העיתונאים ואמר, כי הנוהל הזה מוכר לו והוא מקווה כי המנהל הישיר והעקיף והמנכ"ל יגבשו עמדה מוסכמת, שלא תצריך את התערבות הוועד המנהל של רשות השידור. יחד עם זאת, מצדד ינון ברוטציה בתפקיד, כלומר — בהחלפתו של קרפין, וכמוהו תומכים בכך רוב חברי הוועד המנהל. ינון הכחיש את הידיעות על פגישתו עם יעקב אחימאיר בניסיון לשכנעו לקבל עליו את התפקיד.

צפוי כי בישיבת הוועד המנהל המתקיימת היום יודיע מנכ"ל רשות השידור אורי פורת על ההחלטה בדבר המינוי.

הצ'יף הקטן, ראש שבט ה"סיו" בא לחגוג הבר־מצווה שלו... בכותל

מאת צבי צימר, כתב עתים

ראש שבט ה"סיו", ליטלסון בורדן בן ה־13 יחגוג את הבר מצווה שלו ליד הכותל המערבי ביום חמישי השבוע. ה"צ'יף" הקטן, ששמו העברי "שמש קטן" יגיע היום לנמל התעופה במטוס "אל על" מניו־יורק, ובעת ביקורו כאן יתקבל על־ידי נשיא המדינה חיים הרצוג. האינדיאני בעל התואר הרם הוא צאצא של הצ'יף "קרייזי הורס" (סוס משוגע) שהנהיג את עמו בקרב הגדול נגד כובשי המערב ב־1876, אחד הקרבות הגדולים בהיסטוריה האמריקנית, שבו נהרג המפקד המהולל של הכוחות הלבנים הגנרל קסטר. זקני השבט מאמינים שליטלסון הקטן נושא בתוכו בגלגול נשמות את רוחו של קרייזי הורס; גם הוא בעל עיניים כחולות ושיער בהיר. אך "שמש קטן" הוא יהודי... משום שאמו ארמטלונה גרינפילד היתה יהודיה, בת למשפחה בה נישאו ב־3 הדורות האחרונים נשים יהודיות לאינדיאנים משבט "סיו". כולן גידלו את ילדיהן כיהודים, מכל מקום, כדי להוסיף כל ספק ביהדותו, עבר אמו של הצ'יף הצעיר טקס גיור אורתודוכסי, כך שאם בני המשפחה ירצו אי פעם לעלות לישראל יוכלו לעשות כן על פי חוק השבות.

דובר "אל על" מסר, כי "שמש קטן" מקיים את מסורת השבט האינדיאני בד בבד עם המסורת היהודית. כאשר צריך הוא לובש את כתר הנוצות והלבוש המסורתי של האינדיאנים בני שבטו. ואילו בשבתות הוא לובש והנער כיפה וטלית. כשהוא הולך לבית הכנסת "בית שלום" בעיר טקומה במדינת ושינגטון, שם קיבל את החינוך היהודי שלו.

הצ'יף הקטן יתקבל אצל נשיא המדינה, ויפגש עם טדי קולק, ראש עיריית ירושלים, ויהיה חתן מסיבת בר מצווה מפוארת, שתתקיים במלון "קרלטון" בתל־אביב. (עתים)

בוש: בשנתיים האחרונות התגבשו תפיסות משותפות לישראל ירדן ומצרים

מאת דליה שהורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש סבור, כי בשנתיים האחרונות התגבשו תפיסות משותפות למנהיגי ישראל, ירדן ומצרים, המהוות בסיס מוצק לבניית השלום במזרח התיכון. בוש כתב זאת לראש־הממשלה שמעון פרס, באיגרת תודה על אירוחו בישראל. האיגרת נמסרה לפרס ביום ו' על־ידי שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג.

בוש הביע שביעות רצון מהשלמת שטר הבוררות על טאבה. הוא כתב, כי הדבר יוביל לשיפור ביחסי השלום בין ישראל ומצרים. כן מסר לראש הממשלה את רגשי תודתו על ההזדמנות שניתנה לו לדון ביחסים בין ישראל וארה"ב ולהביא להידוקם.

ארה"ב מאשימה את בריה"מ בפיתוח נשק ביולוגי ובשימוש בו באפגניסטאן

וושינגטון. — בריה"מ מסירה בהתמדה את אמנת ז'נווה האוסרת ייצור כל נשק בקטריולוגי, בפתחה מוצרים חדשים, ששום הסכם בין־לאומי לא יוכל לפקח עליהם לעולם — הכריז משרד ההגנה האמריקני, בדו"ח לקונגרס, שפורסם בשבת.

תת־שר ההגנה האמריקני, דאגלס פית, ציין בדו"ח, שהוגש לקונגרס ב־8 באוגוסט, כי המחקר של נשק באקטריולוגי "השתנה בצורה ראדיקאלית בעקבות הפיתוחים המדעיים האחרונים. מעתה אפשר להשיג באמצעות סינתיזה מוצרים באקטריולוגיים מותאמים למטרות צבאיות".

הוא הוסיף, כי אפשר לייצר גורמים ביולוגיים אלה במהירות, במעבדות קטנות, בלי שיהא צורך במלאי גדול. "על כן אי־אפשר להוכיח את ייצורם".

בדו"ח נאמר, כי לארה"ב הוכחות בדבר שימוש מצד הסובייטים בנשק באקטריולוגי באפגניסטאן, וכי בבריה"מ עוסקים שבעה מרכזים בפיתוח כלי־נשק מסוג זה.

יותר ממאה מדינות, ביניהן בריה"מ וארה"ב, חתמו ב־1972 בז'נווה על אמנה האוסרת "פיתוח, ייצור, אגירה ורכישה" של נשק באקטריולוגי. (ע"א, עיר)

● כ־1.1 מיליון מוסלמים עלו השנה לרגל למקומות הקדושים במכה ובמדינה, לפי סטטיסטיקה סעודית רשמית, שפורסמה אתמול.

● דרום־אפריקה הוקיעה אתמול את הסינאט האמריקני, על שאישר עיצומים כלכליים קשוחים נגד מדיניות האפארטהייד, בציינה כי זוהי התערבות בעניניה של דרום־אפריקה והיא עלולה לעודד אלימות.

● מספר ההרוגים בהתפוצצות מכונית התופת בעיר הקדושה קום באיראן עלה ל־13 — מסר אתמול רדיו טהראן.

מיד לאחר ההתפוצצות אתמול נמסר על 11 הרוגים, כולל 4 ילדים ו־3 נשים, ועל פציעת 100 אנשים נוספים.

החתונה של יעל רוטמן וחיימקה זבולון
שאמורה היתה להתקיים באילון
ביום רביעי 20.8.86
תתקיים באותו מועד בקיבוץ רמת־יוחנן
אוטובוס של מועצה אזורית זבולון יאסוף את המעוניינים מרחבת החניה של תחנת הרכבת "בת־גלים" בחיפה.

הוועד הפועל של הקבה"א אישר הנחיות כלכליות ובהן:

מאמץ להגדיל התפוקה והדבקת החוב שלפי הערכות יגדל בתשמ"ז

כן אושרו ההנחיות: צימצום העבודה השכירה, חיפוש דרכים לניצול מלא של כוח־אדם ■ רמת ההוצאות האישיות תהיה זהה בערכה הריאלי לתשמ"ו ■ ייבנו מבנים רק במימון צמוד של משרד השיכון

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי התכנס אתמול בגבעת חביבה לדיון בהנחיות לתוכנית המשק תשמ"ז של המחלקה לכלכלה והמלצות קרן השומר הצעיר. כן הובאו לאישור הצעות ועדת המעקב והבקרה לביצוע החלטות הוועידה הי"14 של הקיבוץ הארצי.

בהציגו את ההנחיות לתוכנית תשמ"ז אמר זמי מר, רכז המחלקה לכלכלה, כי השנה מוציאה המחלקה את ההנחיות מוקדם יותר על מנת לאפשר לקיבוצים להתחיל לדון בהן מוקדם מהרגיל. „אנו עושים השנה מאמץ גדול להעביר את המסר והתחושה של המצב הקשה ונפגשים עם פעילי משק ומזכירים בכנסים אזוריים. את החוב, הדגיש זמי, יש לראות בפרופורציות מתאימות. אנו לא פושטי רגל ויש לנו רכוש גדול פי כמה. אנו חייבים לפעול לצמצם את החוב ולדאוג להחזירו. הוא אמר כי יש עלייה במכירות בתעשיה, גידול ביצוא וגם בחקלאות ולמעט גידולי השדה היתה זו שנה טובה. „למרות זאת אנו מעריכים שבשנת תשמ"ז החוב נטו יגדל," אמר. ברצוני להתריע, אמר זמי, על התחושה שהמצב השתפר והעסקים כרגיל. זאת אשליה, ויש לעשות כל מאמץ לסגירת הפער בין הוצאות להכנסות. זמי הדגיש את עיקרי ההנחיות בתוכנית לתשמ"ז.

● הגדלת הכנסות והקטנת הוצאות.
● מאמץ להגדלת התפוקות בתעשיה ובחקלאות.
● צמצום עבודה שכירה בכל התחומים ובמיוחד בשרותים.
● בקיבוצים שבהם אין ניצול מלוא כח העבודה, יש למצוא דרכים לעבודה בקיבוצים אחרים, מפעלים אזוריים ועבודות חוץ.
● עשיית פעולה דחופה כדי להגיע לרישום מעודכן בהנהלת החשבונות, חיסול הפיגור במאזנים ויצירת מערכת מידע שוטף במערכות היצור השונות.
● תקני העבודה שפורסמו אשתקד הם תקני מכסימום ויש לחתור לצימצומם.

באשר לתקציבים לאחזקת אדם:
● תקציב תשמ"ז יהיה זהה בערכו הריאלי לתקציב תשמ"ו.
● הקיבוצים נדרשים לשמור על רמת התקציב התנועתי.

בבנייה
● ייבנו רק מבנים עם מימון צמוד של משרד השיכון.
● ישמרו נורמות הבניה התנועתיות המוסכמות.

קרן השוה"צ

רכז הקרן, מיכה רינת, עמד על פעילות קרן השומר הצעיר. הקרן, אמר, קיבלה באחרונה תפקיד של ערב בפני הבנקים לחוב הקיבוצים. הקרן מספקת אשראי למפעלי הקיבוץ הארצי, מממנת פעילות שוטפת של הוועד הפועל ומסייעת למימון פעילי ומוסדות הקיבוץ הארצי.

הקרן גם חייבת להחזיק מאגר כסף לצרכים מיידיים ומאגר זה עולה לנו כסף רב. מעמדנו בשוק הכלכלי איתן, הדגיש מיכה, והדבר מסייע בפעילות פיננסית. לא היינו הראשונים לרוץ ולבקש סיוע, ודרשנו בראש וראשונה מעצמנו. הדגשים המנחים את הקרן, סיים מיכה, הם: המשך מדיניות הבלימה והריסון בתחום ההשקעות והצריכה. הקטנת חוב ובעיקר שיפור מבנה החוב מבחינת הריבית. הימנעות מוחלטת מפעילות בשוק האפור ללא תמיכה וגיבוי. הקרן תמשיך ותהיה מרכז פיננסי עבור הקיבוצים וככל שתהיה חזקה יותר יוכלו הקיבוצים להסתייע בה יותר.

לנצל הקיים

ג'ומס, מזכיר הקיבוץ הארצי, עמד בדבריו על הקשר בין מוטיבציה ואידיאולוגיה למצב הכלכלי. אין לי ספק שהפוטנציאל הכלכלי והאנושי קיימים. אבל הקושי לגייסם בתוך הקיבוץ הוא הבעיה העיקרית. לדוגמא נתן ג'ומס את נושא ההשתלמויות. יש כ־500 משתלמים בקיבוץ הארצי (כ־6%) ורק חלק קטן מהם הולך למה שאנו קוראים לימודים פונקציונליים (בעיקר בתחום הטכנולוגי). לא צריך לעשות מהפכות גדולות אלא לנצל את הקיים.

אפרים רוזן, מזכיר הקיבוץ הארצי, הדגיש בדבריו, כי התוכנית היא תוכנית המשך של מהלך הבלימה והריסון מהשנה שעברה והמשך הנסיון לצמוח. בדיון שהתפתח לאחר מכן השתתפו חברים רבים ובסיומו אושרו ברוב גדול הצעות והנחיות המחלקה לכלכלה וקרן השומר הצעיר.

בנושא השני שעמד על הפרק אישר הוועד הפועל את המלצות ועדת המעקב והבקרה של הוועידה הי"14 של הקיבוץ הארצי, שעיקריהן מעמד מחודש בטיפוח אחריות הפרט בקיבוץ ולמתרחש בחברה הישראלית.

הגברת שיתוף הפעולה הבין־מחלקתי בקיבוץ הארצי, הכנת מועצה רעיונית ותביעה לגיוס כח אדם לביצוע משימות אלו. בנושא המפעלים האזוריים יחליט הוועד הפועל על מועצה בהקדם.

אינדיאני מדבר עם פולני... בקונגרס אספרנטו בנתניה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

לראשונה זה 42 שנה נפתח בישראל בסוף השבוע קונגרס נוער לאספרנטו בפנימית נעורים בנתניה. וזאת לאחר נסיונות שכנוע בלתי נלאים של פעילי הארגון בישראל שהצליחו לאחר מעלות שתדלנות בקרב הארגונים הבינלאומיים להביא לידי קיום הקונגרס בישראל.

ב־1967 היה אמור הקונגרס להתקיים בארץ, אך עקב מלחמת ששת הימים הוא נדחה, לא התקיים הקונגרס בישראל.

לקונגרס הגיעו 140 צעירים מכל רחבי העולם וכן נציגים מהגוש הקומוניסטי. הקונגרס יימשך שבוע ימים. בפתיחת הקונגרס ניתן היה לראות אינדיאני מדבר עם פולני, איטלקי עם קוריאנית, יוגוסלבי עם ישראלי, בשפת האספרנטו.

השנה ימלאו 100 שנים להמצאת השפה על ידי ד"ר לודוויג זמנהוף. זוהי שפה בעלת 16 כללי דיקדוק בסיסיים ללא אף יוצא דופן אחד. ניתן ללמוד אותה בקלות. ב־16 שעורים. מטרתה קירוב לבבות ואחווה בין העמים.

הצעירים שהגיעו מכל העולם יציגו הצגות מקוריות בשפת האספרנטו, יקליטו קלטות, ספרים, תקליטים, יבקרו בקיבוץ, בכפר ערבי, במצדה וירכבו על אופניים לטיול בגליל.

המשטרה מנעה קיום טקס אזכרה לתמם בבקה־אל־גרביה

משפחת החייל המנוח תמם, שבאה בלווית כהנא, נחסמה במבואות הכפר ■ משלחת מפ"ם באה למחות על הכתמת שמם של כל אנשי הכפר

מאת כתב „על המשמר" בעמק ודינה רייס כתבת עתי"ם

אתמול בשעה 10.30 בבוקר, הגיעה משפחת החייל המנוח משה תמם לכפר בקה־אל־גרביה בלווית הרב כהנא, במטרה לקיים אזכרה לבנם שנרצח לפני כשנתיים על־ידי חוליית מחבלים מבני הכפר.

המשטרה שאסרה את קיום האזכרה נערכה בעוד מועד וחסמה את הכניסות לכפר. ובמשך כשעה וחצי מנעה את כניסת המשפחה.

למקום הגיעה גם משלחת של הקיבוץ הארצי ומפ"ם, שבאה להביע את תמיכתה בתושבי הכפר ולמחות על הכתמת האוכלוסיה כולה, בפשע נתעב שאותו ביצעו אחדים מבני הכפר.

גם יו"ר המועצה המקומית שיבח את התנהגות המשטרה וציין שהתנהגותה ההחלטית תרמה רבות לשמירת הסדר.

נגררה לאורך הדרך

האם, גליה תמם, נגררה לאורך דרך קוצים כשהיא נאחזת ונתמכת ביד אחת על־ידי קצינת משטרה ובידה השניה על־ידי קצין משטרה, כאשר תמונת בנה המנוח בידה. שני קציני משטרה עצרו את האב ואת אחיו של משה תמם, ומנעו מבני המשפחה לקיים עצרת זכרון בבקה־אל־גרביה מול ביתם של הנאשמים ברצח, שמשפטם מתנהל עתה בבית הדין הצבאי בלוד. „איך הוא הרגיש באותו לילה?" שאלה האם את השוטרים — „איפה הייתם? איך הוא סבל בידיים שלהם? איבר אחר איבר חתיכה אחר חתיכה הם גמרו אותו, ואף אחד לא שמע ואף אחד לא ראה."

הרמטכ"ל שאירח נכבדי בדואים

אסור שפרשת העצורים מרהט תעיב על מערכת היחסים

מאת שלי יחימוביץ ושלמה גלזר כתבי „על המשמר"

הרמטכ"ל משה לוי ואלוף פיקוד הדרום היוצא, אורי שגיא, ערכו אתמול קבלת פנים חגיגית לבדואי הנגב לכבוד חג אידיאל־אדחה. גם הרמטכ"ל וגם הנכבדים הבדואים שנשאו דברים התייחסו בדבריהם אל חוליית הפתח שנחשפה ברהט. הרמטכ"ל גם התארח אצל שבטי הבדואים בגליל התחתון.

„בדואים ויהודים נמצאים בתפקיד לאורך הגבולות, ומוכנים בכל רגע, אם ידרש, לעסוק בפועל בבטחונה של מדינת ישראל", אמר הרמטכ"ל. „זה הביטוי האמיתי של השותפות. חג הקורבן הוא ביטוי לחנוק האמונה. מי שבטוח בצדקת הדרך חייב לדעת להקריב גם את היקר לו מכל. בדרך זו הלכו אחרינו בצה"ל אחינו הבדואים."

הרמטכ"ל אמר עוד: „באחרונה נכנס גורם חדש. יש עכשיו בחקירה מספר אנשים החשודים בפעילות עויינת. אתם מכירים אותי. אני לא חושב שזה נכון לא לדבר על מה שמציק. יש שני דברים חשובים: ראשית, החקירה עדיין מתנהלת. שנית, בשום פנים, איננו מסיקים מסקנות שיש במקרה. חוה כדי לשנות את מה שגיבשנו יחד במשעולי הקרב. אנחנו צריכים לדעת לנתח נכון גם אירוע כזה שהוא קשה, וגם במהלך הטיפול בו, לא לעשות שגיאות במערכת היחסים בין הבדואים ליהודים".

השיח' ג'דוע אל־הוזייל, מהעיירה רהט, שבה נחשפה החוליה, אמר: „האוכלוסיה הבדואית הוכיחה מאז קום המדינה נאמנות למדינה. מה שקרה הוא מקרה חריג ומצער. אנו רואים מקרים אלה כזרים לרוח הבדואית ולתפיסה הבדואית, ומסתייגים מהם בתוקף. נמשיך בדרכנו, שהיא תרומה לבטחון המדינה". השיח' אל־הוזייל גם הזמין את הרמטכ"ל לביקור ברהט.

אלוף פיקוד הדרום היוצא, אורי שגיא, אמר: „אני משוכנע מעבר לכל ספק שחיים המשותפים וההבנה ההדדית — יימשכו. אני עוזב כעבור זמן קצר, קצר מדי, אבל ארוך דיו כדי להכיר ולהוקיר את מה שאתם עושים".

לרמטכ"ל נלוו אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, אלוף דוד מימון ואלוף (מיל) רחבעם זאבי (גנדי) יועץ הרמטכ"ל לענייני מיעוטים, ויוסף גינת יועצו של השר ויצמן למגזר הערבי, בביקורו אצל שבטי הבדואים בגליל התחתון. „אחי וידידי הבדואים, אמר הרמטכ"ל, צה"ל מוקיר מעריך ומכבד את שותפותכם כאזרחי המדינה ומאחל לכם ולכולנו, שנלמד מהר ונוציא את המסקנות הנובעות מתוך זה ונמשיך ללכת יחד". בהמשך דבריו אמר הרמטכ"ל כי חג הקורבן מסמל את המבחן הגדול ביותר שבו אדם יכול לעמוד.

אנשים ואירועים

הוקם כפר ראשון לפליטי צ'רנוביל

מוסקווה. — פועלי בניין סובייטיים השלימו את הראשון מבין 52 הכפרים המוקמים עתה כדי לשכן בהם פליטים מהאזור הנגוע של צ'רנוביל — מסר אתמול העתון הסובייטי „זולסקאיה ז'יזן".

תושבים התחילו להכנס ל־150 בתים טרומיים, שהוקמו בחמישים הימים האחרונים בכפר החדש טרנופולסקויה, במחוז מאקארוב, ממערב לקייב, בירת אוקראינה.

הכפר נמצא 130 ק"מ מדרום לתחנת־הכוח הגרעינית של צ'רנוביל. עד אוקטובר יוקמו 7,250 בתים, כדי לשכן בהם פליטים מן האזור הנמצא בקוטר של 30 ק"מ מתחנת הכוח שנפגעה. עד עכשיו נבנו 2,500 בתים ומוסדות תרבות רבים. (עדי)

לראשונה בסין — קריקטורות של מנהיגי האומה

פקינג. — קאריקטורות של שניים ממנהיגיה הבכירים של סין פורסמו בעתון סיני חשוב, ודיפלומטים מערביים אמרו אתמול, כי היה זה אירוע חסר תקדים בתחום החירות האמנותית.

העתון „ליבריישן דיילי" משאנגחאי פירסם קאריקטורות של מנהיגי סין, דנג סיאופינג, חובב משחק הברידג', כשהוא משחק בקלפים, ושל המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית, הו יאובאנג, כשהוא מנצח על תזמורת.

דנג, שהוקע כאוהד הקאפיטליסטים בקאריקטורות שהופיעו בעתונים בימי מהפכת התרבות ב־1966־1976, צויר כשהוא מחזיק בידו קלפים ועליהם הכתובת „מודרניזציה נוסח סין".

הו לבוש חליפת עסקים מערבית ועונב עניבה. צוייר כשהוא מנצח ומתחת לציור נכתב: „החבר הו מוביל אותנו בשיר חדש".

הקאריקטורות הופיעו בגליון יום ו' של העתון, בראש עמוד של קאריקטורות על החיים בסין. בדברי ההסבר נאמר, כי קאריקטורות אלה נתקבלו במסגרת תחרות שנערכה בשאנגחאי. לא נמסרו פרטים נוספים.

דיפלומטים מערביים אמרו, כי קאריקטורות חיוביות של מנהיגים אינן ידועות בסין, אם כי מנהיגים שנים הוקעו תכופות בקאריקטורות ובמודעות שהודבקו על קירות. דנג, בן 81, והו, בן 71, נחשבים לשני המנהיגים העיקריים של סין, ומעמדם בלתי מעורער. דנג, שעמד בראש הרפורמות הכלכליות בארצו, לוחץ עתה למען שידור מערכות במשטר הפוליטי, על בסיס חופש הדיון והביטוי. (עדי)

4 מיליון מאזינים ל„קול ישראל" בבריה"מ

בתחילת השנה קיבלנו מאחת התחנות הגדולות ביותר באירופה המשדרת לבריה"מ, סקר האזנה לשידורי קול־ישראל. הסקר התיחס לתקופת ינואר־יוני 1985 ונערך בין 1522 אורחים סובייטים ובין 952 מהגרים. מנתוני הסקר התברר שלשידורי קול־ישראל ישנם בבריה"מ כ־4 מיליון מאזינים מדי שבוע וזאת, למרות ההפרעות הקשות המופעלות נגדנו.

אותה תחנה העבירה אלינו כעת סקר נוסף המתיחס לשנת 1985 כולה. אשר נערך בין 1150 מהגרים — חלקם יהודים וחלקם לא. הסקר נערך בוינה, רומא, לונדון, ניו־יורק ומקומות אחרים.

נתוני הסקר מצביעים על העובדה ששידורי קול־ישראל לבריה"מ מהווים גורם חשוב ביותר בחיי היהודים שכן הם מהווים קשר יומי והדוק עימם ויש להם האזנה רבה מאוד. עם כל ההסתייגות שיש ליחס לסקרים מסוג זה. מדובר פה על סקר שלא נערך עבורנו, אלא עבור אותה תחנה אשר האינטרס שלה היה להראות שלשידוריה ההאזנה הגדולה ביותר. (שעיה)

מלתעות של ממש: צוות דייגים מציג לראווה את מלתעותיו האימתניות של הכריש הלבן הגדול שדגו ביום ו' במימי מונטוק במדינת ניו־יורק. על הכריש נערך מירדף לאחר שנתגלה משוטט בקירבה מסוכנת. ישוב על גב הכריש טום ליווה, רב־החובל של ספינת הדייג „וויליטור", שצד את הכריש בצלצל, ולידו ג'ונל גוטרמן, שירתה במפלצת והרגה אותה ואחר־כך קשרה חבל לזנבה. (צילום: אי־פי)

פנים אל פנים בהלסינקי

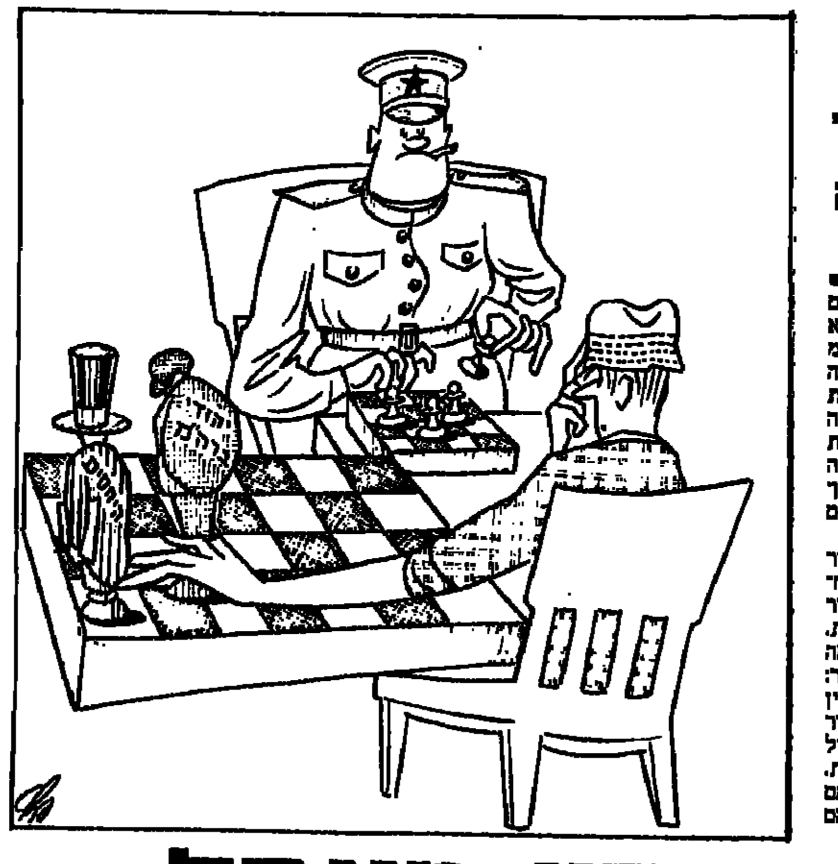

ביזנעס, סעיף ראשון

פרופ' מיכאל אגורסקי: הלסינקי תהיה אולי ראשיתו של תהליך ממושך עם עליות ומורדות – לכן צריך להיפגש ● פרופ' איליה ויימצוב: לעמוד מול הרוסים בלי מורא – וגם בלי אשליות

מאת חיים מרגלית

חוזר, חוזר, חוזר — משיב פרופ' מיכאל אגורסקי על השאלה „האם ישראל היתה צריכה להענות לבקשת בריה"מ להיפגש לשיחות עסקיות בהלסינקי". חוזר, כי אסור לשכוח שהרוסים היו ..., חוזר, למרות שידוע מראש כי זה עורר ניחוש ציבור. הם מנסים להפחיד ..., ואין סכנה שיהפכו לאוהבי ישראל.

אגורסקי עולה חדש־ישן, מומחה בעל שם לענייני בריה"מ, מפרסם ספרים, כותב בעתונים, איש האוניברסיטה העברית ועמית במכון ליחסים בין־לאומיים. וכך הוא מגדיר ... שלהם — שיחות ביזנעס ... יש בארץ רכוש גדול של הכנסיה הפרבוסלבית שברית הרפובליקות הסוציאליסטיות, שיחסה לדת ידוע („הדת היא האופיום של ההמונים" — ו.א.לנין). ירושה ... יש כנסיה „אדומה" שמרכזה במוסקבה ויש כנסיה פרבוסלבית „לבנה", שמקבלת תמיכה מהאמריקנים. יהיה כך. הרוסים רוצים להחזיר לעצמם את הרכוש הזה. בעבר הם גם רצו למכור חלק ממנו. כלומר, סעיף מס. 1 בסדר היום של הלסינקי — „ביזנעס". מול העמדה הסובייטית, על ישראל להציג את הביזנעס שלה: ... אורחים סובייטיים עד לפני זמן קצר, ועתה אורחים ישראליים, אזרחי ישראל ... רכוש בבריה"מ ומגיעים להם ... אין לדעת אם לנציגי ישראל נתונים על הרכוש היהודי שנשאר שם. יש ..., כמו תשלום גימלאות המגיעות לאזרחי בריה"מ כחוק, ואלה שעלו לארץ ... כלומר, אסור להשאיר את היוזמה לרוסים, אפילו בנושא כלכלי. אין להשאיר להם שטחים בלתי־מוגנים.

... על זכויות, מתנגד אגורסקי לדרישה שהעלו מספר אנשים על זיקה („לינקג'") בין ה„ביזנעס" לבין בעיית העלייה. „על סרובניקים ואסירים צריך לדבר — על יציאת יהודים לא".

אגורסקי סבור, כי לאלה המרימים קולם נגד הפגישה בהלסינקי יש אינטרס שהעניין ייכשל, והללו מייצגים אינטרס של חוגים ... בארה"ב, שפגישה ישירה בין ישראלים לסובייטים מרגיזה אותם. ... חוששים שאולי יצא מכך משהו לטובת ישראל, למרות שבינתיים זאת ... בריה"מ — מזכיר אגורסקי — היא ... וכבוצאת, יש לה אינטרסים צבאיים וכלכליים במזרח־התיכון. היא ספקית הנשק הראשית של עיראק, סוריה ולוב. הפגישה בהלסינקי לא תביא שינוי מיידי בעמדתה כלפי ישראל אך הלסינקי, אולי, אולי, תהיה ראשיתו של תהליך.

„יש לראות בצורה חיובית קשרים דיפלומטיים של ישראל עם כל מדינה", מכריז פרופ' איליה ויימצוב, ראש המכון לחקר החברה בת זמננו בירושלים, המתמחה בענייני ברית־המועצות. מנקודת־מוצא זאת מברך ויימצוב על חידוש הקשרים בין ברית־המועצות לישראל. גם הוא מגדיר את המפגש בהלסינקי כנועד לדיון עסקי — ברכוש הרוסי בארץ. אך לדבריו, זה נימוק רשמי מתאים לשיחות. שכן, „בשיחות עסקיות אפשר לדבר על הכל". השאלה, לדבריו, היא האם מוכנה ישראל לדבר על הכל עם ברית־המועצות. „הכל", לדעתו, פירושו האם מוכנה ישראל לסגת משטחים ביהודה, שומרון, רצועת עזה והגולן ולהסתפק במה שנקרא „תוכנית אלון" („נוסחת יריב־שם־טוב"). לדעת ויימצוב, הסובייטים מוכנים לקבל את תוכנית אלון ויריב שם־טוב, גם אם הם מכריזים בפומבי שישראל צריכה לחזור לגבולות 1967.

ויימצוב מרגיש, כי ישראל „הסתדרה לא רע" מאז הפסיקה בריה"מ את היחסים הדיפלומטיים בעקבות מלחמת ששת־הימים, ומי שהפסיד מניתוק היחסים היתה רק בריה"מ — בכך הפכה עצמה למיותרת בכל המגעים הדיפלומטיים שהתנהלו מאז. ברית־המועצות העניש את ישראל בכך, שמספר מדינות נוספות מהגוש המזרחי ניתקו את יחסיהן עימה, פלוס עוד כמה גרורות — וזה הכל. ויימצוב קובע, שלולא עשתה בריה"מ את „השטות הפינומנלית בניתוק היחסים, היה מצבה של ישראל קשה. הסובייטים היו יושבים לה על הגב, בעוד שניתוק היחסים הביא לכך שארצות־הברית הפכה לגורם המפשר, הבורר והקובע במזרח־התיכון. מצד אחר, עומדות המדינות הערביות נגד ישראל, ממולן ישראל, וביניהן ארצות־הברית. לא תמיד היא תומכת בישראל, אבל לרוב היא תומכת — זה טוב לישראל. אילולא ניתקו הסובייטים את יחסיהם עם ישראל היו גם הם יכולים לדרוש כמעצמת־על ליטול חלק במגעים בין הצדדים. אז או ברור היה שיתמכו בערבים. יש להם אינטרס לתמוך בערבים. אינטרס צבאי, כלכלי וחברתי. לאור הידרדרותם החוצה, נראה שבקרמלין „עשו חושבים" והחליטו לשנות מהלך.

על אף כל זאת, ויימצוב סבור, כי אם פגישת הלסינקי תניע את הסובייטים להסכים לערוב לשלום במזרח־התיכון, כי אז יצא שכרה ברווחו: „עדיף שלום עם ערבות בריה"מ מאשר שלום בלי ערבות שלה". אשר לקריאה לכרוך את השיחות בהלסינקי בפתיחת השערים לעלייה, מזכיר ויימצוב כי העלייה מבריה"מ החלה בסוף שנות ה־60 ובתחילת ה־70, ללא יחסים דיפלומטיים. העלייה נפסקה בגלל הקשחת העמדה הרוסית, כך שלא יחסים כאלה או אחרים הם המכריעים את השלטון שם לשנות את העמדה.

„אסור לשגות באשליות" — מזהיר ויימצוב — „לרוסים אין עניין שהמזרח־התיכון יהיה שקט. יש להם עניין שבאיזור הזה, כמו באזורים אחרים, לא תהיה יציבות. כאשר יש יציבות — אין צורך ברוסים. מה שיש להם למכור — זאת יודע כל אחד: הסובייטים הם סוחרי נשק. ולסוחרי נשק אין עניין בשלום וביציבות". ויימצוב סבור שנציגי ישראל בהלסינקי צריכים לעמוד מול הרוסים ללא מורא וגם ללא אשליות. „הסתדרנו 20 שנה בלעדיהם ועכשיו הם רוצים לשנות את המצב. שיראו הם שיש להם רצון בשינוי".

יוזמה בערבון מוגבל

התביעה למתן זכות עלייה ליהודי ברית־המועצות לגיטימית, וחובה להתמיד בה. אבל לבוא איתה כתנאי, לנסות „להכניע" את ברית־המועצות – זו החטאת המטרה

מאת מארק גפן

השיחות בין המשלחות של ברית־המועצות וישראל, הנפתחות היום בהלסינקי, הוגדרו מלכתחילה על־ידי מוסקבה, שיוזמה אותן, כבעלות מסגרת מוגבלת — מבחינה פוליטית — מצומצמת מאד מבחינת הנושאים שהיא מבקשת להעלות לדיון. ההודעה הסובייטית הרשמית והגלויה (תובנה פורסם בהצנעה בכלי התקשורת הסובייטים) בוודאי הפתיעה במידת־מה את ישראל, אך היא היתה רחוקה מלהיות אותה הודעה דרמאטית על תפנית חדה ביחסי שתי המדינות, לה ציפינו שנים כה רבות.

אין לי ספק, כי הצמרת הסובייטית כללה את הנושא הישראלי במכלול הבעיות הבינלאומיות הנתונות בבחינה מחודשת מאז עלותו של מיכאיל גורבצ'וב לשלטון ועם חילופי האישים המעצבים היום את המדיניות הסובייטית. שר החוץ הנצחי, אנדריי גרומיקו, שוחרר מן ההשפעה על מדיניות החוץ לאחר שזכה ל„עלייה בדרגה", סמלית מאד — מינויו כנשיאה של ברית־המועצות, שהוא תפקיד ייצוגי בלבד. שר החוץ החדש, שברדנזה, ולצידו הדיפלומט הוותיק דוברינין — אשר ישב שנים בוושינגטון והיודע היטב את דרך התמרונים הרצויה והמועילה לשיפור יחסיה של ברית־המועצות עם המערב ובמיוחד עם ארה"ב — יסייעו בידי גורבצ'וב להגמיש את המדיניות ולהחדיש את ימי הדטנט.

צעד קטן לקראת נירמול היחסים

ברור, כי במוסקבה לא התעורר לפתע הצורך הדחוף לטפל באותם נושאים קונסולריים, כמעט טכניים, שהתכרו עם היוזמה הסובייטית. הרכוש הסובייטי בארץ שריד וקיים (בעיקר כנסיות פרבוסלאביות והמגרשים סביבן), והוא נתון לשליטת המשלחת הרוסית הפרבוסלאבית, שראשה ממונה או מתחלף מדי פעם על־פי החלטה במוסקבה. אשר למתן היתרי היציאה (בשני הכיוונים), גם את הדבר הזה אפשר להסדיר באמצעות שגרירות הולנד, המייצגת את האינטרסים של שתי המדינות. עליכן, „היוזמה הקונסולרית" מבטאת, ללא ספק, את רצונה של מוסקבה לצעוד צעד קטן ומדוד לקראת האפשרות של נירמול היחסים בין שתי המדינות בעתיד.

זוהי אפוא יוזמה בערבון מוגבל. השאלה הניצבת בפני ישראל היא — האם לגלות נכונות למהלך מוגבל כזה, כמובן על בסיס של הדדיות (אותו דרג ייצוגי בבריה"מ ובישראל, אותם שטחי פעולה), או לומר באורח בוטה — הכל או כלום. כלומר, שישראל תדרוש חידוש קשרים דיפלומטיים מלאים וזכות העלייה של יהודי ברית־המועצות לישראל. האמת היא, כי בקשריה הדיפלומטיים עם מדינות אחרות, ואף עם ארצות־הברית, ויתרה ישראל על הדדיות בנקודה חשובה מאד — כשנציגינו יושבים בוושינגטון, בלונדון ובפריס, הרי שגרירויות של המדינות הידידותיות הללו קבעו את משכנם בתל־אביב, ולא בבירתה של ישראל־ירושלים. ויתרנו על עקרון חשוב מאד, על ביטוי משמעותי לריבונותנו על ירושלים, והויתור נבע מתוך השלמה עם המציאות הבינלאומית, שבה מעמדה של ירושלים נתון במחלוקת. רק פלא שטרם שמענו, למשל, את גאולה כהן הדורשת לנתק את הקשרים עם ארה"ב, אם זו תוסיף להתעלם מירושלים כבירת ישראל.

להבחין בין רצוי למצוי

במדיניות החוץ הנבונה והכנה להבחין בין הרצוי לבין המצוי, תוך מאמץ עליון לקרב את המצוי אל הרצוי, אך לא על־ידי התחפרות בעמדות שאין להן סיכוי, לפחות בשלב זה, להתקבל על־ידי הצד השני. דברים אלה אמורים לגבי הסיסמה המושמעת בימים אלה אודות שיחות הלסינקי. אלה אומרים, כי בשיחות הלסינקי חייבים נציגי ישראל להעלות את בעיית יהודי ברית־המועצות ומסורבי העליה ואת מימוש זכותם של היהודים לעליה לישראל, ולא רק להשמיע את הדרישה הזאת, אלא להציגה כתנאי להסכמתנו לקשור קשרים קונסולריים כהצעת ברית־המועצות. נתן שצ'רנסקי פירסם בסוף השבוע מאמר (ב„מעריב"), שבו הוא מנמק את הצגת התנאי של שחרור 400 אלף יהודי בריה"מ תמורת הסכמתנו לדון בקשרים קונסולריים, אך הוא סותר את עצמו, כאשר בצדק הוא מזכיר לנו, כי בעבר לא היה כל קשר בין קשרים דיפלומאטיים מלאים בין שתי המדינות לבין מדיניות הקרמלין לגבי היהודים בכלל, ולגבי מתן היתרי היציאה בפרט. ובכן, במשך השנים שבהן ישבו השגרירים של שתי המדינות במוסקבה ובתל־אביב היתה העליה סגורה הרמטית, ודווקא לאחר ניתוק הקשרים בשנת 1967, החל לפרוץ סילון דק של עולים, שלאחר מכן הפך לזרם עולים רב היקף, באופן יחסי.

מהי התועלת אפוא באותו נסיון להפגין שרירים כפני מוסקבה, או כפי שמציעים לנו — לדבר אתה „מעמדת כוח"? איזו עמדת כוח יש לישראל במשא ומתן עם ברית־המועצות? האם בשיחות הלסינקי ייפגשו נציגי שתי מדינות, שאחת מהן, דווקא ישראל, מסוגלת להכתיב תנאים למעצמה כמו ברית־המועצות?

התמדה ותקיפות — בצד תבונה מדינית

כדי למנוע אי־הבנות התביעה למתן זכות העליה ליהודי ברית־המועצות לא זו בלבד שהיא לגיטימית, אלא שחובה להתמיד במאבק למען מימושה. העובדה שהמגעש הישראלי־סובייטי נערך בהלסינקי, יש לה גם משמעות סמלית — כאן נחתמה האמנה הקרויה „אמנת הלסינקי", שברית־המועצות היתה בין חותמיה. אמנה זו כוללת בין היתר את הזכות הבסיסית של כל אדם להגר לארץ אחרת, זכות שמוסקבה מפרה אותה לאורך כל הדרך. לרבות זכותם של היהודים, שלהם גם זכות להגירה עצמית, שפירושה היכולת לעלות לישראל. הנציגים הישראלים יכולים בהחלט להעלות בשיחות הקונסולריות גם את הבעיה הזאת, והנדגת מסדר־היום המוצע על־ידי הסובייטים. יתכן, כי גם הנציגים הסובייטים ידברו על נושאים רחבים יותר, כמו על „מדיניות הכיבוש" של ישראל. אם אמנם יתפתח דיאלוג רחב כזה — דבר שאיני בטוח בו כלל, שכן הנציגים הסובייטים יעלו טענה פורמאלית שאינם מוסמכים לנהל שיחות אלא בנושא מוגדר מראש — הרי לכל יהיו אשר להשיב סוכו, שהנציגים הסובייטים יהודו לממונים עליהם על

(המשך בעמוד 8)

הבטן הרכה: דולרים!

אנשי ציבור, עולים מרוסיה ושגרירים לשעבר, על מה צריך ומה לא צריך לדרוש בשיחות

מאת יוסף גלילי

השיחות הקונסולריות הנפתחות היום בהלסינקי, ביוזמת בריה"מ, מעוררות גל של תקוות בכל שכבות האוכלוסיה. העולים מרוסיה רואים עצמם כמייצגי האינטרס הלאומי והאנושי של יהודי בריה"מ. לא יפלא, שבקרב עלייה זו רבים המבקשים לייעץ לממשלת ישראל, לקבוע את הנושאים ואת סדר היום של השיחות. דעותיהם משקפות גוונים ומגוונים, שלא על פי מוצאם, והשתייכות במכלול הדעות הרווחות בקרב שרים, ח"כים, מדינאים, עיתונאים ושכבות ציבור שונות.

הפובליציסטים מבין עולי בריה"מ מתנים ... עם הרוסים ב„פתיחת שערי ...". אחרים מסתפקים בהבטחת עלייתם של אסירי־ציון, עלייתם של 3000 משפחות ... העלייה ו־800 יהודים שקיבלו ... ישראליות. כאלה כן אלה שוללים את ... הרשמית של ממשלת ישראל, הרואה ... „ללא תנאים מוקדמים" כעקרון מדיני ...

שר הקליטה יעקב צור רואה בהכרעה של ממשלת ישראל הכרעה מדינית. אין זה מקרה ... ישראל החליטה בישיבה ביום ... (לפני שבוע) לשלב את נושא יהדות בריה"מ בשיחות הלסינקי. לדעתו: „מדינת ישראל ..., היהודים אחראית לגורל כל ... כאירן, בסוריה ובבריה"מ". ... במידה גדולה של זהירות, לא ... לסובייטים לזכות בהישגים ... כמערב מבלי לשחרר את ... הרוצים לעלות ולהתאחד עם ... ועמם". יש לשכנע את המערב ... לעם היהודי הוא תנאי מוקדם ... מדיניותו כלפי בריה"מ".

הסופר עמוס עוז סבור ש„זו זכותה של בריה"מ לעלות בהלסינקי שאלות הקשורות ברכוש הכנסיות הרוסיות בארץ־ישראל, אבל אין לה, כמובן, הזכות לקבוע לבדה את סדר היום של הפגישה". יש לומר להם: „אם ברצונכם לשוחח עימנו על מגרשים רוסיים בארץ, תצטרכו לשוחח עימנו גם על גורל של אסירי ציון ברוסיה". אין טעם, לדעתו, להעמיד תנאים מוקדמים, אלא אם כן יתעקשו הרוסים להעמיד מצידם תנאים מוקדמים. ישראל והיהודים זקוקים להידברות הזאת לא פחות משזקוקים לה שליטי הקרמלין.

בלי אולטימטום

הזמרת נחמה ליפשיץ, שהופיעה באזכרה לסופרים, משוררים ושחקנים שנרצחו באוגוסט 1952 בבריה"מ בפקודת סטאלין אמרה: „מדינת ישראל חייבת לדבר עם הרוסים... אני לא דיפלומטית, אבל התחוש הנשי שלי אומר שאנו צריכים לשבת עם הרוסים בלי אולטימטום וללא תנאים מוקדמים. במסגרת השיחות נמצא את הדרך להפסיק את ההתעללות באסירי ציון ולאפשר עליה חופשית. אנחנו אלה שצריכים לומר לרוסים, ואסור שנפקיר את המלאכה בידי אחרים..."

ברוך שילקרוט (קיבוץ נגבה), אסיר ציון לשעבר מלנינגרד, עורך „פורום", ירחון מפ"ם ברוסית, ציין בתשובה לשאלתי כי יש חילוקי דעות בקרב פעילים, עולי בריה"מ בישראל, בין אלה הסבורים כי „יש להקדים הסכם על עלייה לפני השיחות בהלסינקי" (מנדליביץ), עמדה בה תמך השר משה ארנס, לבין הסבורים, כמוהו, ש„צריך ללכת לשיחות הלסינקי בלי תנאים מוקדמים", כגירסת ראש הממשלה שמעון פרס.

דוד מרקיש, בנו של המשורר האידי פרץ מרקיש, טוען: „רוסיה של היום אינה רוסיה של סטאלין, כה נרצח אבי. גורבצ'וב עושה היום דברים שלא נעשו שם מאז המהפכה הקומוניסטית, ואני חושב שבבריה"מ נושבת היום רוח חדשה. איני מסכים עם נתן שצ'רנסקי, התובע להציג לרוסים תנאים מוקדמים".

עמנואל ליטבינוב, עולה חדש בירושלים, השיב לשאלתי: „כמי שעבד בזמנו במשרד החוץ הסובייטי, אני מכיר בחולשתם של הרוסים לדולר. מעריכים את הרכוש הרוסי בארץ בכ־100 מיליון דולר. עבור סכום זה הם יוותרו על הרבה דברים. צריך להגיד להם: לא יעלו יהודים — לא יהיו דולרים. עמדה אולטימטיבית בנושא זה ובכלל עשויה לשכנע את הרוסים. פתיחת קונסוליה ישראלית במוסקבה תבטיח טיפול יהודי, משפטי וחומרי של מסורבי העלייה ועולים בפוטנציה".

להדרש באותו דרג

שגרירי ישראל לשעבר בבריה"מ, פולין, צ'כיה, בולגריה, הונגריה ויוגוסלביה, כולם כאחד, תמימי דעים בנושא חידוש היחסים עם בריה"מ. למרות שהרוסים פנו אלינו בגלוי, אבל הגבילו מראש את הייצוג לרמה נמוכה ביותר והודיעו שאין לראות בכך הקדמה לכינון יחסים דיפלומטיים, הם רואים בכך עובדה חיובית. לדעתם, „אם הפסיקו את היחסים בדרגים של שגרירות, יש לחדש אותם רק באותו דרג" (נתניאל לורך, שגרירנו במוסקבה). „אם כבר מדברים על חידוש יחסים, אז רק באותה רמה שנפסקו" (רם סתת שגרירנו בפולין). „אין מקום לשמחה גדולה, אבל אפשר להתייחס להתפתחויות האחרונות בחיוב" (יהודה גשיא, ציר בפראג).

„דווקא מפני שהבולגרים כה קרובים לרוסים, הייתי מציין תסריט, שבו הבולגרים יהיו החלוצים שלפני המחנה בחידוש היחסים עם ישראל" (אקסור אלישר, ציר בבולגריה).

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמות אנטר

הראש שמתחת לכומתה

ברצוני להגיב על הכתבה „נורמות בהסתיידות" מגליון 29 ביולי, שעסקה בנורמות התנהגות חרשות בצה"ל וטענה כי בצבא מתרחש תהליך של הסתיידות וירידה במשמעת.

לדעתי, אכן סובל הצבא מהזדקנות, אך תהליך זה מתאפיין דווקא בהחמרת המשמעת, ובהתפשטות תופעת הראש הקטן. בשנים האחרונות נוטה המשטרה הצבאית להחמיר בעונשים הניתנים עד אבסורדים, כמו בדוגמא שניתנה על החייל שהושלך לכלא על עברת כומתה. אם אלוף הפיקוד החליט על כך, הוא לא יישם בכך את חוקי הצבא, משום שלעברות מסוג זה נועדה הנזיפה. רק הטישטוש שבחוק השיפוט הצבאי נתן סמכות לאלוף להעניק כל עונש בגדר סמכותו, כמעט על כל עברה.

לעומת זאת סובלת מהזנחה הבעיה העיקרית של הצבא והיא תופעת הראש הקטן, שלמרות ההכחשות באמצעי התקשורת ברור לכל חייל מהשורה, שממדיה גדולים בהרבה מהמקובל בציבור. קיים חוסר רצון בממדים נרחבים של חיילים לשרת ביחידות שדה. היטב ידוע לאלו תנאים מחפירים הם זוכים לכל אורך שרותם, בעוד היחידות העורפיות זוכות ל„צ'ופארים" כגון הופעות אמנים, ימי כיף, תנאי מגורים טובים, מועדונים ועוד.

מדיניות תמוהה זו של הצבא, בצד המעמס הגופני המוטל על חיילי גולני, אכן מביאה לתחושה מוצדקת שהם מופלים לרעה. אם הרמטכ"ל רוצה לשנות מצב זה, עליו לנקוט מעשים ולא מילים.

א.ר., חייל

מה נשמע בארץ־ישראל

תמהוני כגון אי.טי. מהסרט המוזר, הגעתי לכאן מכוכב אחר. סקרן הייתי לדעת מה נשמע בארצנו. מכיוון שלא היה לי זמן לתור במקומות מקרוב, הסתפקתי בעיתון ערב של יום אחד. מעל גבי דפיו הרבים ליקטתי מספר ידיעות והרי הן במקור.

● תוך זמן קצר ישנו עוד כתריסר אנשי שב"כ לנשיא ויבקשו חנינה...
● הסוחרים, נודדו להעלות מחירים...
● ביטוח הרכב יתייקר...
● חיילים הלכו הביתה בגלל טיב האוכל...
● פקיד בכיר קיבל טובות הנאה...
● אם תהפוך ישראל למדינה ה־51 של ארה"ב יהיו לה שני סנאטורים.
● סוחר הסם „קראק" נידון ל־10 שנות מאסר
● כל הבכירים יוצאים לחו"ל

ובעמודים הפנימיים של העיתון מצאתי כתוב:

● ירידת שערים במניות הבנקים
● מלונות „מוריה" — חופשה של טעם ליותר מטעם!
● המופע המשגע מארגנטינה: הכל טאנגו
● מטריף בתלאביב: מלונות לאוהבי תענוגות!

זמנים מודרניים — נכון לעכשיו! ואוי, אוי ואני מצטט שוב:

● קסמי אירופה מחכים לך!
● טריק עם טריקו...
● מאורונה, הבעל ניסה לחנוק את הצלם ולבסוף:
● עם של ארבעה כיווני אוויר...

התרוממתי מייד לחזור לכוכב שלי, כי מצויים עדיין תמהונים מהעלייה השנייה והשלישית.

אבירם אוריין, שער העמקים

גוף מסורבל

קרנות הפנסיה של ההסתדרות מקיפות את רוב ציבור העובדים ומירב מקבלי הקצבה. לאחרונה החל ויכוח על מצבם הגרוע של אחדות מהן. במקום להתעמק בגורמים שהביאו את הקרנות למצבן הביש, רווחת הצעה בעקבות ועדת רייך, לאחד הקרנות לקרן אחת.

עלינו לזכור, שאחדות מהקרנות, חזקות מבחינה כלכלית, כגון מבטחים, מקפת, ק. גמל, וכל אחת מהן אימפריה מכל הבחינות. ניהול הקרנות בסדר הגודל הזה דורש מנגנון והנהלה היודעת להבטיח את הכספים ולקבל את הרווחים הגבוהים ביותר. איחוד הקרנות יביא לריכוז יתר ויהפוך את הקרן המאוחדת לענק מסורבל, דבר שיביא בזבוז ותוספת כוח עבודה וכו'.

בטוחני שרוב ועדי העובדים וועדי הגימלאים מעדיפים לראות את הקרנות במתכונתן הנוכחית. כאן האדם איננו מספר. פתרונות לחיזוק הקרנות הנכשלות יש לחפש על־ידי הגדלת ההשקעות לקרנות, יצירת בנק הקרנות בתוך בנק הפועלים, שישקיעו בו כל הקרנות והרווחים יחזקו את הקרנות.

איחוד הקרנות יביא לבזבוז יתר במקום ייעול בתוך הקרנות וצמצום ההוצאות, יקשה על ניהול גוף מסורבל ויביא לתקלות ושיבוש חמור בו, ויזועזעו גם הקרנות החזקות.

אריה הרלופסקי, נווה שאנן

גלאביות בפארק

בלונדון הסתיימה בשבוע שעבר תערוכה מעניינת שהוכתרה בשם „ריאד", וכה שוחזרו החיים בבירה הסעודית על מבניה, תושביה ואורחות החיים בה, בצורה מרוקה למדי. התערוכה, שנמשכה שבועיים בלבד, משכה קהל רב. ביום הפתיחה ביקרו הנסיך צ'ארלס ודיאנה הנערצת את הסעודים בנוכחותם.

מהתרשמות ראשונית נראה, כי לתושבי הבירה הבריטית די נמאס מהאורחים מסעודיה ומהמדינות הערביות האחרות, והם אכן היו מעדיפים לראות ערבים רק בתערוכות. ההודים והאחרים, המציפים את הבירה, הם בעיני הבריטים גזרת־טבע, מעין „נקמת האימפריה" שאין מנוס ממנה, אך הערבים הם בהחלט רע־לא־הכרחי־אך־מחויב־המציאות, ומה שנותר לאנגלים לעשות הוא למרר את חייהם במעברי הגבול. הערבים מעוררים את סלידת האנגלים ב„בעלבתיות" שהם חשים בלונדון, אך בבריטניה, הסוגרת את „רשימת העניות" בקרב מדינות השוק המשותף, לפני ספרד ופורטוגל, הרבה אחרי גרמניה, צרפת וכל השאר — בבריטניה הם נחשבים למרות הכל כאורחים רצויים בלית־ברירה.

על אף שלונדון היתה ועודנה צומת המפגש העיקרי לערבים באירופה, הרי שבכל־זאת, ניתן לחוש כי התייר הערבי משנה כיוון, ומחפש יעדים אחרים לבזבוז מטבע החוץ של מדינתו. עתה, כשעונת התיירות בשיאה, מקדישים השבועונים הערביים מאמרים המנסים להסביר מדוע נוטשים התיירים הערביים את לונדון. מוזכרות סיבות רבות, ביניהן האמרת המחירים בבירה הבריטית, ירידה במספר הכללי של תיירים ערבים, וגם מוזכר היחס העוין לערבים, יחס שלילי שקיבל תאוצה בעקבות גלי הפיגועים שבוצעו על־ידי ערבים באירופה בשנה האחרונה, בכלל זה, מספר הפיגועים ונסיונות הפיגוע בבריטניה עצמה.

למרות הירידה במספר התיירים, לא צריך לקבל רושם „מוטעה": התיירים הערביים עדיין בולטים מבחינה מספרית ועוד יותר ברחובות לונדון. עשירים סעודים שנמלטו מחום היוקד בארצותיהם, יושבים אחר־הצהריים עם הגלאביות המסורתיות על הספסלים בפארקים „ותופשים" שלווה. נשים ערביות גודשות את חנויות הבגדים וחוטפות מכל הבא ליד. עושות זאת, כמובן, גם ישראליות, אך הערביות, בלבושן המסורתי, בולטות יותר מהאחרות ורק מרגישות כי על אף האיבה, לונדון היא עדיין חביבתן.

התקווה העיראקית

בשבוע שעבר ביקרה בקהיר משלחת צבאית עיראקית בראשות שר ההגנה העיראקי. היא ניהלה שם שיחות ממושכות עם המצרים, בנוגע לשיתוף פעולה בין צבאות שתי המדינות. העיראקים, הנתונים ללחץ איראני כבד, עושים כל מאמץ כדי להגביר, מצד אחד, את יכולתם הצבאית, ולבדוק ללא הרף אפשרויות להגיע להסכם שלום עם האיראנים מצד שני.

כתבת השבועון המצרי „אוקטובר", מרים חגי, ראיינה בשבוע שעבר את סגן הנשיא העיראקי, יאסין רמדאן. הנה קטעים מהראיון ל„אוקטובר".

— מה סוד עקשנותה של איראן, המסרבת להצעות השלום העיראקיות?

עיראק עשתה מספר ניסיונות להשגת שלום והיא עדיין ממשיכה. עיראק הדגישה כי היא מסכימה להסכם על בסיס שמירה הדדית על ריבונות. האיראנים מסרבים לכך. מסיבה זו אנו נמשיך בהגנה על גבולותינו, אפילו אם הדבר יימשך מאה שנה. האיראנים יפסיקו את המלחמה רק כשהנסיבות יאלצו אותם לכך, אני מתכוון למשאבים. סימנים באיראן מעידים על כך שמצבה הכלכלי מתערער ויש מחלוקות בין „שומרי המהפכה" של חומייני לבין הצבא. סימנים אלה גורמים לי להיות אופטימי באשר לסיום המלחמה.

— כיצד אתם רואים את העמדה המצרית באשר למלחמה?

הנשיא מובארק לא היסס להביע את עמדתו ואת תמיכתו במלחמה של עיראק. אנו בעיראק מעריכים בכל לב את עמדתו האמיצה של הנשיא המצרי.

— ביקרת לאחרונה בחטף בסעודיה. האם נכונה השמועה כי המלך פהד הבטיח לכם סיוע של ארבעה מליארד דולר?

— מה שאני יכול לומר הוא, כי הביקור בסעודיה היה מוצלח. סעודיה ועיראק רואות עין בעין את המלחמה עם האיראנים, ואת [illegible] על העולם הערבי לנקוט כלפיה [illegible].

— מה עמדתכם לגבי הסיכסוך הישראלי־פלשתיני?

— עיראק דוגלת באי־התערבות בעניינים הפנימיים של שום מדינה ערבית. עיראק רואה באש"ף הנציג היחיד של העם הפלשתיני, ומגישה לו — במיוחד לפת"ח — את כל הסיוע.

מצרים: האופציה האחרת

שאלתי פעם את ממלא־מקום השגריר המצרי בישראל, מוחמד בסיוני, שהוא גנראל לשעבר בצבא המצרי, לשם־מה זקוקה מצרים לצבא כה גדול, שעה שהיא חיה בשלום עם האויב מספר אחד בעבר — ישראל. בסיוני, שבנוסף לדרגתו הבכירה, הוא איש מודיעין מצרי ותיק שישב בעבר 8 שנים בסוריה, בכלל זה בעת מלחמת יום הכיפורים, חייך והשיב כי בניית צבא חזק היא אחד מעקרונות מהפכת יולי 1952.

אצלנו, רודפי השלום והמלחמה כאחד, אימצו לעצמם מאז מלחמת יום הכיפורים את הכלל הישן „אשרי מפחד תמיד". איני יודע אם צריך „לפחוד" מהצבא המצרי, אך בוודאי צריך לעקוב אחר כיווני התפתחותו. מאז יוזמת הנשיא סאדאת, מאז חתימת הסכמי קמפ־דייוויד עסוקים המצרים בתהליך בו החלו עוד קודם, — הסבת הצבא המצרי, כמעט על כל חילותיו, לנשק ולדוקטרינה מערביים. תהליך זה, המתמשך תקופה ארוכה בכל צבא, מתארך אצל המצרים לשנים ארוכות. בחיל האוויר ההסבה מהירה יחסית, ויחד עם זאת, ככל שהדבר ייראה משונה, שנים כה רבות לאחר הניתוק מברית־המועצות מטוסי המיג הסובייטיים המיושנים הם עדיין חוליה חשובה בחוט השדרה הקרבי המצרי. המצרים ממשיכים לסיים במרץ את ההסבה של צבאם, ונראה כי הדבר ייארך עוד זמן.

מבחינת היקף התקציב בצבא המצרי, הרי שיש ירידה בהשוואה לשנים קודמות, אך הירידה בנתח משרד המלחמה המצרי בתקציב נובעת יותר מאילוץ כלכלי מאשר מתפיסת־עולם. יש גם ירידה מסוימת בהיקף הכוחות המצריים, אך למרות זאת המצרים מחזיקים צבא בהיקף גדול הרבה יותר ממה שהם זקוקים לו.

מטרידה העובדה, שבכל התרגילים האחרונים שביצע הצבא המצרי, „האוייב" נגדו נלחמו היה... ישראל, וההיערכויות השונות כמיגננה וכמיתקפה כאחד היו כלפי סיני.

מקורות מוסמכים למדי בלונדון, אשר אישרו בפני את העובדות הללו, ציינו כי על אף הסכם השלום עם ישראל, רואים קציני הצבא המצרי את ישראל כאויב מספר אחד של מצרים. רובם מעריכים כי אם ישתתף הצבא המצרי במלחמה בעתיד — האויב אכן יהיה ישראל.

אותם מקורות הדגימו כיצד מגשימים המצרים את התשתית לאופציה התקפית שלהם: המצרים מכריזים השכם והערב על פיתוח תיירותי מרשים בסיני. הפיתוח כולל, בין השאר, הקמת רשת כבישים חדשה, במיוחד כביש רחב למדי המקשר את תעלת סואץ עם נואייבה. כביש כזה, לדעת אותם גורמים מוסמכים, יכול לשמש בנקל למעבר יחידות שריון מצריות אשר עלולות לחצות את תעלת סואץ במנהרה, לעלות על הכביש החדש ולהיות תוך מספר שעות מדרום לאילת. בקיצור — להפתיע את ישראל שאולי תצפה — אם בכלל — למתקפת שריון מצרית במרכז סיני.

צריך לשים־לב — אמרו לי — לאופציה של הצבא המצרי, לחבור עם הירדנים. מעבר שריון מצרי ממקום ריכוז ארמיות השריון ממערב לתעלה עד לאיזור נואייבה, ולמעשה גבול ירדן־ישראל — מעבר כזה הוא עניין של שעות ספורות.

כל צבא, בין אם בשלום ובוודאי שבמלחמה, צריך לקבוע לעצמו יעדים ולהגדיר אויבים. העובדה שהצבא המצרי מגדיר את צה"ל כאויבו הראשי צריכה להדאיג אותנו יותר מאשר להפתיע. יש לקוות כי במצרים ימשיכו הפוליטיקאים לתת את הטון, ולא קציני הצבא.

האור שבקצה הרוטציה (2)

מאיפראן אל ועידת חירות

הצהרתו האחרונה של שמיר מבשרת כי מאמצי השלום של פרס כשר־חוץ לא ייתקלו בעוינות מצדו כראש־ממשלה. מדוע?

מאת פנחס ענברי

בראיון לעיתון מניטין אמר יצחק שמיר, כי הוא דוגל בכינון אוטונומיה לפלשתינים בשטחים, על־פי הסכמי קמפ־דייוויד. אם תוליד האוטונומיה הזאת מדינה פלשתינית — זה סיכון שעל ישראל לקחת בחשבון.

כלומר, מי שעתיד עוד מעט להנהיג את ישראל מודיע, כי הוא מוכן להסתכן בהקמת מדינה פלשתינית בארץ־ישראל. אפשר להסביר זאת כפליטת פה, או כחוסר ריכוז רגעי על מוצא פיו. אבל אפשר גם לנסות להבין מה מסתתר מאחורי האמירה הזאת, בהנחה ששמיר ידע היטב מה הוא אומר והתכוון לכל מלה. צריך לזכור כי באותו שבוע נועד שמיר עם שליחו המיוחד של נשיא מצרים והבטיח לו להיות נאמן להסכמי קמפ־דייוויד ולתהליך השלום. גם קשה להעלות על הדעת כי בעניין כל כך מרכזי כמו עתיד „יהודה ושומרון" יכול ראש הליכוד להיכשל בלשונו.

אם אכן התכוון למה שאמר, הרי חשיבותה של האמירה מובנת מאליה — מי יכול לדבר על מדינה פלשתינית בלי לעורר את הליכוד לסף מלחמת אזרחים? רק מנהיג הליכוד בעצמו. פרס, בסיטואציה הנוכחית במדינה, חייב לדבוק במה שמרשה לו הליכוד על־פי ההסכם הקואליציוני. מי שיכול לחרוג ממה שהליכוד מרשה הוא הליכוד לבדו.

עד כה חשבו כי עניין השלום יכול היה לשמש בידי מפלגת העבודה אמצעי לפוצץ את ממשלת האחדות הלאומית וללכת לבחירות, כאשר עניין השלום יביא לה נצחון סוחף בקלפי. התחזית הזאת לא התממשה, בעיקר משום שראש הממשלה כיום, שמעון פרס, חשש לאמינותו בעיני הציבור הישראלי, לאחר שטיפת המוח מצד הליכוד, כאילו הוא מדינאי שאי־אפשר לסמוך עליו. פרס הכיר את הליכוד היטב וידע כי לא יהסס לבוא אל העם ולומר כי פרס מוכן למכור את המולדת ל„אוייב האש"פי", ובלבד שישמור על כסאו ועל שלטונה של מפלגת העבודה. פרס הבין כי קודם שיתקדם בתהליך השלום, עליו להשמיט מידי הליכוד את הטיעון הזה. כלומר: ביצוע הרוטציה הוא בעיני פרס תנאי בסיסי להמשך תהליך השלום.

אפשר להתווכח מרות על דרך החשיבה הזאת. כבר ניסיתי להסביר במאמרים קודמים כי דווקא חוסר דבקותו של פרס בכסאו שיכנעה את ירדן שאין טעם לפתוח עימו במשא־ומתן, ובמקום ללכת לקראת פרס הלך חוסיין לקראת... אסד. על כל ההשלכות השליליות ביחסי ירדן־אש"ף והתרחקותה של ירדן מתהליך השלום. אבל צריך להתמודד עם המציאות, ובמציאות פרס החליט לדבוק בהסכם הרוטציה ולעכב את תהליך השלום לאחר־כך. את ההתחלות שתתחיל כראש ממשלה הוא ימשיך כשר החוץ.

ההפתעה הגדולה

וכאן טמונה ההפתעה הגדולה — הצהרתו האחרונה של יצחק שמיר מבשרת כי מאמצי השלום של פרס ממשרד החוץ לא יתקלו בעויינות ממשרד ראש הממשלה שבהנהגת שמיר, אלא להיפך — בשיתוף פעולה.

מדוע יעשה זאת שמיר? איזה אינטרס יש לו „לבגור" במפלגתו?

פגישת איפראן — קל יותר להסתדר עם פרס...

התשובה יכולה להיות מפתיעה מאוד — שמיר איננו מעוניין לשמור על אחדות הליכוד. שני אירועים מרכזיים בשנה האחרונה עשויים בהחלט לחולל רעידת אדמה רצינית בכל תפיסת עולמו של שמיר וההערכותיו המדיניות. האחד הוא ועידת חרות והשני הוא פרשת השב"כ. המשותף לשני העניינים הוא, שבשניהם עמד שמיר במוקד של מאמצים לערער על מנהיגותו. ההבדל הוא, שבוועידת חרות מי שתקף את שמיר היו חבריו בצמרת התנועה, ורק בקושי הצליח להדוף את הסתערותם. בפרשת השב"כ מי שגונן על שמיר היה לא אחר אלא ראש הממשלה שמעון פרס, שאמור היה להיות אוייבו הראשי.

אפשר לבוא ולומר באופן פשטני, כי שמיר חייב לפרס טובה. הוא הציל אותו בפרשת השב"כ — שמיר יגמול לו בסיוע בתהליך השלום. יש בזה משהו — כך מתנהלת פוליטיקה בכל העולם. אבל יכול להיות גם כי אין מדובר בלצאת ידי חובה, אלא בשיקולים מרחיקי לכת ביותר. שמיר ואנשיו פשוט נוכחו לראות כי קל להם יותר להסתדר עם פרס מאשר עם חבריהם בליכוד, והם מעדיפים את המשך השותפות עם מפלגת העבודה בשלטון על פני שותפות עם שרון ולוי. אותם הם ישלחו לאופוזיציה בהזדמנות הראשונה ויישארו עם מפלגת העבודה בממשלה. והדרך היחידה כמעט להיפטר משרון ומלוי היא לתמוך ביוזמות השלום של פרס. אם באמת כאלה הם שיקוליו של יצחק שמיר, הרי כל התחזיות על מאבק מערך־ליכוד בעניין השלום היו מוקדמות מאוד. מי שמכיר מעט את הלכי הרוח ברחוב הישראלי, יודע עד כמה חשובה תמיכה של גורם ימני כלשהו בתהליך השלום. מקובל לחשוב כי את השלום עם מצרים עשה בגין. אבל זאת טעות אופטית. אין כוונת הדברים לגזול מבגין את ההישג ההסטורי היחיד שהיה לו בתקופת כהונתו. אין חולק כי חתימת הסכם שלום ראשון במזרח התיכון הוא הישג הסטורי של בגין — אבל לא של בגין לבדו. הסכם השלום עם מצרים התאפשר בגלל סיטואציה הסטורית מיוחדת במינה: בראש הנהגת הליכוד עמד ראש ממשלה כריזמטי, שהזמין את המפלגה היריבה לנהל את מדיניות החוץ שלו. בגין לא מינה את שמיר או את דוני מילוא או כל אחד אחר ממפלגתו להיות שר החוץ, אלא את אחד מראשי מפלגת העבודה — את משה דיין, עם כל הכעס על דיין במפלגת העבודה, הרי היא לא יכולה שלא לשתף פעולה עם בגין ודיין במדיניות השלום עם מצרים.

בתהליך קמפ־דייוויד היתה באופן עקרוני אחדות לאומית כפי שהיא קיימת כיום בין העבודה לליכוד, ואכן הסכמי השלום אושרו באחדות לאומית נדירה בכנסת.

אבל לא בדיוק... האחדות הלאומית היתה בין מפלגת העבודה שבאופוזיציה לבין קבוצה בליכוד. באותם ימים יצחק שמיר לא השתייך לאותה קבוצה וגם לא שר הבטחון לשעבר משה ארנס. או הם נמנעו מהצבעה. אבל היום אין ספק ששינו את דעתם, ואין הם משתייכים לאותה קבוצה בליכוד שרואה בעין רעה את תהליך השלום והיא קרובה בעמדותיה לתחייה.

זרמים חרישיים

האם תחזור אותה סיטואציה על עצמה, אבל הפעם במקום הצמד בגין־דיין (וחייבים להזכיר גם את עזר וייצמן) יופיע הצמד שמיר־פרס?

זאת היא כמובן שאלה מגורה מאוד לכל מי שמאזין להצהרות הסירוב מחרישות האוזניים הבוקעות מפיות מחנה הליכוד. אבל יש גם זרמים אחרים, חרישיים... למשל, המאמרים שמפרסם מזכיר הממשלה לשעבר, איש אמונו של מנחם בגין בעבר — אריה נאור, בעיתון ג'רוזלם פוסט. מי שלא מכיר את הרקע של נאור, יכול לחשוב כי הוא ממפלגה שמאלית כלשהי. הוא מן המתריעים המובהקים ביותר נגד סכנתו של אריאל שרון, ובעניין זה הוא חריף הרבה יותר מרובבים רבים בשמאל הישראלי. מאמרו אחרי פגישת פרס־חסן היה מעניין במיוחד — הוא קרא להמשיך במומנטום של שיחות פרס־חסן, השווה את הפגישה לביקורו של הנשיא סאדאת בירושלים והרץ את דעתו, כי בגין לא היה מניח ליוזמת איפראן לחמוק מבין אצבעותיו.

לא כל כך ברור את מי מייצג אריה נאור בדעות מן הסוג הזה. ואם זה איתות ממשי של שמיר שיילך בעקבות בגין וישתף פעולה עם שר־החוץ רב היוקרה, מנהיג המפלגה היריבה, שמעון פרס בכבודו ובעצמו.

ההסטוריה לא חוזרת על עצמה ממש. אלא ברמיזון מסויים. בגין כפה על מפלגתו את שיתוף הפעולה הזה והמתנגדים לא העזו להתפלג. שמיר איננו בגין, ואם אכן יילך בדרכיו — הליכוד יתפלג.

אם הניתוח הזה נכון — וצריך להדגיש כי זהו „אם" גדול, הרי לא זו בלבד ששמיר לא יצטער על התפתחות כזאת. להיפך — הוא ישמח לתת גט לאלה שמררו את חייו בוועידת חרות...

אבל כאן אנו מגיעים לנקודת התורפה של ניתוחנו. שמיר לא רק שאיננו בגין מבחינת שיעור קומתו ההסטורית. וגם אין לו יומרה לכך, אלא שמניעיו לסייע למדיניות החוץ של מפלגת העבודה שונים מאלה של בגין. בגין חשב במושגים של מדיניות חוץ וכל מדיניות גדולה. את שמיר מנחים שיקולים קטנוניים, של חיסול חשבונות מפלגתיים מימי ועידת חרות. היום הוא חושב כך — מחר יחשוב אחרת... ספק אם אפשר לסמוך על זה, אבל מה שמחזק את סיכויי התסריט הזה להתגשם, הם השינויים חסרי התקדים במשרת מזכיר הממשלה תחת שמיר. ללא כל הסבר מתקבל על הדעת, ביטל שמיר את מועמדותו של צחי הנגבי — מן המתנגדים הפעילים לקמפ־דייוויד, מי שהיה מראשי המתנגדים בפועל לפינוי ימית, ומינה תחתיו את היפוכו הגמור, איש קמפ־דייוויד אליקים רובינשטיין, שאפילו אינו איש הליכוד, אלא מן האנשים שהביא דיין למשרד החוץ.

האם שינוי האישים מבטא היפוך בעמדותיו של שמיר? התשובה היא כמעט... השני העובר מאיפראן דרך קאהיר ורבת־עמון אל... ועידת חרות.

כן, לפרק!

המחדל של מפלגת העבודה איננו בכיבוד הסכם הרוטציה אלא בעצם ההסכמה לממשלת האחדות.

מאת נפתלי בן משה

תהיה רוטציה, לא תהיה רוטציה — כן תהיה רוטציה.

תמיד אמרתי שתהיה רוטציה. לאחר שהתגברנו על המשברים הטוריים — טאבה, שטח 9, מנטה גור — שום מכשול כבר לא יעצור את הזחילה לרוטציה, אפילו רעידת אדמה לא תוכל למנוע את הבלתי אפשרי. ובעוד כחודשיים נזכה כולנו לראות את יצחק שמיר מתרווח לו להנאתו על כיסא ראש הממשלה.

לידו, ליד יצחק שמיר, סרבן קמפ־דייוויד, איש הקומה הזקופה המתחלחל מכל בדל תקווה ומכל נצנוץ של סיכוי לפריצת דרך לשלום — יעלה לגדולה חברו לסרבנות משה ארנס, שהוא לא פחות קשוח, אבל קשוח־אלגנטי, היודע לנסח אטימותו הפוליטית בנועם דיבור ובשפה תרבותית. מעליהם ינשוף ויפיל חיתתו, כשהוא משוחרר מאימת הרחקה מהממשלה, גיבור מלחמת לבנון ומלך ישראל אריאל שרון, שישמור בשבע עיניים את צעדיו של שמיר, אשר מרוב דאגה לכסאו ומבחירות מוקדמות, לא ייכנע לאנשי מפלגת העבודה הרכרוכיים, התבוסנים ועוכרי ישראל.

זו תהיה השלישייה המובילה, ולא הזכרתי את דוד לוי, ולא במקרה. אמנם נכון, יצחק רבין (המסמל יותר מכולם את הציפות בממשלת האחדות) ימשיך לכהן כשר הבטחון, אך ענייני הכלכלה יהיו כמעט כולם (אם להוציא את גד יעקובי) בידיהם של אנשי הליכוד. זו תהיה תמונת המצב של ממשלת האחדות המחודשת לאחר הרוטציה.

ממשלה בלתי אפשרית

המחדל של מפלגת העבודה איננו דווקא בכיבוד הסכם הרוטציה, אלא בעצם הסכמתה לרוטציה בראשות הממשלה, ובכך שלא השכילה לנצל יותר את להיטותו הרבה של יצחק שמיר לשוב ולתפוס את כיסא ראש הממשלה לניהול מדיניות שלום פעילה ונועזת יותר (שטח 9 היא דוגמה טובה) וליצירת עובדות מדיניות בלתי־הפיכות. אך גם אם לא היה למפלגת העבודה מנוס מלקיים את הסכם הרוטציה, אין זה אומר שמותר לה לקיים את הרוטציה לאורך כל השנתיים הבאות, גם כשהדבר נוגד את השקפת עולמה הבסיסית ואת האינטרסים החיוניים של המדינה. אם עוד אפשר היה לסבול ממשלת אחדות פאריטטית בראשות שמעון פרס — הרי ממשלת אחדות פאריטטית בראשות יצחק שמיר נראית כחלום־בלהות מבחינה תנועתית וכדבר שהדעת השפויה והנאורה איננה סובלת — אפילו בישראל המסוכסכת והמשובשת, הרגילה לחוויות חריגים ולתופעות משונות ומוזרות.

יהיה זה טירוף מערכות מוחלט — להחזיר את מחוגי הזמן אחורה בשנתיים תמימות, כאילו מאומה לא קרה מאז פינה שמיר את כיסא ראש הממשלה. במקום לצעוד קדימה — נשוב על עקבותינו אל האטימות ואל הסרבנות ונצמית את המעט שנזרע, ואולי נבט, בתקופת שמעון פרס. מכאן, שמפלגת העבודה תחטא לתנועת העבודה ותחטא למדינה חטא שלא ייסלח אם תיתן יד להמשך קיומה של ממשלת האחדות מעבר לעילה הראשונה שתזדמן לה בדרך לפירוקה. לא יהיה צורך להמציא עילות מיוחדות ולא יהיה צורך בהמצאת משברים. העילות יבואו מעצמן והמשברים יצוצו על כל צעד ושעל. כתוצאה מעצם קיומה של ממשלה בלתי אפשרית ומעצם החיכוך המתמיד בין שני גורמים מנוגדים המושכים לקטבים שונים.

מה שנחוץ עתה הוא להפסיק את המסורת בת השנתיים, ולהפסיק להתאמץ באופן בלתי־נלאה כדי לעקוף את המכשולים וכדי להתגבר על המשברים. צריך פשוט לקבל את פניו של המשבר הראשון, לתת לו לפרוץ ולאפשר לו למלא את תפקידו בפיצוץ הברית הבלתי קדושה ובהצלת המדינה — כן, פשוט להציל — מסכנתה המאיימת של השלישייה שמיר־ארנס־שרון על שלומה ועתידה של המדינה.

בהזדמנות הראשונה

תמיד יימצאו פיקחים ומחשבי חישובים שימשכו בשרוול ויילחשו באוזן, שהעיתוי לא מתאים, דעת־הקהל איננה בשלה, שבחירות מוקדמות ייערכו כאשר יצחק שמיר מכהן כראש ממשלה. אסור לשעות לעצתם של מוחים ומרגשאים סטים חסרי אופקים. אלה תמיד טעו ותמיד היטעו. העניין העומד על הפרק גדול עליהם בכמה מידות. אך גם מן ההיבט האלקטוראלי, יצחק שמיר, שאמנם יעמוד בראש ממשלת מעבר אך לא בראש הליכוד לבחירות, איננו נכס אלקטוראלי לליכוד אלא להיפך. מלחמת הירושה שתפרוץ ב„חרות", בכל עוצמתה, שאת סימניה הברוטאליים ואת אופיה האלים ראינו בוועידת חרות והבלתי־נגמרת — לא תוסיף בריאות וחוסן לליכוד, צריך איפוא לנגח את הברזל כל עוד הוא חם ולא לחכות עד שהעניינים ב„חרות" ובליכוד יתיישרו ויסתדרו.

אין איפוא מה לפחד מבחירות מוקדמות, בהקדם, וצריך ללכת לקראתן כאל היעד הראשון במעלה העומד על סדר היום הלאומי והתנועתי. רצוי מאוד שמול הליכוד השסוע והמסוכסך תתייצב תנועת העבודה־הסוציאליסטית כולה — כולל מפ"ם — בחזית אחת וברשימה אחת, אך זה כבר נושא שיש לדון בו בנפרד.

משפטו של „המכשף"

מאת יהודה צור

האיש שהארגנטינאים כינו אותו „אל ברוחו" (המכשף) יושב עתה בבית הכלא הפדראלי במרכז־העסקים של בואנוס־איירס ומצפה למשפטו, בגין אשמות חמורות הקושרות אותו עם ראשי הטרור הימני בארגנטינה בעת שילטונה של אלמנת פרון, איזבל, שכיהנה בנשיאות ארצה בשנים 1974־1976, לאחר מותו של בעלה.

לופז רגה, שהיה שר הרווחה בממשלת פרון והיוזם והמארגן של „חוליות המוות", החל את דרכו בתפקיד של מעין משרת של חואן פרון, בהיותו בגלות בספרד לפני עשרים שנה, והצליח לקנות השפעה מיסטית על איזבל פרון. הוא נמלט מארגנטינה ב־1975, כאשר משטרה של איזבל עמד להתמוטט. מאז נעלמו עקבותיו ועימם עשרות מיליוני דולרים. עתה הוחזר מארה"ב לארגנטינה במסגרת מדיניותו המוצהרת של הנשיא אלפונסין, להעמיד לדין גורמים האשמים בהפרת זכויות האדם.

התביעה טוענת, שבמהלך עלייתו בדרגי השלטון נהפך לופז רגה למתכנן הראשי והיוזם של מה שכונה „חוליות המוות", או הא' המשולשת (א.א.א.) זהו כוח שעם שורותיו נמנו שוטרים, אנשי כוחות הבטחון ועשרות אנשי הפשע, אשר רצחו מאות ואולי אלפי אנשי שמאל. השופט הפדראלי שבפניו עומד עתה רגה למשפט ציין כי לופז רגה היה זה שבחר את הקורבנות והורה להוציאם להורג. פועלו פתח את העידן האפל ביותר של ארגנטינה. והוא החל את הפעולה נגד המחתרות, שחיסולן נמשך והושלם בתקופת המשטר הצבאי, במה שכונה „המלחמה המלוכלכת". אולם לופז רגה לא חסך טרור גם מאנשי צבא. על פי פרסומים בארגנטינה, לשלטונות יש עדויות הקושרות את האיש לשמונה מעשי רצח, לרבות רציחתו של קולונל בצבא ארגנטינה שחקר את פעולותיה של האלף המשולשת מחשש למעורבותה של המחתרת הימנית בהברחות, שוד, רציחות למען רווח כספי וסחיטה.

בעיות בצמרת

שלטונות ארגנטינה מאשימים את רגה שמעל בכספים של קרן צדקה פרוניסטית שהיתה נתונה לשליטתו בעת היותו שר הסעד בממשלתה של איזבל פרון. על פי עדויות, הוא גם השתמש בכסף שבקרנות למימון חוליות המוות ולביצור מעמדו, שהקנה לו כוח רב והעמיד אותו במקום השני אחרי הנשיאה. מאות מאנשיו זרעו טרור לא רק בקרב שורות השמאל אלא גם בין אנשי עסקים, שלא שילמו במועד את הכספים שדרשו מהם.

במסגרת המאמצים להשיג את הסגרתו של רגה מארה"ב הגישו אנשי משרד המשפטים האמריקני, שפעלו כדי לזרז את בקשת הסגרתו לארגנטינה, כשמונת אלפים עמודי מסמכים, שיש בהם כדי לתמוך בטיעונים נגדו. למעלה משנתיים נמשכה המערכה המשפטית להסגרתו, לפני שלושה חודשים, כאשר נאות בית־משפט אמריקני להסכים להסגרה.

שובו של „המכשף" לארגנטינה הציב בעיות לא נעימות בפני צמרת המפלגה הפרוניסטית בארגנטינה. בעבר נקשר שמם של ראשי איגודים מקצועיים בארגנטינה ומנהיגים פוליטיים במפלגה הפרוניסטית לפעולותיו של רגה. עתה הם חוששים שרגה יפליל אותם כשותפים בהפעלת חוליות המוות. עיתוני ארגנטינה אף הם מציינים, כמה שמות בקרב המנהיגות הפרוניסטית הנוכחית כמעורבים בכל הפעולות של הא' המשולשת. כמה מנהיגים פרוניסטים ניסו להקדים תרופה למכה, על־ידי תמיכתם בהעמדתו של לופז רגה לדין.

פרק קודר

צירים פרוניסטים בבית־הנבחרים סבורים שאין להצדיק את הפשעים שביצע שר הסעד לשעבר. מנהיגים פרוניסטים אחרים חוששים, שכוונתו של אלפונסין להשתמש ברגה כדי לפגוע במפלגה הפרוניסטית, הטוענת שהיא המייצגת את קולה הלאומי האמיתי והיחיד של ארגנטינה. למעשה, משפטו כבר שופך אור לא סימפאטי על השנים האחרונות של המשטר הפרוניסטי. חוקרים אימתו את המסמכים הקושרים את לופז רגה לתא הבונים החופשיים פי־2 הידוע לשימצה באיטליה כארגון טרור ימני. בתא היו מעורבים גורמים בכירים בממשל, בצבא ובעסקים של איטליה, בעלי קשרים הדוקים עם קבוצות הימין הקיצוני. למי שעמד בראש התא, לוצ'ו גאלי, היתה השפעה על בני הזוג פרון ועל לופז רגה, דרך קשרים עיסקיים עימם. משפטו של רגה נפתח החודש, ואם יורשע בכל הסעיפים הוא צפוי למאסר עולם. הצהרתו של שר הפנים של אלפונסין, כי משפטו של רגה יחתום פרק קודר בהיסטוריה של ארגנטינה, לא מקובלת על ארגוני זכויות האדם של ארגנטינה. הארגונים טוענים שאין להסתפק במדיניות הנוכחית של אלפונסין, ולהעמיד לדין כמה אנשי צמרת בפיקוד הצבאי ואת רגה לדין ולשלוח לכלא, ובכך להסתפק. לדברי ארגוני זכויות האדם, רק מיצוי הדין לפחות עם שלושת אלפים אנשים מקרב כוחות הביטחון, שפעלו במשטר הצבאי, יפתח סיכוי לחיים דמוקראטיים אמיתיים בארגנטינה.

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

איש המנג[...]

ברוב דחק, לאחר תימרונים שונים וקואליציות משתנות, נבחר משה זילברמן בראש עיריית באר־שבע.

זילברמן, איש מנגנון אפרורי וסגנו הנאמן של נאווי במשך השנים — יכהן חצי שנה בתפקידו. על פי ההסכם יפנה את מקומו בסוף שנת הכספים הנוכחית לבנץ כרמל. כרמל משמש כיום כמזכיר מועצת פועלי באר־שבע. כהונתו הקצרצרה של זילברמן היא בבחינת פרס תנחומים שהצליח נאווי להשיג למי שעמד לצידו בנאמנות ללא סייג.

זילברמן, 58, מורה במקצועו, לימד בבתי־הספר מקיף א' ומקיף ג' בבאר־שבע והיה מפקח על החינוך העל־יסודי במחוז הדרום. בשנת 78' צורף לסיעת „אשל", שבראשה עמד אליהו נאווי. מאז 79' שימש כסגן ומ"מ

תגובה מא[...]

מנכ"ל משרד התקשורת, יורם אלסטר, מחזיק בידו מכתב מבטיח: המכתב חתום מוריץ סמית, ממלא מקום מנהל „קול אמריקה", ותוכנו — הבטחה כי לפחות 50 אחוז מההשקעה הכוללת בהקמת משדרי „קול אמריקה" בערבה — תבוא מחברות ישראליות.

ההבטחה הזו מלווה את ההסכם העקרוני שנחתם בראשי תיבות בין ישראל לארה"ב בעניין הקמת המשדרים. בעקבות ההסכם הזה, יבואו שיחות מעשיות על הסכמי הקמת המשדרים והפעלתם. השיחות, אומר יורם אלסטר, יתקיימו בין מינהלת הפרוייקט בארץ לבין אנשי „קול אמריקה" — החל מראשית החודש הבא.

לפני שבועיים, ברשימה שכותרתה „והקול קול אמריקה", תיארתי את מאבק תושבי ישובי הערבה להבטחת חלקם וחלקה של ישראל בעוגת בניית המשדרים. עוד נאמר שם, כי התושבים התקפלו מכוונתם להפגין בשדה־בוקר בעת שביקר שם סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, לאחר שאלסטר הבטיח להם כי פרס ייפגש עימם, וגם השמיע איום מרומז שאם יפריעו בפעילויותיהם, תיסוג ארה"ב כליל מכוונתה להקים את המשדרים.

אתמול, בתגובה מאוחרת, אמר לי אלסטר, כי לא הבטיח דבר ובוודאי שלא איים. הפגישה עם נציגי התושבים, אמר, התקיימה מספר ימים לפני ביקור בוש בנגב, ונושאה היה עירכונים ותילוסי אינפורמציה לאחר ביקור נציגי הישובים בתחנות דומות בגרמניה ובאנגליה.

ליורם אלסטר יש מה לומר גם על השימוש שעשו נציגי הישובים בהשוואות עם גרמניה ואנגליה, שלכאורה הצליחו „להוציא יותר" מארה"ב, שלא כמונו, הישראלים הפראיירים. בגרמניה, הוא אומר, מקבלים יותר, פשוט משום שהגרמנים מימנו את בניית המשדרים מתחילתם ועד סופם. באנגליה, לעומת זאת, מדובר במשדרים של הבי.בי.סי., שכיון היחר, משכירים זמן ל„קול אמריקה". בינתיים, אומר אלסטר, המשימה שלנו היא להבטיח שמירב העבודה בבניית המשדרים בארץ, תינתן לחברות ישראליות. מה ייצא מהמגמות החיוביות הללו — את זאת יוכלו תושבי ישובי הערבה לדעת רק עם תום השיחות המעשיות בנושא בין ישראל לארה"ב.

לפניותיהם של עשרות מפעלי ... קטנים ובינוניים, בעיקר מפעלים קיבוציים, והיא תפתח בתוך מספר שבועות מחסן מכר גדול בשטח של 5000 מ"ר בניו־יורק. המחסן ישרת סיטונאים, קמעונאים, מפיצים ומפעלים אמריקניים, והוא ימכור במקום סחורות ומוצרים ישראליים. המלאי במחסן ינוהל באמצעות מחשב, ולפי הערכה הוא ישרת בשלב ראשון 40־50 מפעלים ישראליים.

בהקמת המחסן על ציודו משקיעה „סולכור ניו־יורק" 500 אלף דולר. לפי הערכות יסתכמו המכירות דרך המחסן ב־5 מיליון דולר בשנה הראשונה. מחסן מכר זה הוא הראשון מסוגו שנפתח עבור התעשיה הישראלית, ומטרתו להקל על קניינים אמריקנים הרוצים להזמין כמויות קטנות ובינוניות של מוצרים ישראליים לצורך שיווקם בארצות־הברית.

יחיאל פרומר, נשיא חברת „סולכור ניו־יורק", מסר, כי מחסן המכר מהווה שיטה חדשה לקידום השיווק של מוצרי מפעלים ישראליים, שהתקשו למכור עד כה את מוצריהם בארה"ב בגלל הצורך לייצא לשם בכמויות גדולות, מבלי שאיזה גורם יבטיח להם את שיווק מוצריהם. הוא ציין, כי מחסן המכר ייפתח בעת ובעונה אחת עם הקמתה של יחידה חדשה לשיווק ב„סולכור ניו־יורק", שתעסוק בסקרי שוק עבור מפעלים ישראליים, וכן תרכז את פעילות החברה

... חדשה לשיווק מזון ... היחידה פועלת בראשותם של אברהם קרני, המטפל בייצוא מוצרי מפעלי המזון של „כור", ויעקב גלי, המטפל בייצוא מוצרי המזון של המפעלים הקיבוציים, האזוריים ומפעלים אחרים.

בהנהלת „סולכור ניו־יורק" מצפים, כי בשנת פעילותה הראשונה תשווק היחידה בהיקף של 7־8 מיליון דולר. בשנה השניה צופים ליחידה מחזור של 15 מיליון דולר. ב„סולכור ניו־יורק" מצפים להצטרפותם של מפעלים ישראליים נוספים בענף המזון, שייצאו את מוצריהם דרך האגף החדש, במטרה לחסוך בהוצאות השיווק הגדולות שיש להם כיום בארה"ב.

לפי הערכות יגיע השנה היקף העסקות שיבוצעו באמצעות חברת „סולכור ניו־יורק" ל־200 מיליון דולר. החברה מקדישה עתה מאמץ גדול לקידום הייצוא של מוצרי תעשיה שונים, במיוחד בענף הפלסטיקה. לפי הערכות יגיע השנה היקף ייצוא הפלסטיק מישראל ל־12 מיליון דולר, כפול מאשר בשנת 1984. קידום שיווק מוצרי הפלסטיקה מתבצע בעת ובעונה אחת בחוף המערבי ובחוף המזרחי.

בסוף שנת 1986 תיפתח במסגרת „סולכור ניו־יורק" יחידה חדשה לייצוא תוכנה ישראלית ולשיווקה לגורמים אמריקאים שונים.

... דולר, כאשר 70 אחוז מהן לייצוא, ... בגלל הקיצוץ בתקציבי הבטחון.

נמשכים ההפסדים ב„סאיטקס"

ההכנסות הבלתי מבוקרות של חברת „סאיטקס" ברבע השני של 1986 היו כ־30 מיליון דולר, לעומת כ־31 מיליון דולר אשתקד. על כך נמסר בהודעה מטעם החברה. ההכנסות של הרבע הראשון הסתכמו בכ־23 מיליון דולר. לדברי החברה, „ההפסד נטו, ברבע השני של 1986, נאמד בכ־10 מיליון דולר או 90 סנט למניה". ההפסד נטו ברבע הראשון של 1986 הסתכם בכ־12 מיליון דולר או 1.09 דולר למניה.

הנהלת החברה קובעת, כי „בהשוואה למחצית הראשונה של 1985, הרווח ממכירת ציוד המשיך להיות מושפע לרעה מתנאי השוק, ומהתנאים הכלכליים ששררו במשק הישראלי במהלך ששת החודשים הראשונים של 1986".

ההנהלה צופה כי משלוחי המוצרים — שהוצגו לראשונה בתערוכת „דרופה" שהתקיימה בגרמניה לפני מספר חודשים — יתחילו בסוף הרבע השלישי, ומשלוחים משמעותיים צפויים החל מהרבע הרביעי של 1986.

„תעשיות לייזר" הגדילו המכירות

המכירות של „תעשיות לייזר" ברבע הראשון של 1986 מגיעות לסך 7.1 מיליון דולר, לעומת 6 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. היינו, עליה בשיעור של כ־15 אחוז. ההכנסה נטו לתקופה הנסקרת היא 934 אלף דולר, לעומת 661 אלף דולר בתקופה המקבילה ב־1985 — נמסר מהחברה.

החברה משלימה הכנות להנפקה של אגרות חוב בארה"ב בסכום של 25 מיליון דולר. אגרות חוב אלו ניתנות להמרה למניות של 20 שנה.

חיים מרגלית

„גיבור" מוביל בשוק הגרבונים בארה"ב

„גיבור־סברינה", יצרנית הגרבונים, מכרה בשנת 1985, 46.8 אחוז מכלל יבוא הגרבונים לארה"ב. כך התברר מסקר המתבסס על נתוני המכס האמריקני, שנערך בארה"ב עבור ...

מהסקר התברר, כי מתוך כ־27 מיליון זוגות גרבונים, שיובאו לארה"ב בשנת 1985 כ־12 מיליון זוגות היו מתוצרת ... מוצרים של מפעלי גיבור־סברינה.

אחרי ישראל, ביבוא גרבונים לארה"ב נמצאות קוסטה־ריקה — 11.8 אחוז, יפן — 10.2 אחוזים, קוריאה — 7.3 אחוז, וצרפת — 6.8 אחוז.

הוטל מס־קניה על יבוא סרטים דביקים

שלטונות המכס העלו ב־10 אחוז את מס הקניה על יבוא סרטים דביקים מפוליפרופילן. עליית שעורי המס על מוצר זה מייקרת אותו בשוק בשעור דומה.

העלאת מס הקניה נובעת מהצורך להגן על תוצרת הארץ, שלא יאפשר יבוא בהיצף (או שלא בהיצף) של סרטים דביקים דומים מחו"ל. את הסרטים מחו"ל מייבאים סוחרים פרטיים, ולאחרונה שקלו כמה חברות יבוא גדולות להיכנס אף הן לשוק זה.

בארץ פועל זה שלוש שנים מפעל „דביק" בקיבוץ שדה־בוקר, המייצר סרטים דביקים מנייר ומפוליפרופילן. כושר הייצור של המפעל הוא 4 מיליון דולר לשנה והוא מייצר סדרה של 25 סוגי סרטים דביקים מפוליפרופילן לצורכי השוק המקומי ולייצוא. שני שליש מתוצרתו מייצא השנה „דביק" לארצות־הברית, ארצות אירופה וארצות אפריקה.

„כור" חילקה 5 מיליון שקל רווחים לעובדים

5 מיליון שקל חולקו בין 7000 עובדים, כחלקם ברווחי 1985. כך מסר מנכ"ל כור, ישעיהו גביש, בטקס חלוקת רווחים מרכזי שנערך בשבוע שעבר ב„נעמן" שליד עכו.

„חלוקת רווחים לעובדים, בגין שנה רצופת משברים — מן הקשות שידע המשק הישראלי בחומש האחרון — היא עבורנו הישג כפול; האחד, שהצלחנו לסיים שנה בלתי אפשרית זו ברווחה, והשני, שלא נאלצנו לסטות מן המסורת שאנו מקיימים זה 16 שנה — שיתוף העובדים ברווחי מפעליהם, ביטוי לחלקם במירות ..." — אמר מנכ"ל כור.

עובדי 17 מפעלים ו־3 מינהלות שותפו השנה ברווחי 1985. הרווחים המחולקים לעובדים מגיעים לכדי 10 אחוז מן השכר השנתי הממוצע, כ־850 שקל למועסק בממוצע, כבסיס לחלוקת הרווחים משמש המאזן השולי המתואם.

צחוק בפרצוף

יוזמה בערבון מוגבל

(סוף מעמוד 5)

עמדותיה או תביעותיה של ישראל. מהלך כזה הוא עדיין במסגרת של תבונה פוליטית, לא כן אם מישהו ינסה להתנות את השגת ההסדר המצומצם, כהצעת מוסקבה, בקבלת תנאים ישראליים לעליה חופשית.

המאבק למען העלית מברית־המועצות מחייב התמדה ותקיפות בצד תבונה מדינית. לנתן שצ'רנסקי, שעבר שבעה מדורי גיהינום בכלא הסובייטי, מותר אולי להגיב בצורה בוטה, הנובעת מן הרגשנות המובנת. לא כן המדינאים, החייבים לראות את התמונה כולה, ובה גם את האינטרסים של מדינת ישראל ואת מעמדה הבינלאומי. אין שום בטחון כי קשרים ראשונים, שיוקמו בין ישראל לברית־המועצות, יביאו לשינוי במדיניות העליה של מוסקבה. אך אפשר לקבוע בבטחון, שנסיון להכניע(!) את ברית־המועצות, להכתיב לה תנאים במשא ומתן, לא זו בלבד שיחטיא את המטרה, אלא אף יביא להקשחת עמדתה של מוסקבה, ואולי לזמן ארוך מאוד. נדמה שאפילו הנשיא רייגן הגיע למסקנה שדיבורים מעמדת כוח עם גורבצ'וב לא יצלחו, ועל כך יעידו כמה מהצהרותיו האחרונות של רייגן, בין השאר גם זו בדבר הנכונות האמריקנית לדחות את הגשמתה של תוכנית „מלחמת הכוכבים".

אפשר בנקל לטרפד את שיחות הלסינקי. ישראל תציג את התנאי בדבר חידוש העליה שללא מימושו נסרב לדבר עם הסובייטים. השליחים הסובייטים יחזרו למוסקבה, והקרמלין המבוהל, כמו שחושבים המקסימליסטים שלנו, יפתח מיד את שערי היציאה מברית־המועצות בפני מאות אלפי היהודים. מישהו מאמין בתסריט כזה?

רצוי ומצוי בתחזיות התקציב הלאומי

התחזיות הכלכליות ברמה הלאומית מובלות זה שנים רבות מכך שהכלכלנים המכינים אותן מחליפים את המצוי ברצוי. התקציב הלאומי לשנת 1986 שוב סובל מהיעדר דיוק באשר לתחזיות. אמנם קשה עדיין לדעת את כל האינדיקטורים של המשק, אולם על פי הנתונים המתפרסמים, התקציב הלאומי „מוסמס", ובצורה רצינית ביותר.

התקציב הלאומי חזה גידול של 1.6 אחוז בתוצר הלאומי הגולמי. לאחר המחצית הראשונה של השנה סביר יותר להניח, כי הגידול בתוצר יגיע לכ־4 אחוזים.

„הצריכה הפרטית לנפש תעלה במעט פחות מאחוז", נאמר בתחזיות. אך הצריכה הפרטית אמורה לעלות ב־7־8 אחוז לנפש.

התקציב הממשלתי מתבסס על התחזיות של התקציב הלאומי, לצורך אומדן ההכנסות. כל עלייה של התוצר, היבוא והצריכה הפרטית מגדילה במקביל את ההכנסות ממסים. כידוע, מרכיב המס בתוצר מגיע לכ־50 אחוז, ואילו מרכיב המס ביבוא מוצרי צריכה עשוי להגיע גם ל־60־70 אחוז.

האומדנים והמציאות

לשם דוגמה נביא רק מספר אינדיקטורים:

● התוצר המקומי הגולמי היה אמור להגיע — על־פי תחזיות התקציב הלאומי — ל־25 מיליארד דולר. הוא יגיע, קרוב לוודאי, ל־26 מיליארד דולר.

● הצריכה הפרטית היתה אמורה להגיע ל־14.8 מיליארד דולר. היא תגיע ל־16 מיליארד דולר.

● יבוא מוצרי הצריכה היה אמור להסתכם ב־640 מיליון דולר לעומת 615 מיליון דולר אשתקד, אך הוא יגיע לכ־900 מיליון דולר. בתוך זה, יבוא מוצרים בני־קיימא יעלה מ־210 מיליון דולר בשנת 1985 לכ־400 מיליון דולר בשנה זו.

● יבוא הדלק, כתוצאה ממפולת המחירים, יירד מ־1.5 מיליארד דולר, על־פי התחזיות, ל־1 מיליארד דולר, וכלולה בכך גם הקדמת רכישת נפט בגלל המחיר הנמוך. הרווח האמיתי יהיה גבוה יותר ויסתכם ב־750 מיליון דולר.

● יבוא היהלומים יעלה — כתוצאה מהתאוששות בשווקים העולמיים או כתוצאה מרכישות ספקולטיביות. הגידול ביבוא הוא כ־50 אחוז, ויהיה בכך כדי לטשטש במקצת את הנתונים על ירידת הגרעון במאזן התשלומים. בכל מקרה, מלאי היהלומים במשק הופך לרזרבה כספית. כלומר, עדיף לשקף את הגידול ביבוא בניכוי הגידול במלאי.

● הייצוא גדל בינתיים בשיעור של 12 אחוזים במקום 8 אחוזים, כפי שנקבע בתחזיות הכלכליות, וקרוב לוודאי כי הגידול בייצוא יימשך עד סוף השנה.

המסקנות העולות מנתונים אלו אומרות, כי יש לזרוק את כל התחזיות הלאומיות המוקדמות לגבי שנת 1986, ולהיערך בתקציב הנוכחי על בסיס הנתונים החדשים.

הדפלקסים המתונים של רוב הכלכלנים — מוכרים. בדרך־כלל הם רואים בגידול התוצר והצריכה הפרטית את האויב הציבורי מספר אחת. נוסף לכך הם מתכוננים כבר לשנת 1987, כאשר, על פי התחזיות, לא יהיה סיוע חירום אמריקני, מחירי הדלק שוב יעלו, יתרחשו אסונות בלתי צפויים, ונוסף לכך יבוטלו מספר מסים שהוטלו בשנים קודמות.

החמצות באוצר

בגלל החששות האלו מחמיצים באוצר את השנה, שניתן היה לנצלה בצורה טובה יותר. כך, למשל, ירדה השנה הריבית בשוק העולמי באופן דרסטי, אבל דווקא שנה זו נוצלה על־ידי מנהלי המדיניות להקטנת החוב לחו"ל: לא רק להחלפת חובות בריבית גבוהה לחובות נוחים יותר, אלא להקטנת החוב בכללותו. בדרך־כלל, כאשר הריבית נמוכה, מנצלת מדינה נורמלית את שוק הכספים הבינלאומי להגדלת החוב. בפרמיית ביטוח של 1־1.5 אחוז, ניתן להפוך ריבית משתנה לריבית קבועה. אולם, מדינת ישראל ניצלה את העודפים הראשונים שהצטברו לשם הקטנת נטל החוב לחו"ל בכ־500 מיליון דולר או אף יותר. אין משמעות רבה לעובדה אם המדינה חייבת 20 מיליארד דולר או רק 19.5 מיליארד דולר, אולם ל־500 מיליון הדולר, המיועדים להשקעות, יש משמעות רבה למשק. לבטח יש בכך חשיבות, אם לוקחים בחשבון את האפשרות להגדיל את החוב החיצוני בחצי מיליארד דולר במקום להקטין אותו. אמנם, אם יוצרים חובות למימון הצריכה הממשלתית השוטפת, מחמירים את המצב הכלכלי, אך אם מגדילים את החוב לחו"ל לצורך השקעות כדאיות במשק, משפרים את המצב לטווח ארוך ומאפשרים את החזר החוב מהרווחים.

בכל מקרה, האוצר אינו מתחשב בנתונים והוא פועל על בסיס התחזיות שנתבדו. בשלושת החודשים הראשונים של שנת התקציב נוצר עודף של 376 מיליון שקל בהכנסות ממסים, ו־400 מיליון שקל בהכנסות מגיוס הון. לאור עליית הצריכה הפרטית והיבוא, יימשך עודף ההכנסות ממסים עד סוף השנה, ולכן ייווצר עודף של 1.25־1.5 מיליארד ש"ח מהכנסות ממסים, כלומר, כ־1 מיליארד דולר. למרות זאת ממשיך האוצר להכביד על שוק ההון והוא מגייס סכומים בלתי נחוצים.

התחבולות ברישום

אם האוצר היה מגייס פחות, בהתאם לגידול הגבייה במיסים, לא היו נוצרים עודפים תקציביים, שלשם הסתרתם מוכן האוצר „לבזבז" כספים על־ידי מתן הטבות מס בלתי נחוצות. לאחרונה גם פדה האוצר מלוות מבנק ישראל, שהבנק המרכזי רכש בשוק החופשי לפני שנה. סכום הפדיון נרשם כהזרמה וכהוצאה תקציבית, למרות שמשמעותו הכלכלית היא אפסית. בסך הכל מדובר ברישום פנימי בין שני מוסדות ממלכתיים. ההזרמה כבר נעשתה לפני שנה, כאשר הבנק רכש את האגרות, ואז היא נרשמה כהזרמה של בנק ישראל. הפעם הסכום יירשם כהזרמה תקציבית של הממשלה. התחבולות הרישומיות של האוצר רק יביאו לכך, שאי־אפשר יהיה להתמצא בחשבונות האמיתיים של המשק ושל התקציב. עירפול הנתונים של האוצר יוביל להטעיית הציבור והממשלה.

אם האוצר ירד בגיוס כספים בשוק ההון בכ־1 מיליארד דולר, הוא יאפשר למשק לגייס הון בריבית סבירה, שכן גם הריבית תרד ברגע שהאוצר לא יגייס כל פרוטה המצוייה שם. במקרה זה ייפתרו מספר בעיות במשק. בדרך אחרת צפויים מספר מגזרים במשק, כגון תנועת המושבים, להתמוטטות. יש כאלה הסבורים כי התמוטטויות לא היו אלא שדים שצויירו על הקיר. אולם, התמוטטויות אכן התרחשו (בענף הבנייה והחקלאות), והן עדיין עלולות להתרחש, אם כי הדבר עשוי לקרות בסיגור מסוים.

צבי טימור

תגובות

האם אין אבטלה ומיתון בישראל

בשורת מאמרים בימי שישי עוסק פ. סבר ב„תכנית הכלכלית לשעת־חירום". כביכול, באופן תיאורטי, אך למעשה הוא מניח כמה הנחות על תוצאותיה, מהלכיה ומגמותיה של תוכנית זו, שאינן מקובלות עלי.

פ. סבר קובע: „האבטלה כמעט ולא התרחבה". וכן: „גל האינפלציה נפל פלאים, בלי שנפילה זו תהיה כרוכה במיתון ממושך". להלן נתונים על האבטלה:

	1982	1983	1984	1985	1986 רביע 1	1986 אפריל
בלתי מועסקים %	5.0	4.5	5.9	6.7	7.2	7.3
דורשי עבודה %	33.7	31.8	37.6	42.6	47.3	47.2

האם הלוח שלעיל מראה על אי־התרחבות האבטלה?

לנתונים אלה יש להוסיף: ירידה ואי־עליה של כ־15 אלף עובדים פוטנציאליים, הפסקת העבודה במשק הישראלי של 20־30 אלף פועלי שטחים, ותהליך ידוע של עזיבת עובדים את כוח־העבודה עקב יאוש מהסיכוי למצוא עבודה. כלומר, אחוז הבלתי־מועסקים הרשמי מתקרב היום ל־9, ועם התוספות הנ"ל אנו מגיעים ל־11־12 אחוז, שהם רמה „אירופית" מכובדת של אבטלה. האם לא שמע סבר על אזור חיפה, על חלק מעיירות הפיתוח עם 20 אחוז אבטלה.

האם יש מיתון

הסימן המובהק של כל מיתון הוא רמת ההשקעות בענפי המשק. רמה זו ירדה באופן תלול בתקופת התכנית. ואין זה פלא: בריבית המשוגעת של תחילת התכנית, ובריבית החצי־משוגעת הנמשכת עד היום, אי־אפשר להשקיע. המכשיר הנוסף לאחיזת ענפי המשק במיתון הוא התקציב הממשלתי הקינסיאני וראה זה פלא — למרות עודפי הכנסות בקופת המדינה, האוצר לוחץ לקיצוצי תקציב והוא חוזר להשתמש במכשיר הקהה להשגת מיתון: הקפאת ההתקשרויות של משרדי הממשלה.

המסקנה: המיתון והאבטלה הם חלק אינטגרלי של התכנית: זהו המרכיב הריאלי־קינסיאני, שנועד להוריד ביקושים, ללחוץ על השכר והעובדים, ולהיות עוגן ריאלי לאי־חזרה ללחצים אינפלציוניים מצד הביקוש עם הסרת הקפאת המחירים.

סבר כותב: „האינפלציה שלנו לא היתה תופעה של עודף ביקושים, ולכן פתרונה לא בא על־ידי דיכוים של אלה". הניתוח פשטני מדי. לדעתי, לאינפלציה היו כמה גורמים שמשקלם השתנה מדי פעם: ביקושים בתוך המשק, עלויות מבפנים (ריבית והוצאות מימון וכו') ומבחוץ (מחירי חומרי־גלם ודלק, ריבית בעולם וכו'), ומרכיב ההתמדה הנשען על מערכת ההצמדות והציפיות הקשורות בהן, כאשר מדי פעם נתן גורם אחר תאוצה מחודשת לגלגל האינפלציוני: פיחות ו/או הורדת סובסידיות, ו/או ריבית והוצאות מימון וכו'.

התכנית הכלכלית השיגה יציבות על־ידי ההקפאה הכוללת של המחירים ושער החליפין, זהו הישג חשוב ביותר, אך הוא רק „תנאי הכרחי" לפתרון בעיות יסוד כלכליות וחברתיות. אם כן, מהם „תנאים מספיקים"?

מדיניות מיתון אירופאית

הממשלה ליוותה את ההקפאה בכמה צעדים נוספים והיא מתמידה בהם עם גוונים שונים: שחיקת שכר עמוקה (ביקוש), ריבית מטורפת ועצירת אשראי (ביקוש ועלויות) והורדה תלולה של תקציבי הממשלה (ביקוש). כן היה לה מזל רב מאד: עזרת ארה"ב, ריבית יורדת בחו"ל, ירידת מחיר דלק וחומרי גלם וירידת הדולר ביחס למטבעות אירופה. כלומר, נוסף להקפאה שנועדה לשבור את מרכיב ההתמדה הייחודי לישראל, היא ניהלה מדיניות מיתון אירופאית טיפוסית והיא עושה כל מאמץ להמשיך בה. באותו שבוע שפ. סבר כתב את מאמר ההלל למדיניות המקורית של פרופ' ברונו (שלדעתי מרגרט תאצ'ר הקדימה אותו מבחינה מהותית), הממשלה חידשה את מהלכי המיתון שלה: קיצוץ תקציבי והקפאת התקשרויות.

אין להתעלם מ„שיעור אירופי" נוסף שממשלתנו למדה אותו היטב והיא מנסה לבצעו: קיצוץ עמוק בתקציב הממשלה הפוגע קשות בשירותים החברתיים (חינוך, בריאות, שיכון ושלטון מקומי). וזוהי פגיעה קשה, בעיקר בשכבות הנמוכות והבינוניות שבתנאי ישראל פירושה משבר בעיירות הפיתוח ושכונות הערים, ולחץ נוסף לירידה ולמניעת עליה.

לפיכך, טועה פ. סבר טעות קשה: ממשלת ישראל, בעצתו המתוחכמת של פרופ' ברונו, מנהלת מדיניות מיתון „אירופאית"־שמרנית עם התאמה לבעיות מסוימות בישראל (האינפלציה הדוהרת), אך היא מתעלמת מבעיות היסוד הייחודיות של ארצנו, שבגללן התכנית היא „שבירה" לטווח קצר ולא תצלח לטווח ארוך. בישראל יש כמה ביקושים ענקיים, שמחייבים צמיחה קבועה של המשק בכדי לעמוד בעולם: ביטחון, קליטת עליה, קידום חברתי והקטנת פערים כתנאי למשיכת עליה ומניעת ירידה, התיישבות ופיזור אוכלוסיה. לכן, מדיניות שמביאה למיתון ממושך לא יכולה להחזיק מעמד, ואם הצמיחה אינה חלק אינטגרלי מן התכנית הכלכלית, הרי הלחצים למענה שוברים את היציבות.

הבעיה המהותית השניה היא שינוי מבנה המשק. תורת המיתון האירופאית, המשנה מבנה דרך אבטלה, אינה ניתנת לבצוע בישראל, משום שאצלנו אבטלה פירושה הרס חברתי ולאומי (ירידה ומניעת עליה). יש לבצע בישראל את שנוי המבנה בצורת צמיחה מכוונת של המשק — וזו חייבת להיות נקודת המוצא למדיניות כלכלית־חברתית אלטרנטיבית, שיכולה להעניק את „התנאים המספיקים" מעבר ל„תנאי ההכרחי" של יציבות, שהושג על־ידי ההקפאה. זו יכולה להיות מדיניות מקורית ישראלית אמיתית, ולא וריאציה ישראלית על המדיניות האירופית הניאו־שמרנית.

דב פלו

המדד גרם היצע בצמודים וביקוש למניות

„מדד אפס" של חודש יולי הביא אתמול להיצעים גדולים בשוק איגרות החוב ולביקושים גדולים בשוק המניות. עודפי ההיצע בשוק אג"ח הסתכמו ב־18 מיליון ש"ח. מזה 15 מיליון ש"ח בצמודות למדד ו־3 מיליוני ש"ח בצמודות לדולר. בשוק המניות אתמול לא רק המניות החופשיות אלא גם ... ליומי המסחר בשבוע שעבר — ... עודף הביקוש למניות ההסדר הגיע ל־850 אלף ש"ח. ערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.27% ושל המניות החופשיות ב־2.4%.

... הוציא אתמול 11.6 מיליון ש"ח ... „הסולידיות" והשקיע 5 מיליוני ש"ח בתמסחות במניות.

... השער נע בין 1.54 ל־1.56 תוך ... לשני הכיוונים.

... קצר מועד נעו התשואות ... בין 1.38% ל־1.48% והתשואות ... — בין 18.40% ל־19.30%, תוך ... של כ־3.2 מיליון ש"ח. ל־5 סדרות — 61, 58, 68 ו־72 ימים — לא הוגשו ...

בשוק המניות עלו אתמול 269 שערים, ... 28 שירדו ו־72 שנשארו בלי שינוי, ... היתה הפסקת מסחר. 82 שערים ... ב־5% ויותר ו־5 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 8 „קונים בלבד" ואף לא אחד „מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות עלה ל־9.1 מיליון ש"ח. מזה כ־2 מיליוני ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של בנק הפועלים, שמחזור בת, הסתכם ב־536 אלף ש"ח, תוך עליית שערה ב־0.2%.

במניות ההסדר נרשמו רק עליות שערים (ב־%): פועלים ש' — 0.2; פועלים מ' — 0.5; מימון סחר 1 — 0.6; א' ד' ב' רג' — 0.6; א' ד' ב' ב' — 0.1; אגוד רג' — 0.5; דיסקונט א' — 0.4; מזרחי ש' — 0.7; מזרחי מ' — 0.6. למניות בל"ל ובנק כללי היו עודפי היצע, שנקנו ללא שינוי בשעריהן.

תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.39% (הפועלים מ') ל־16.70% (דיסקונט א'). המזרחי ש' — 16.40%, בל"ל — 16.50%, הפועלים ש' — 16.57%.

הביקוש ההתחלתי להן עלה ל־1,070 אלף ש"ח וההיצע ההתחלתי בהן הסתכם ב־850 אלף ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר היו רק עליות שערים (ב־%): הספנות 0.1 — 2.8; הספנות 0.5 — 4.7; כללי מ"ר — 1.0; הבינלאומי — 2.5; פ' ב' — 4.3. באוה"ח היה עודף היצע שנקלט ללא שינוי בשער.

במניות החופשיות בלטו ביותר העליות ב־% דיקית 5 — 15.0, ב־10% עלו סופר 5, ליגת, שלדות, ת.ג.ל. 5, אנרין 1, אלגר מ', אלבן ש' ומ'. לעומתן נרשמה ירידה ב־10% רק ב„ברטון 1". המחזור במניות החופשיות עלה ל־7 מיליוני ש"ח.

בשוק איגרות החוב ירד ערך השוק של הצמודות למדד ב־1.22%. המחזור בשוק אג"ח התקרב ל־10.8 מיליון ש"ח. מזה 1.6 מיליון ש"ח בסוג „שגיא" כ־2.2 מיליון ש"ח ב„גליל 4.25%" וכ־2.8 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

* „סולל בונה הנפקות, אשר נוסדה בנובמבר 1984 כשמטרתה העיקרית גיוס אמצעים כספיים למימון פעולות קבוצת סולל בונה — סיימה את שנת 1985 ביתרת הרווח של 227 אלף ש"ח, אחרי הפסד של 1,760 ש"ח בשני החודשים האחרונים של 1984.

* „משאבים" הגישה טיוטת תשקיף מתוקנת, להנפקת איגרות חוב נושאות ריבית בשיעור של 8.25% לשנה, כשהקרן צמודה למדד המחירים לצרכן או לסל המטבעות לפי הגבוה ביניהם, והריבית צמודה למדד המחירים לצרכן. איגרות החוב תוצענה לציבור במכרז, במחיר מינימום השווה לערכן הנקוב (100%).

אלחנן הורוביץ

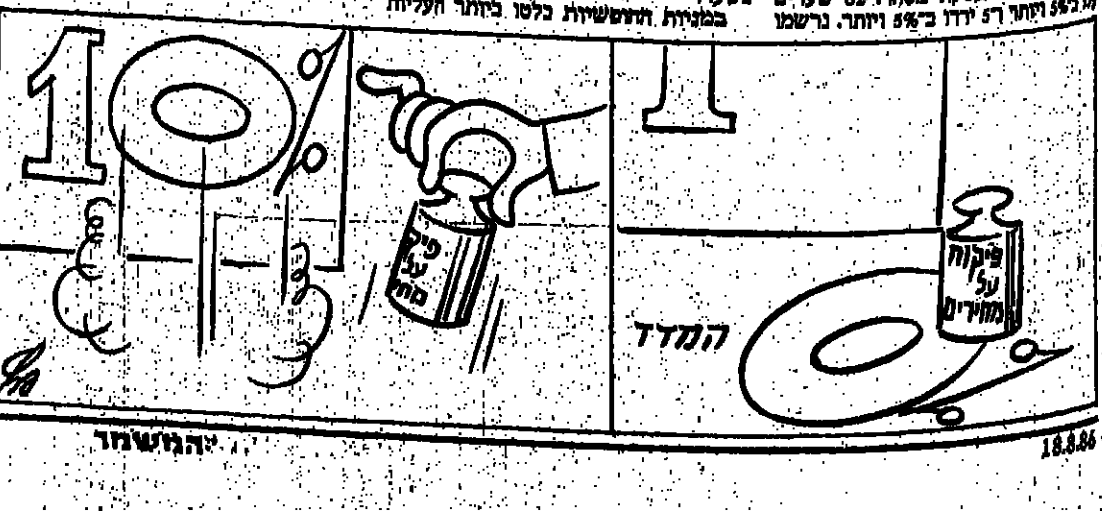

פירסום המדד שיפר את התשואות

„מדד אפס" של יולי 86' הגדיל את התשואות הריאליות והקטין את התשואות השליליות של ניירות הערך הנסחרים בבורסה, בהשוואה לתחזיות על מדד יולי שנעו בין 1 ל־1.5 אחוז. לעומת זאת גבו הבנקים מלקוחותיהם שיעורי ריבית ריאליים גבוהים.

„מדד אפס" הפך כל עליה נומינאלית לעליה ריאלית בתשואות, שעיצבו ניירות הערך וקרנות הנאמנות בחודש יולי. ב־15 הימים הראשונים של חודש אוגוסט — בטרם פורסם מדד יולי — שררה הדעה, שקיים הבדל עד 1.5% בין התשואות הנומינאליות לבין התשואות הריאליות. בפועל, בחודש יולי עלה ערך השוק של המניות החופשיות ב־2.13%, וערך השוק של מניות הבנקים המסחריים ירד ב־2.34%.

ב־7 החודשים הראשונים של 1986 עלה מדד המחירים לצרכן ב־8.63%. לעומתו עלו מניות הבנקים המסחריים ב־6.26% בלבד. המניות החופשיות עלו ב־42.52%. המדד הכללי של שוק אגרות־החוב עלה ב־0.5% ביולי, וב־10.71% מתחילת השנה. אגרות־החוב הצמודות למדד עלו נומינאלית ב־0.58%, כשעוד שהצמודות במט"ח והצמודות לדולר ירדו ב־1.36% ביולי.

המחזור היומי הממוצע בשוק המניות ירד מ־7.8 מיליון דולר בחודש יוני ל־5.9 מיליון דולר בחודש יולי. בשוק אגרות־החוב ירד המחזור היומי הממוצע מ־7.55 מיליון דולר ביוני ל־5.9 מיליון דולר ביולי.

בניגוד לערך שוק המניות, אשר ירד מ־8,730 מיליון דולר ביוני, לכ־8,680 מיליון דולר ביולי, ירידה של 0.58% — עלה ערך שוק אגרות־החוב מ־5,444 מיליון דולר ביוני ל־5,597 מיליון דולר ביולי, עליה של 2.81%.

בנק ישראל גייס בחודש יולי 93 מיליון דולר, באמצעות הנפקות חדשות מסוג „שגיא" ו„גליל". התשואה החודשית במלוות קצר־מועד נעה בקירבת 1.44%, תוך מחזור חודשי כולל של כ־96 מיליוני ש"ח.

בסוף יולי היו 123 קרנות נאמנות. מהן עלו 122 בכל חודש יולי. על־פי המדד כמעט 50 אחוז מקרנות הנאמנות הניבו תשואות חיוביות ביולי.

ממדד יולי אין ללמוד על ההתפתחות בחודשים הקרובים, בינתיים (על שוב „פינג־פונג" על מדד המחירים. שעות מעטות אחר פירסום מדד יולי, התקבלו ידיעות על עליות נוספות במחירי הנפט בשוק העולמי — 5 סנט לחבית.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

המלך ליר כעגלון יהודי

מאת גיורא מנור

"השקיעה" מאת יצחק באבל, עברית: נילי מירסקי; בימוי: יורי לובימוב; תפאורה: יוסף יקירסון; תלבושות: ענת מסנרן; ניהול מוסיקאלי: פולדי שצמן; תאורה: נתן סנטורין — בתיאטרון "הבימה".

הצגה מרהיבה זו מוכיחה כמה אמיתות ישנות. ראשית כל, שאולי יש תפקידים קטנים וגדולים, ולא כפי שקבע סטאניסלאבסקי, אבל שחקנים טובים בתפקידים אפיזודיים מעלים, אם לא רק את עצמם, הרי את היצירה כולה, ומוסיפים כבוד לעצמם ולתיאטרונם. שנית, שבימוי מבריק אינו צריך להיעשות על חשבון המחזה או השחקן, אלא למענו, כפי שמוכיחה עבודתו של לובימוב, שבמובן אינו זקוק ל"תעודת הכשר" ממני.

שעה שרמת המשחק הכללית, עיצוב הבימה והתאורה מגיעים לשלימות, כפי שהם מגיעים אליה בהפקה זו, ברור, שידו המכוונת של הבמאי היתה בדבר.

איך כל זה מתיישב עם ידיעה מוזרה (בלשון המעטה), שהתפרסמה לפני ימים אחדים ב"ידיעות אחרונות", בשמו של עמוס אורן, שהבמאי האורח "נוקט בשיטות הק.ג.ב.", כפי שנאמר לו על-ידי מישהו מצוות השחקנים, שלא היה, כמובן, אמיץ דיו כדי לצאת מאלמוניותו (וכנראה מפחד נקמתו של ה"ק.ג.ב."...), אין לי מושג. מכל מקום חוששני, שלא הכותב ולא המקור שלו אינם יודעים מה הן שיטות המשטרה החשאית הזאת, ואם קציני ה"ק.ג.ב." מצליחים לביים על רמה כזו, הייתי מציע, שבשיחות הלסינקי תדרוש ישראל בשם משרד החינוך והתרבות לשגר לתיאטרון הישראלי כמה מאנשיהם, כאמנים-אורחים.

אירוטי ללא עירום

ההצגה נפתח ב"Coup De Theatre" מהמם: מול הצופים נוצר, בעזרת פנסים המוחבאים ברצפת הבימה, מסך אור אלכסוני, ובו מתאבך אבק, ואבי פניני, בתפקיד איש

"השקיעה" ב"הבימה" — מימין: אריה לייב (ש. רודנסקי), יבדוקיה (ליא קניג), ניקיפור (נחום בוכמן), נחמה (רבקה גור), חרב (ר. קלצ'קין), מסייה בויארסקי (א. רונאי), מנדלקריק (יוסי פולק), ליובקה (אבי פניני), בניה (אוהד שחר).

חיל-הפרשים, "קוזר" אותו בחרבו השלופה. באבל עצמו היה קצין-פרשים, ויש לו בוודאי איזו אמפאתיה לפוחח זה, ליובקה, שהוא ואחיו בניה מנסים למנוע את נישולם מהאימפריה של עגלות וסוסים שבנה אביהם, ושהוא עומד למכור מאחורי גבם כדי לברוח לבסראביה עם נערתו. שהוא מכניס להריון בגיל המכובד של 60+. גיל שנראה כמעבר ליכולת הגברית בעיני ילדיו, אבל כמי שבעצמו נמצא בו, אוכל להעיד, שזה לא כל כך מרהיב, כפי שהאנשים הצעירים בסיפורו של באבל מבקשים להסביר.

סצינת המיטה בין יעל פרל ויוסי פולק, בה היא פושטת לתחתוניתה את גרביה, הבירית והתחתונים (שאגב, כלל אינם שייכים לתקופה, אבל זה פרט זעיר), ומלבישה אותם על ראש העגלון החרמן הזקן, היושב על המיטה כגולם אילם ומגוחך, היא אחת הפנינים של ההצגה. יוסי פולק טוב בסצינה זו, כי אינו "מנגן בקולר", אינו נהנה מעצמו, תכונות המורידות מרמת משחקו בקטעים האחרים, ומתברר, שגם ללא עירום אפשר להיות ארוטי מאוד.

שיא אחר בהצגה היא סצינת בית-הכנסת, בה מתנהלים עסקי המאפיה האודסאית לצלילי הרינה והתפילה, שמקהלת "קולן" מביאה להצגה בצורה אותנטית ביותר, מאופקת ויפה. בכלל, העיבוד המוסיקאלי עשיר ונכון, ופולדי שצמן נהנה מאוד לנגן באקורדיאון כנראה בשל זכרונות נעורים שלו עד שהצגה היא כמעט בגדר מחומר. דווקא חנה רנט, כזמרת המלווה את עצמה בגיטארה, אינה חלק אורגאני של ההצגה, והיא מטיילת לה בין הדמויות, כפי שטעותה והגיעה בטעות ממחזה אחר.

מכבר לא זכיתי לראות סצינות המוניות בנויות בעושר כזה, כגון סצינת בית-המרזח.

חשיפה מציאותית וביקורתית

והתמונה המסיימת, בה מגדל קריק, שהיה בעל בעמיו וגביר לכל דבר, נעה לחצי-אידיוט בשל מכת הלבינה, שספג מבנו בניה בשעת קטטה על עתיד חברת-ההובלה, וזוחל מתחת לשולחן סעודת-האירוסין של דבוירה (עדי לב, בתפקיד זעיר וחמור של בתולה מתבגרת, כאחר מחמלכים שהובסו מספר "שופטים", מזכירה את המלך ליר. זהו זקן שאיבד את כבודו, ויוסי פולק נראה המום וכמעט אדיש, ולא ברור, האם הזקן המובס הזה חש במפלתו או פשוט נמצא כבר מעבר לכל תחושה.

יכולתי למנות עוד ועוד סצינות משעשעות ומרגשות, כגון תמונת-חיי-המיטה של הזוג המבוגר, בו מתנהלת מלחמת גרילה בין אשתו של קריק (רבקה גור) לבעלה, אוהב הנשים אבל האדיש לאשתו החוקית.

הצוות כמעט כולו, אלכס פלג, ישראל רובינצ'יק, שמואל רודנסקי, רפאל קלצ'קין, ליא קניג, רולף ברין, ערא דגן, אברהם רונאי, שמעון כהן, מוסקו אלקלעי והיתר — משרטטים גאלריה שלימה של רישומי-אופי זעירים, המעשירים את הגובלין הצבעוני של חיי העולם התחתון היהודי של אודסה. באבל שייך למסורת המפוארת של מנדלי-מוכר-ספרים, י.ל. פרץ ושלום עליכם, סופרים שלא תיארו את הגולה המזרח-אירופית מתוך רגשי אשם או נוסטלגיה, אלא כחשיפה מציאותית וביקורתית. ואולי דווקא היות לובימוב לא יהודי, אבל קרוב ממש למזרח אירופה ומסורתה, איפשר לו לביים תמונה נאמנה, ללא סנטימנטאליות אמיתית או מזוייפת.

טלוויזיה

לקפוץ לג'אקוזי לפני בית-הספר

סרטו הקצר של אמיר הר-גיל: "בוקר טוב, ישראל"

מאת יעל ישראל

שנת 86' היתה השנה לסרטים קצרים של סטודנטים. הרבה הודות לפסטיבל לסרטי סטודנטים שאירגן החוג לקולנוע באוניברסיטת תל-אביב, וגם בשל הרמה הגבוהה של סרטיהם, שקצרו השנה את רוב הפרסים הנכבדים של הסרט הקצר. גם בוגרי המגמה לקולנוע של "בית צבי" סיימו ביוני את חוק לימודיהם. פעם היה פער גדול בין סרטי בוגרי האוניברסיטה לבין סרטי בוגרי "בית צבי" — לטובת האחרונים, ביחוד באשר לרמה הטכנית הירודה של סרטי בוגרי החוג לקולנוע באוניברסיטה.

השנה לא רק שהפער נסגר, אלא שתלמידי החוג לקולנוע הדביקו את עמיתיהם הרמת-גניים בקלות רבה והותירו אותם איישם מרחוק עם סרטי בוסר, כשהרמה הטכנית המשופרת שלהם אינה מחפה על דלות התכנים והרעיונות. והראיה, בסרטים של בוגרי האוניברסיטה — "סרט לילה" של גור הלר, "כאמל גשש" של עידו סלע ו"סולו לטובה" של אריק קפלון — בורכו במבנה

הארוכות של השטנות, ומכאן שהנושא הפך כבר לקלישאה שחוקה למדי.

"בוקר טוב, ישראל" הוא סרט דוקומנטרי בן 14 דקות על חמישה נערים המשקפים את חתך האוכלוסיה בישראל של 1986. זהו יום אחד בחייהם של נער דתי שמגמן ומחדש מכפר חב"ד, שקם לעבודת הבורא ובין לבין מתאמן בבולווקר וחולם להיות כמו רפאל הלפרין; נער מעיירת הפיתוח "אופקים", שלא מעז לחלום מעבר לרצון ללמוד מקצוע טכני כשיגרלן; נער מקיבוץ "מעברות" שחולם להיות טייס, מה שמראה שלא פסה מהעולם גישת "הטובים לטייס"; נער ערבי שמתכונן להיות עורך-דין כדי לעזור לעניים, ונער צפון תל-אביבי מפונק שקם היישר אל ארוחת הבוקר שהכינה המשרתת הפיליפינית ולא שוכח להתבשם באפטר-שייב יוקרתי ולקפוץ לג'אקוזי לפני שהוא הולך לבית-הספר.

הסרט משקף את חלומותיהם, מאווייהם ודעותיהם של מי שיהיו דור העתיד, לפחות בכמה נושאים עיקריים שמטרידים את חיינו בארץ, בעיקר בנוגע לבעיה הערבית. את הצפון תל-אביבי לא מטרידה השאלה הזו. הוא חולם להיות כבר שחקן קולנוע או מקסימום סוחר. ועד אז הוא מטפח את עצמו כדוגמה

"בוקר טוב, ישראל" — מסך פשטני

של תסריט טוב, הבנה קולנועית, רעננות, תנופה ובשלות.

דברים אלו קשה לומר על סרטי בוגרי מחזור 86' של "בית צבי", שהתברכו במקסימום חינניות ובאפס מקוריות ועמקות. דברים דומים אפשר לומר גם על הסרט הסביר ביותר בין השמונה שהוצגו, "בוקר טוב, ישראל" של אמיר הר-גיל. הלה הציג כבר בשנה שעברה תרגיל קצר וחביב בשם "ארץ זבת חלב ודבש", שלא היה יותר מגימיק מבריק בחיצוניותו, אך פשטני, אודות טיול של תיירים אמריקניים בארץ. הסרט צולם בפאסט-מושן (צילום מהיר) ויצר מבט אירוני על התיירות המזויפת בארץ הקודש. גם סרט הגמר שלה, "בוקר טוב ישראל", ניתן בגישה הבסיסית הנכונה, אך לא נמלט מזרועותיה

נרקיסיסטית מול המראה; לעומתו, לבן עיירת הפיתוח יש דעות נחרצות על מה צריך לעשות עם ערבים: לחסל אותם טיקטיקטיק ולקחת את רכושם מפני שבעצם הוא שייך לנו.

אף שהנושא לוקה בשגרתיות, ואף שקשה להימלט מביקורת על המסר הפשטני והדידקטי הניתן "על רגל אחת", שהר-גיל רצה להעביר אותו בסגנון "אלו הם פנינו" — יש בסרט כמה רגעים מקוריים שנטמעים ב-14 הדקות הארוכות מידי. כך נראה הסרט כעוד כתבה בינונית, אף כי עשויה היטב, ל"מבט שני", אך אין הוא מה שיש לצפות מסרט דוקומנטרי אמיתי, שמתיימר להיות כזה. וחבל שזוהי רמת הבוגרים שמוציא "בית צבי" לשדה הקולנוע הישראלי.

מחול

באלט גיור מהונגריה, בהנהלתו האמנותית של איוון מרקו, יבוא לראשונה לישראל לשבוע הופעות במחצית ספטמבר, וזאת לאחר הופעות במוסקבה, פאריס וערים אחרות במזרח אירופה ובמערבה.

איוון מרקו מגדיר את באלט גיור כ"תיאטרון טוטאלי", המשתמש באלמנטים בימתיים וחזותיים שאינם מקובלים בבאלט הקלאסי או במחול המודרני.

בארץ מופיעה הלהקה בין השאר ב"בולרו", היצירה המפורסמת של רוול על פי כוריאוגרפיה של איוון מרקו, וב"גן המכאני", יצירה אחרת של מרקו שתוצג בישראל, למוסיקת ג'אז של מלחינים הונגריים משולבת ברקע.

המארחים הם להקת ישראל "בת דור" בשיתוף עם טלית הפקות בע"מ.

מבט ראשון

שגעון מכרסם בכל

יוסף ג'קרסון — "הפסיון". מעוף, דמיון ויהודיות

את דורית קדר

יוסף ג'קרסון — אמן שאינו מוכר דיו בארץ, מתגורר בבאר-שבע, מציג, זו הפעם הראשונה בתיאטרון הבימה. התערוכה קשורה להצגה הרצה כעת בהבימה — "השקיעה".

אולי היא קשורה תמטית, אבל האינטרפרטציה למחזה, שנכתב על-ידי באבל, שונה לחלוטין, ואולי אפילו מעניינת יותר.

"השקיעה" של ג'קרסון נובעת מתחושת האין-מוצא, תחושת השגעון המכרסם בכל.

מעין צאצא של בוש, פוסלי, גויה ודומייה. הגרוטסקה שליטה, וכמוה העיוות, היעדר ההיגיון במערך החלל או הזמן, והיעדר ההיגיון בתפיסה ההירארכית. הדמויות לעולם אינן נינוחות. הן מתרוצצות, צפות, מתעסקות, מוכן בדיוק במה. תופת אנושית חרודה בהוללות, שהיה במחיצת החוזים. התפקידים מתחלפים, והחזיר או הסוס מואנשים, כאשר אחורי אשה או פרצופים מובאים כבהמות גסות, מעברי המוחשיות אינם מובנים דיים, ודמות קשורה עם צילה ועם רוח-רפאים, המעוצבת כווילון מתנוסס בתוך בית ללא רוח פיזית. נראה, שרוחות נסתרות מסעילות את החפצים, ואנרגיות של שחור משפיעות על תאורת הנר, הזע, חרה, יוצר סביבו מעגלים.

סידרה שנייה מציגה את סיפור חיי ישו לקראת סופם. האמן עוקב אחר הנושאים המסורתיים מהיבט איקונוגרפי, אבל התפאורה משתנה. זו קשה יותר, ללא שמץ של אורה. ישו הקריב קרבנו לשווא. אין פתיחת שערי גן-עדן, אין משיחיות, אין מאומה פרט לטירוף ולהוללות של תופת, המוצגת חייה מתוך זרעי פורענות פראיים. התפאורה יבשה, ללא עצים, ללא צבעוניות, משועבדת לגווני שחור-לבן מרוכזים, צפופים, שאינם מותירים נשמה יתרה. המבהיל בסידרה היא העובדה הפתאומית של זיהוי מקומות מוכרים: עמוד מודעות המצביע על סרטים רצים או מן הסתם מודעת מחירים, ירושלים על שווקיה ודחוקותיה... המעבר מבהיל במיידיות שבו: מאיקונוגרפיה רחוקה על ישו המשיח, שאולי היה ואולי לא היה, עובר הצופה המסוחרר לשגעון של הקיים כאן ועכשיו.

אמן בעל מיומנות לא רגילה, מעוף דמיוני ויהודיות. כדאי למוזיאונים להעניק לו תשומת לב מרבית.

מאת יוסף שמי

לא האש, הגאזים

הוא המקולל, כי בשריפה מגעים בגוויות, אינה נבונה. לחסף, 80 אחוז מנפגעי שריפות לקו בבריאותם או נפטרו בגלל שאיפת גאזים רעילים.

העירה היא תהליך חימצון מהיר, היוצר "בעירה מושלמת" גורמת דו-תחמוצת הפחמן ודו-תחמוצת, אך בעירה מושלמת אינה סבירה, ועל כן החימצון הוא חלקי. כמו דו-תחמוצת הפחמן, חומצת, סוג הגאזים הנוצרים במהלך השריפה תלוי בחומר שהוא יוצרת וכן בחומר.

במהלך השריפה נוצרים פחמימנים שבחלקם גורמים להפרעה במערכת העצבים, מקטינים את כושר הביצוע של הנפגע וגורמים לפעולות הלא-שקולות, הפוגמות בסיכוייו. חומרים אחרים, כגון קטונים, גורמים לגירוי ריריות העיניים ומערכת הנשימה. חד-תחמוצת נחשבים לסיבת המוות העיקרית. ובכן, לא כוויות הן הגורם העיקרי בעת שריפה אלא דווקא הגאז.

מתחרה בחמצן

חוקר מצא כי 50 אחוז מנפגעי השריפה הורעלו בחד-תחמוצת הפחמן. מחקר אחר מצא 60 אחוז נפגעו מגאז רעיל זה. "ניטרול" ההמוגלובין של הדם פוגע בהובלת החמצן לגוף. חוקרים מצאו כי חד-תחמוצת הפחמן הוא מתחרה של החמצן, הוא נקשר טוב יותר להמוגלובין וכך הוא נוטל מהגוף את "האוויר". ועוד יותר גרוע, הוא גורם לעיכוב המעורבים בוויסות הנשימה התוך-תאית. פגיעה מגע חד-תחמוצת פוגעת בשיפוט, בחדות הראיה וכושר הפעולות, תיפקודים החשובים לבטיחות, למשל, שלא לדבר על מילוט משריפה.

כאב ראש, סחרחורת, בילבול ובחילה הם סימנים אופייניים להרעלה בחד-תחמוצת. הרעלה ברמה גבוהה יותר גורמת לאיבוד הכרה ופגיעה מוחית, עד כדי מות הנפגע. אצל אנשים הלוקים במחלת לב סכנת המוות גדולה במיוחד אף ברמות נמוכות של פגיעה בחד-תחמוצת.

מבלבל את הקרבן

בדיקות שיגרתיות במעבדה אינן נותנות תמונה מספקת לנזק שנגרם על-ידי הרעלה בחד-תחמוצת הפחמן. הטיפול העיקרי לאחר הפינוי מאיזור השריפה הוא מתן מיידי של חמצן בריכוז גבוה, דבר המקצר את ההתקשרות של הגאז עם ההמוגלובין. ניתן לקצר עוד יותר את זמן ההיטהרות על-ידי טיפול בתא-לחץ, טיפול אשר מונע נזק המופיע מאוחר יותר במערכת הנשימה.

מלבד חד-תחמוצת הפחמן משתחררים בשריפה חומרים כגון ניילון, אקרילן, משי, המשמשים לריהוט, ביגוד ועוד. במהלך השריפה משתחרר מהחומרים הללו גאז הציאניד. הציאניד משתחרר גם בשריפת עצים, ורמתו הגבוהה בדמם של נפגעים מעידה על מקרי מות מהרעלת ציאניד. בטיסה פרצה שריפה במטוס והוא נאלץ לנחות. סיבת האש היתה סיגריה שהושארה בשירותים. 119 איש נפטרו מציאניד. צוות המטוס בתא הטייס היה מחובר למערכת אספקת אוויר נפרדת של המטוס.

החוקרים סבורים כי יש "שיתוף פעולה" בין הגאז חד-תחמוצת הפחמן ובין הנזק על-ידי הציאניד. מעריכים כי כל אחד עושה את שלו מאחר והחד-תחמוצת מבלבל את הקורבן, אשר לא היה מסוגל לחלץ את עצמו מהמלכודת. הציאניד גורם לחסימת הנשימה בכל התאים.

לא הכוויות הן הסיכון העיקרי

מכה באיחור

חומרי שריפה אחרים כמו הפוליוויניל כלוריד, המשמש כבידוד במערכות חשמל, מסוכנים במקרה של שריפה. חומרים אלה משחררים גאז כלור וכן פוסגן. החומצה ההידרוכלורית גורמת לגירוי דרכי הנשימה העליונות. לפעמים הגאז הזה "גורר" עימו חלקיקים החודרים אל לגוף וגורמים נזקים קשים והדבר מסתיים במוות. הפוסגן הוא תוצר בעירה נוסף של פוליוויניל כלוריד. הגאז הזה, הידוע כאחד מחומרי הלחימה הכימיים הראשונים, גורם לבצקת ריאות תוך 24 שעות לאחר החשיפה. ישנם מקרים לא מעטים של חשיפת כבאים לגאז זה. בכפוף לסוג החומרים הנמצאים במקום השריפה מופיעים גם גאזים אחרים כמו תחמוצת חנקן, אמוניה ועוד. האמוניה פוגעת בריריות ובעור. תחמוצת החנקן "מכה" באיחור במערכת הנשימה, אחרי הפוגה של שבועיים או שלושה שבועות מופיעה מחלה כרונית — רחוק נשימתי.

עוד לא מנינו את כל הגאזים העלולים להופיע במהלך השריפה במגורים או בבתי מלון, רק נזכיר אותם: אקרולאין, דו-תחמוצת הגופרית, חלקיקים שונים המורכבים מתערובת של חומרים רוויי גאזים, חומרים מסרטנים כגון בנזן ועוד.

מכל האמור אפשר להבין למה אנשים, אפילו צעירים, אינם מסוגלים למלט את עצמם ממקום השריפה. פשוט, הגאזים משתקים, ומבלבלים ואת השאר עושה האש. החוקרים סבורים כי יש עוד ועוד חומרים רעילים הנוטלים חלק בקטילת הקורבנות. הבעיה היא, כיצד אדם הנקלע לשריפה יכול לעזור לעצמו. לזה אין תשובה חד-משמעית. צריך רק לדעת שהגאזים הם לא פחות מסוכנים מהאש ולפעול בהתאם.

נכנס רזין — יצא מגבדום

[illegible]

קרניים על הקיר
של הרנטגן אינו נורא כל כך

נהוג להזהיר נשים הרות מפני צילומי רנטגן, מחשש פן יפגע הדבר בעובר. יש ומוותרים בשל חשש זה על צילום שן נגועה, בית חזה ועוד, מחשש של נזקים מסוג של מומים מולדים וכן השפעה מסרטנת. החוג הראשון עלול להופיע בהשפעת חשיפה לקרני רנטגן בשליש הראשון של ההריון, השני בחלק האחרון של ההריון. מ. קליש וא. לחמן מבילינסון סבורים, כי הפחד אינו מוצדק. השניים מנתחים ממצאי ניסויים בחיות מעבדה וכן תוצאות הקרינה שפגעה בתושבי הירושימה, אחרי ההפצצה ב-1945, ומגיעים למסקנה, כי הנתונים הללו אינם די משכנעים. למשל, מסקר שנעשה בבריטניה, בין ילדים שבהיותם עוברים עברו הקרנה תוך כדי צילום רנטגן, רק ילד אחד על כל 1,000 (אלף) לקה בסרטן — נתון שאינו שונה בהרבה מהתחלואה בקרב ילדים שלא עברו אירוע כזה.

יתרה מזו, בהרי הרוקי בארה"ב — בקולורדו, ניו-מקסיקו ויוטה — גבוהה תכולת האורניום הטבעית באדמה ובשל הגובה הרב מעל פני הים גם הקרינה הקוסמית פחות נבלעת על-ידי שיכבת האטמוספירה. מנת הקרינה השנתית לה חשוף האדם שם היא ברמה של כ-100 מילירם על הממוצע בארה"ב. מיליוני נשים מבלות חייהן באיזורים אלה, אך שכיחות הסרטן שם היא 35 אחוז מתחת לממוצע הארצי. עובר שאימו תושבת קולורדו חשוף למנת קרינה השווה לזו המתקבלת מ-150 צילומי בית החזה. כדי להמחיש את הדברים מציגים המחברים טבלה של הקרינה שסופג העובר בשעת ביצוע צילומים שונים לאם. והנה מסתבר שצילום שיני האם מוסיף לעובר 0.06 מילירם, צילום בית החזה — 0.05, חוליות הגב — 11, ממוגראפיה — 10, חוקן בריום — 903, בטן — 221. עובר, שאימו מתגוררת כל חודשי ההריון בקולורדו, מקבל תוספת קרינה בסך 75 מילירם — הרבה יותר מצילום שיניים או בית החזה.

מחקרים מראים כי בהודו קרינת רקע היא גבוהה ביותר ומגיעה ל-1,300 מילירם לשנה, אך לא נרשמו שם הבדלים בתחלואה במחלות סרטן או בשכיחות מומים מולדים. בארה"ב הושוו 23 מיליון אמריקנים החשופים לקרינה של 140-250 מילירם לעומת 160 מיליון עם מנה שנתית של 130 מילירם. הבדיקה נעשתה לתקופה של 18 שנה. לא נמצאו ממצאים המוכיחים כי קרינה גבוהה יותר מגדילה שכיחות של מומים מולדים או מחלות סרטן. להיפך, האוכלוסיה שספגה מנה גבוהה יותר של קרינה, הראתה נתונים טובים יותר גם לגבי מומים מולדים וגם לגבי התחלואה במחלות סרטן.

המחברים סקרו נשים שעברו צילומי שן, איזור הבטן ובית החזה ומצאו, כי רק במקרים נדירים יש להפסיק את ההריון בשל מנת הקרינה שספג העובר. המנה הקובעת היא מעל ל-5 רמים, מתחת למנה זו אין סיבה להפלה יזומה.

הפחדים הקיימים לציבור אינם מוצדקים. יש להעביר מידע דרך אמצעי התקשורת, מידע אשר יחסוך סבל ומצוקה מנשים הרות וימנע הפסקות הריון לא מוצדקות.

חן ריאות ולב

בקרה אלקטרוני חדשני, המבצע על מירקע אחד רישומי של מערכות הלב, העצבים, המוח וחום — פרי פיתוחו — הופעל בבית-החולים "רוטשילד" בחיפה, בניסוי קליני, בחדר הניתוח, להתעוררות וטיפול נמרץ כללי. מכשיר הבקרה, הראשון מסוגו, מתוצרת שבמושב שורשים שבגליל, הוא תכנון של ד"ר א. פרלמן משורשים, המשמש כמנהל ומייעץ לצוות הרפואי של היחידה לטיפול נמרץ כללי בראשותו של ד"ר גורן.

המכשיר מאפשר קבלת מידע שוטף על רישומים של תיפקודי מערכות הגוף בעת ניתוח ואחריו, וכן קבלת מידע על ההרדמה הכללית, הוא גם מאפשר גילוי מחסור בחמצן, או אי-ספיקת דם למוח, דבר הנותן בידי צוות המנתחים אפשרות לפעול מיידית לתיקון העיוות, העלול להוות גורם מכריע בגורל החולה.

הנתונים מתקבלים על מירקע מכשיר הבקרה האלקטרוני ומאפשרים לצוות הרפואי לקבל נתונים במהלך הניתוח. חמש אלקטרודות המחוברות לראש החולה המנותח, בנקודות שונות, מספקות רישומים הנותנים מידע על תיפקוד מערכת העצבים המרכזית בעת הניתוח ואחריו, על-ידי תנועה שוטפת של גלים חשמליים של המוח. המכשיר גם מאפשר איסוף שוטף של נתונים על לחץ הדם, דופק, חימצון הדם, ואחוז דו-תחמוצת הפחמן במערכת הנשימה.

ריכוז נתונים אלה, המתבצע כל 4 שניות על מירקע אחד, חוסך מהצוות הרפואי בזבוז זמן יקר באיסוף הנתונים ממספר מכשירים, כפי שהיה נהוג עד כה. המכשיר החדשני רושם את כל הנתונים בצורה מאורגנת והרישום משמש גם למטרות מעקב ומחקר מדעי. (עתים)

בעריכת דוד ארן

בסקוטלנד קונים גם ביום א'

אנשי פרלמנט, המתלבטים בקשר להנהגת שינויים חברתיים חשובים באנגליה ובווילס, רואים בצער, שסקוטלנד הקדימה אותם בלא בעיות כבר לפני שנים. שרי-ממשלה מסיירים מצפונו של גבול אנגליה כדי לראות כיצד הסקוטים הצליחו להגביל את סמכויות המשטרה, להכניס ליברליזציה בחוקים על הגשת משקאות חריפים, לאפשר קניות בימי א' ולמנוע אלימות בקרב הצופים במשחקי הכדורגל, שהוציאו שם רע לבריטים.

רוב הרפורמות הללו עומדות על סדר-יומו של הממשל השמרני בראשותה של מארגרט תאצ'ר. ואולם סקוטלנד, עם החוקים שלה, מביטה במידת מה של לעג על מה שהממשלה מתכננת לגבי אנגליה ווילס.

"אנו מקדימים בשנות-אור את שאר הממלכה המאוחדת, בשורה של נושאים בעלי עניין לגבי אוכלוסיית הארץ כולה", אמר המשפטן הסקוטי נורמן ווטסון.

פתיחת חנויות בימי א', נושא למחלוקת עמוקה בשאר חלקי הממלכה, הינה חוקית בסקוטלנד זה מאות בשנים. ואלו ממשלת תאצ'ר נתקלה בהתנגדות עזה במאמציה להנהיג אותו דבר באנגליה ובווילס.

דייוויד ווינגטון, סגן שר-הפנים בלונדון, היה אחד האח"מים אשר סיירו בסקוטלנד: "ביקורי שיכנעני כי הציבור רוצה בחופש בחירה אם לערוך קניות בימי א'", אמר. "ואלו לממשלת תאצ'ר היה צפוי ויכוח סוער על המסחר בימי א' ועל תופעות אבסורדיות כמו זו, שמותר בימי א' למכור שבועוני מין, אך לא ספרי קודש. איגודים מקצועיים, פוליטיקאים ואנשי דת מסויימים מתנגדים בתוקף לשינוי בזה. הסקוטים נדהמים על המאבק הזה. הם רגילים לכך שחנוונים רשאים לפתוח את חנויותיהם ביום א', אם כי אינם חייבים לעשות כן.

מרכזל, שהוקם ב-1984 ליד אדינבורג, במחיר 45 מיליוני דולר, ופתוח שבע שעות מדי כל יום א', זכה לא-מכבר לציון "מרכז הקניות האירופי של השנה".

הסקוטים, הידועים באהבתם לטיפה המרה, מביכים את רואי השחורות בבריטניה בהתאפקותם בשתייה, המותרת להם כמעט 24 שעות ביממה. כאשר הרשות הזאת ניתנה ב-1976 ניבאו מתנגדי האלכוהול, שסקוטלנד תטבע במבול של שיכרות ושל אלימות הקשורה בשתיית משקאות חריפים. מסבאות הורשו, ברשיון מיוחד, להישאר פתוחות עד לשעות הקטנות של הלילה. לראשונה הותרה שתייה בימי א' בפאבים, במועדונים ובמסעדות. בעיני מותחי ביקורת רבים נראה הדבר כטירוף. הרי מצב השיכרות כבר היה גרוע בסקוטלנד פי שלושה מאשר באנגליה ובווילס. אך הנבואות השחורות התבדו: הרשעות על שיכרות ירדו בסקוטלנד מאז 1976 ב-13.6 אחוזים, בעוד שביתר חלקי בריטניה הן עלו באותו פרק זמן ב-9.1 אחוזים.

חלק מחברי הפרלמנט הבריטי היו רוצים כי עוד נוהג סקוטי יתקבל ברחבי בריטניה: בסקוטלנד, בניגוד לאנגליה ולווילס, אין המשטרה רשאית לפתוח בהליכים פליליים. עליה לדווח תחילה על פרטי ההאשמות לפקיד ממשלה, שתוארו הרשמי "פרוקוראטור פיסקאלי", שהוא-הוא המקבל את ההחלטה אם לפתוח בהליכים. לדברי המצדדים בשיטה הזאת, היא מגבילה את סמכויות המשטרה ומונעת ממנה להגיש משפטים מתוך כוונות זדון או ללא ראיות מספיקות.

סקוטלנד חלוצה גם בצעדים נגד בריונות הכדורגל, אשר הבאישה את ריח הכדורגל הבריטי ברחבי העולם. בעקבות חוק משנת 1980, האוסר שתיית משקאות חריפים במגרשי כדורגל וברכבות ובאוטובוסים, המסיעים את חסידי הקבוצות למשחקים, חלה ירידה ניכרת באלימות הקשורה בכדורגל. איסור דומה הוטל ביתר חלקי בריטניה רק לפני שנה, אחרי המהומות במשחק הגמר בגביע אירופה בבריסל, שבהן קיפחו 39 בני-אדם את חייהם.

רונאלד תומסון

תקדימים מיושנים

תקנות חדשות והנהגו השנה בבריטניה, המגבילות את סמכות המשטרה לצותת לשיחות טלפון, ונותנות לנשים זכות לצאת לגימלאות באותו גיל כמו גברים, וזאת הודות לבית עולה בארץ הזאת — בית-המשפט של הקהיליה האירופית.

האיסור על הציתות לשיחות טלפון הוגבר בעקבות תלונתו של סוחר עתיקות לשעבר, ג'יימס מלון, בבית-המשפט לזכויות האדם בשטרסבורג, כי הממשלה פגעה בזכויותיו בצותתה לטלפון שלו.

כן הודיעה הממשלה על שינוי חוק הגימלאות הקיים ועל זכותן של נשים לפרוש מן העבודה אחרי גיל 65, לאחר שרופאת הדיאטה הלן מארשאל עירערה בפני בית-המשפט האירופי לצדק בלוקסמבורג על החלטת רשויות הבריאות המקומיות לפטרה מן העבודה, מאחר שהיא למעלה מבת 60, גיל הפרישה החוקי בבריטניה לנשים.

לדברי משפטנים, מצביעים המקרים הללו על גודל השינוי שבתי-המשפט האירופיים כופים על חוקי הארץ, המבוססים על פסיקות ותקדימים במשך מאות בשנים ואינם הולמים עוד את האידיאלים של מדינה ליבראלית מודרנית.

בריטניה הואשמה מאז 1975, בבית-המשפט של שטרסבורג, 18 פעמים בהפרת האמנה האירופית בדבר זכויות האדם, יותר מכל מדינה אירופית אחרת. היא היתה אנוסה, מאז הצטרפותה לקהיליה האירופית ב-1973, גם להיכנע פעמים רבות להחלטות בית-המשפט בלוקסמבורג, הדן במקרים של הפרת החוקים של הקהילה.

אף כי בריטניה השתמשה בבית-המשפט בלוקסמבורג גם לטובתה, כמו בנושאים כגון תקציב השוק האירופי המשותף או דמי טיסה, הרי החלטותיו של בית-משפט זה החדירו בבריטים את ההכרה בדבר צימצום ריבונותם בעקבות הצטרפות ל"קהיליה".

פרשת מארשאל, ומשפטי אפליה דומים בשטרסבורג, הביאו לשינויים חשובים בבריטניה, וגילו את העוול הגמור בחברה שראתה עצמה לפנים כדוגמה-למופת למשוקן ולגן.

בריטניה הועמדה בפני בית-המשפט האירופי בשטרסבורג גם במקרים אחרים של אפליה מינית. למשל, בית-המשפט לזכויות האדם פסק אשתקד, כי מהגרים-גברים רשאים להצטרף לארוסותיהם, ילידות-חוץ, בבריטניה, ממש כשם שארוסות רשאיות להצטרף אל ארוסיהן. לפי החוק עד-אז, רק לארוסות ניתנה זכות זו.

חוקים ותקנות בבריטניה שונו ב-10 מתוך 18 מקרים אשר הובאו בפני בית-המשפט בשטרסבורג.

כתוצאה מכך חלו שינויים חשובים בתקנות בתי-הסוהר, שינוי גמור בחוקים בנוגע לבריאות-הנפש, בוטלו שיטות חקירה של חשודים כגון כיסוי עיניים, שהיה בשימוש בצפון-אירלנד, וכן בוטל חוק האוסר יחסים הומוסקסואליים בין גברים מבוגרים, אף תוך הסכמה הדדית, באותו חבל ארץ.

פסיקות אחרות אישרו את זכותם של פועלים שלא להצטרף לאיגוד המקצועי, התירו להורים לאסור הטלת עונשי-גוף על ילדיהם, והוציאו מתוך לחוק את עונש המלקות שהיה נהוג באי מאן.

אחד המקרים התלויים-ועומדים בבית-המשפט בשטרסבורג נוגע לדרישתו של אדם לשנות את תעודת הלידה שלו, לאחר ניתוח של שינוי מין.

באחד המקרים מרחיקי-הלכת פסק בית-המשפט האירופי לזכויות האדם נגד החלטתה של הערכאה המשפטית העליונה בבריטניה, בית-הלורדים. המדובר היה בזכות העיתון "סאנדיי טיימס" לפרסם מימצאים על תרופה העלולה להזיק. העיתון זכה, והנה עומד בית-הלורדים בפני אפשרות בלתי-נעימה, כי החלטותיו יבוטלו על-סמך סעיף 13 של האמנה לזכויות האדם.

והסעיף הזה קובע כי "כל מי שזכויותיו וחירויותיו, שנקבעו באמנה זו נפגעו, חייבת להינתן אפשרות לעירעור בפני ערכאה לאומית".

משפטנים מסויימים טוענים כי מאחר שבריטניה לא כללה את האמנה בספר החוקים הפנימי שלה, היא מפרה מבחינה טכנית את הסעיף הזה, משום שכתוצאה מכך לא הקימה רשות לאומית כזו, שתהיה מסוגלת לטפל בכל מקרי זכויות האדם שהסעיף הזה נוגע להם.

בריין מוני, סוכנות "רויטר"

● ראש עיריית באר־שבע משה זילברמן – נכנס לתפקידו

ראש העיריה החדש של באר־שבע, משה זילברמן, הודיע עם כניסתו לתפקיד אתמול כי הוא מוותר על נהג ועל רכב צמוד. זילברמן נבחר בשבוע שעבר לראשות העיריה במקום אליהו נאווי, שהתפטר עם מינויו לראש הרשות השיפוטית של ההסתדרות. (עתי"ם)

תן טרמפ לחייל

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן: החוק)
בנ/84/737
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר אבי פרומר הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 299 חלקה 38 ברח' קומונה בירושלים ודהיינו: הקלה של 6% מעל ל־98.42% המותרים.
את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברח' הלל מס' 23, ירושלים.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.
אברהם כהילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רות השקעות בע"מ
(ח.פ. 51־071626־9)
ניתנה בזה הודעה כי באסיפה הכללית שלא מן המניין של החברה הנ"ל שנועדה ונתכנסה כהלכה ביום 3.7.86 נתקבלה החלטה מיוחדת לפרק את החברה מרצון ולמנות את עמי פולמן, עו"ד מבן־יהודה 34, ירושלים, כמפרק החברה.
כל נושה שיש לתביעות נגד החברה הנ"ל יגיש את תביעותיו בצירוף הוכחותיהן תוך 21 יום מיום פרסום הודעה זו למשרד המפרק הנ"ל.
נושה או אדם אחר, אשר לא יגיש תביעותיו כאמור תוך המועד הנ"ל, לא ייענה.
עמי פולמן, עו"ד
מפרק החברה

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן החוק):
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בנית בגוש 7654 חלקה 371 רח' ההגנה, מבוקשת הקלה 6% משטח המגרש רוצים 46% במקום 40% המותרים לפי תוכנית רע/1/71.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העירייה.
ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

מרחב תכנון מקומי השומרון
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי הוגשה בקשה להקמת בניין מגורים על חלקה 54 בגוש 11321 בזכרון יעקב ע"י עציון וסמדר שוילי שבאישורה יש משום הקלה בעניין מספר קומות.
התנגדויות מנומקות בכתב יש להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זו לוועדה המקומית השומרון ת.ד. 58, זכרון יעקב מיקוד 30990.
יצחק מרוינר
יו"ר הועדה המקומית השומרון
ט"ו באייר תשמ"ו, 25.5.86

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6204 חלקה 296 רח' ז'בוטינסקי מס' 147 א' דהיינו: שימוש חורג מדירת מגורים למשרד לתקופה של 5 שנים.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד עו"ד בקומת קרקע לתקופה של 3 שנים ברח' זמנהוף 25 גוש 6903 חלקה 152, תיק בנין 0523־4/189.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור להקלה באחוזי בניה ברחוב מטודלה מס' 31, גוש 6637, חלקה 550, תיק בניין 031־0831/2.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

מרחב תכנון מקומי
"שורקות"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
בהתאם לסעיף 149 לחוק הרינו מודיעים בזאת, כי הוגשו לוועדה המקומית "שורקות" בקשות למתן הקלה.
א. 1. בגוש 5000 מגרש 24 שדמה מהות ההקלה: הגדלת % בניה במסגרת 3%.
ב. 1. בגוש 4996 מגרש 51 שדמה מהות ההקלה הגדלת % בניה במסגרת 2.5%.
ב. 2. הוספת קומת עמודים.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתרים רשאי להגיש התנגדותו המנומקת בכתב תוך 14 יום מפרסום הודעה זו, למשרדי הועדה המקומית "שורקות", דואר גבעת ברנר 60948.
ציון כהן
יו"ר הועדה המקומית שורקות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בגוש 6158 חלקה 292 רח' הנחל 20, דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10% בק.ב. במרווחים צדדיים ו־5% עבור מעלית.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ת.ב. 693
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 84 בגוש 7170 רח' בילו מס' 5 חולון, הכוללת מתן הקלה בו אחוזי בניה 6% משטח המגרש 57 מ"ר לכל 4 קומות לכל דיירי הבית, והחלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58, בשעות ובימים של קבלת־קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

טלוויזיה

09.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 09.05 שעת כושר. תרגילים לשיפור הכושר הגופני לכל המשפחה 09.15 צימיטסוט — הדייג רגייהו הדייג אוהב דגים מכל המינים. לאחר שהוא דג אותם הוא משליך אותם חזרה לים, ובמקומם הוא דג רק סיפורים ושירים. 09.40 דון קישוט — פרקים 24.23 — דון קישוט פוגש באציל מעיר סמוכה והם רוכבים יחדיו. האציל משתאה לנוכח מעלליו וטירופו של דון קישוט האביר 10.30 מחלקי העיתונים — פרק 4: 50 שנות תצוגה — תצוגה חקלאית של כרישות העומדת להתקיים גורמת לתככים ויריבויות. 10.55 המוסיקה הדתית של דיוק אלינגטון — חלק א' — קונצרט שהתקיים בקתדרלת סט' פול בלונדון, לזכרו של המלחין דיוק אלינגטון. אלינגטון הרבה לחבר מוסיקת ג'אז, אך קונצרט זה מוקדש רובו למוסיקה הדתית שהלחין. 14.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 14.05 שעת כושר — תרגילים לשיפור הכושר הגופני לכל המשפחה 14.15 מאה ציורים מפורסמים — גנים — ציורו של קלוד מונה "נשים בגן". 14.25 קסם קסם — בתוך השעון 14.50 סרט מצויר 15.00 פרפר נחמד — מים מים — בן צמא מאוד והוא מחליט ללכת לים, לחפש שלולית מים או בריכת שחיה. 15.25 בן ג'סט — פרק 3 — על פי רמזים שהשאיר בן ג'סט מסיקים שני אחיו, שהוא הגיע ללגיון הזרים. 16.00 זהו זה — בשידור חי 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף 17.30 עליזה בארץ הפלאות — שם הפרק: "הבית מאחורי הראי": עליזה מתבוננת בעצמה בראי, ולהפתעתה היא מצליחה לעבור דרך הזכוכית ולהגיע אל ארץ הפלאות. שם נערכת אותה שעה תחרות היופי שמלכת הלב מארגנת. 18.00 מועדון החתול שמיל — המועדון מארח העם רקדנים וזמרים בני עמים שונים. 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 היה שלום מר צ'יפס — סדרת דרמה. הפרק השני: צ'יפס נהנה משנים אחרות של חיים מאושרים עם אשתו האהובה קתרין. גם אישיותו הקשוחה משתנה בשל כך. אבל קתרין מתה. צ'יפס האומלל לומד למצוא את ניחומו בבית־הספר ובתלמידים. בחלוף השנים צ'יפס נהפך לדמות נערצת בעיני דורות רבים של צעירים שהיו תלמידיו. רוי מרסדן (הזכור כאדם דאלגליש בסדרות המתח "המגדל השחור" ו"כסו את פניה") מגלם את "רפאל של מר צ'יפס". 21.00 מבט לחדשות 21.30 כן אדוני רה"מ — סדרה משעשעת חדשה, בהפקת הבי.בי.סי (ראה הפניה) 22.00 זה הזמן — תכנית אירוח שבועית, מנחה: דן עברון 22.50 דמפסי ומייקפיס — סדרת סרטי מתח אנגליה. שם הפרק: "דולר כסף". 23.40 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.07 "בוקר טוב" — שלמון פתיחה כרדימנור. 07.30 "שחרית מוסיקלית". 09.30 "קונצרט בוקר" 11.57 "מגישים שיר" 12.05 "מאוצר הסרטיה" — סטפנו גרוגרונה — גיטרה; באך: סויטה במי־מינור, מס' 996; ג'ליאני: פנטסיה על נושאים מאת רוסיני; וולטון: 5 בגטלות. 13.00 "קונצרט צהריים". 15.05 "מוסיקה ויול" מיצירותיו של קרל גייבארטס אך עולאטיה וייקי נגה (כבל) ויילט בילאן, דניאל דלמנט ואנדר ואן כל (כלי־נקישה) המלחין בארגון; ולואי ויבשיל הפרי הקיץ. 16.00 "קונצרט מנחה" סאליבן: סימפוניה במי־מינור "האירית"; קרוזלו מכוא ווריאציות על נושא שברי לקלרינית ותזמורת כטהובן סונטה לפסנתר מס' 3 בדו־מג'ור; שוברט: "שירת הברבור", מתוך שירים — חלק ראשון וזילדת סונטה כלה מג'ור לכנור וקונטינואו; באך: קונצ'רטו כלה מינור לחליל, כנור, צ'מבלו וכלי־קשת. 18.30 "קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית של רשות השידור" קונצרט לנוער (הקלטה מ־15.1.85 באולפן) מנצח ויהודי רוטשטן מספרו דניאל פאהן. ת'נגר, היידן, רימסקי קורסקוב, קרמגל, גריג, דיוקא (ג'ורג' קליינדינגר) "מוויר האיקולו". 20.05 "ערב טוב" רביעייה כמול מג'ור להליל וכלי־קשת. רוסיני: סונטה מס' 3 בדו מג'ור לכלי־קשת. 20.37 "מגישים שיר" 20.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם" — התזמורת הסימפונית של נורבריקרקינגר. ויק ברטוק: קונצ'רטו לויולה ולתזמורת. יב. באך: סימפוניה במי במול מג'ור לתזמורת כפולה; מוצארט: סרנדה בדו־מג'ור. ק. 203. 22.50 "בן המקורות" — מוסיקה דתית־עממית של צעמה־ארגנטינה קטעים ממופע בפסטיבל הישראלי 1986 בכנסיית הדורמיציון. 23.00 "מירקם" — רצף מוסיקלי.

רשת א'

07.50 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "חוגה" — עם בני הגדל. 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מעגל" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 שירים עבריים. 11.30 "הקלה הדעת לכל" "על סמות ילדים" — בהדרכת מנחם רגב. והפעם: הספת מוסד חינוך. 13.05 "ספור ושיר" 14.05 "לכת ולבן ולכל המתעניין" תכניות לילדים 0 "קוקי הבקוקי" (ג "הקרשה" — תכנית 1) "הסהבנים" — ר) "סיפור השבוע" "קיץ של עגבניה" 1500 לילדים הגדולים "חי, צומח דומם" מנחה רן כנר. 16.06 "שירים עבריים 15.53 "מאוצר

הספרים" — סקירה על ספר חדש. 16.05 "רדיודרמה" — "בריקת תלודה" — מאת דיוויד בקלי בימוי: ניסים קמחי משתתפים: משה בקר, עפרה יוגב, אושיק לוי, ששון גבאי ובתיה (ש.ח.) 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" "שורשים" — סיור במוזיאונים היסטוריים — בהדרכת מוקי צור 18.05 "מנחת ערב" 22.05 "אותות ומופתים" — סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי והפעם: "והדי החדשות" — תולדות החדשות והיומנים ברדיו (ש.ח.)

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "חתול במגלים" — תכנית לתלמידים בחופשה. 09.05 "ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "כל פתוח" חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים. 14.05 "יש עניין" — עם גבי גדיה. 15.05 "רגעי קסם". 15.51 לוח מודעפה. 16.05 "תוצרת הארץ" — תכנית "כבקשתך" לשירים עבריים. 17.10 "יומן לכלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 "מפיק ורי" — עם דלית אורמיאן (ש.ח.) 18.30 שירים עבריים. 19.00 "היום הזה". 19.35 "דין ודברים" — מגזין לענייני חוק ומשפט. 20.05 "סולם המזרות". 22.05 "פינת הג'אז.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 "מוקדים עיר" — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10" עם מיכל גיב. 11.05 "נכון לעכשיו" עם רפי רשף. 13.05 "מיצויץ" — מצעד הפזמונים היומי — עם אברי גלעד. 14.05 "דו רה יומי" עם רוני לנץ ורני קרפל. 15.05 "סיסטה" — שעה רגועה עם דורי בן זאב. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באוזן מילולי — פיתחו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם דן שילון ויעל דן. 18.05 ראיון מיוחד עם האלוף אמיר דרורי מפקד חילות השדה. מראיין: נחמן שי. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 פזמונים לכולכם. 20.05 "מוסיקה נטו" שעה של בלוז. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 פזמונים לכולכם. 22.05 על הרבש ועל הכישאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר. 23.55 "שיחות חצות" — עם הסופרת יהודית הנדל. 00.05 "צפורי לילה" — עם גילת מואב. תכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.05 "בחזרה לאושר" — להיטים ותיקים. 07.05 "שיר בבוקר בבוקר" — פזמונים ישראלים. 09.05 "בא לי" — להתמודד עם התקליטיה. 10.05 "אותי זה מצחיק" — מרכונים. 11.05 "יום יום ים" עם אבי אתגר. 13.05 "פזמון חוזר" — שירים עבריים. 14.05 "בטו"גב" עם שוש עטרי וטוני סיין. 18.05 "הצגה יומית" עם יגאל רביד. 18.05 "אתם זוכרים את השירים" 20.05 "קצת אחרת" עם אורלי מורג. 20.05 "משלנו" — פזמונים ישראליים. 23.00 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הטרמסיסט — 5, 7.30, 9.40
אורלי: רכבת אל החופש — 5, 7.15, 9.30
בית לסין: אבודים באמריקה — 23.15
בן־יהודה: השגעון הגדול
גת: הצבע ארגמן — 3, 6, 9
גורדון: בר 51 — 10, 8, 11.45
דקל: אצבע משולשת
דרייב אין:
הקרב על הועד — 08.00
רכבת אל החופש — 10.00
סקס — 12.00
הוד: הזירות הבית מתפרק — 5, 7.30, 9.30
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
לימור חדש: רק בין חברים — 7.30, 9.30
מאר: שתי אצבעות מצידון — 7.30, 9.30
סינמה 1: קוברה — 5, 7.30, 9.30
סינמה 2: רק בין חברים — 5, 7.30, 9.30
פאריס: המופע האחרון — 23.30
רביבון:
חן 1: היוחמן מבוורלי הילס — 3.30, 5.40, 7.50, 10.00
חן 2: שגעון של לילה — 5.30, 7.45, 9.50
חן 3: בי"ס לשוטרים מתקדמים — 5.55, 7.40, 9.50
חן 4: מרגלים כאלה — 6, 7.55, 10
חן 5: חופשה מטורפת באירופה — 5, 7.50, 9.50
שחף: זכרונות מאפריקה — 5.45, 9.15
תל־אביבה: תקלה מופלאה
תכלת: סיפורה של אגנס — 4.30, 7.30, 9.30
צוותא: ילדי המדרגות — 8.00

רמת־גן

אואזיס: הצבע ארגמן — 5, 7.30, 9.30
ליה: תקלה מופלאה — 7.15, 9.30
ארמון: היוחמן מבוורלי הילס — 5, 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה — 7.30, 9.50
גן 2: חופשה מטורפת באירופה — 7.30, 9.50
גן 3: סיפורה של אגנס — 7.30, 9.50
גן 4: בי"ס לשוטרים מתקדמים — 7.30, 9.50

ירושלים

אדיסון: זאב צעיר — 4.30, 7.30, 9.30
אורנע: בי"ס לשוטרים מתקדמים — 4.30, 7.30, 9.30

בית אגרון:
הקוסם מארץ עוץ — 16.00
וגליה — 17.45
רכבת תחתית — 20.00
מסיבת רווקים — 22.00
מופע הקולנוע של רוקי — 24.00

בנייני האומה: זכרונות מאפריקה — [illegible]
כפירו: הזירות הבית מתפרק — 4.30, 7.30, 9.10
אורגיל: היוחמן מבוורלי הילס — 5, 7.30, 9.10
מיטשל: תקלה מופלאה — 4.30, 7.00, 9.30
סמדר: כבודו של פריצי — 4.30, 7.30, 9.30
הבירה: שתי אצבעות מצידון — 7.15, 9.15
— 7.00, 9.30

חיפה

ארמון: טרמסיסט — 4.30, 7.15, 9.10
אורה: 3 רווקים ותינוק — 4.30, 7.00, 9.15
חן: קדמה קיר — 4.30, 7, 9.15
עצמון: תתיך, תתיך — 5, 7.00, 9.15
פאר: בי"ס לשוטרים מתקדמים — 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המתודש: לחיי ארצנותו — 4.30, 7.00, 9.15
רון: השגעון הגדול — 4.30, 7.00, 9.15
אמפי: מחסל ששמו נינג'ה — 4, 7, 9.00
אורלי: תרגיל לשוטרים מתקדמים — 4.30, 7.00, 9.15
— 4.30, 7, 9.15

נתניה

שרון: 3 רווקים ותינוק — 8, 10
סטודיו: בר 51 — 6, 8, 10

חולון

מגדל: השגעון הגדול — 5, 7.30, 9.10
ארמון: קדמה קיר — 7.30, 9.10
— 5, 7.15, 9.10

בת־ים

עצמאות: השגעון הגדול — 5, 7.15, 9.10

הרצליה

תיכלה: השגעון הגדול — 5.00, 7.30, 9.30
מלון דניאל: אהבות משתנות — 7.15, 9.10

באר־שבע

קרן: תתיך, תתיך — 4.30, 7.30, 9.10

תיאטרון

תיאטרון ישראל
הערב יום ב', 18.8
תיאטרון הבימה
חדוד וגיתי: 20.30
התיאטרון הקאמרי
מיכאל קולהאס: 20.30
קדיש – בצוותא: 20.30

צוותא
לתרבות־מתקדמת
יום ב' 18.8 בשעה 20.30
קדיש
ב־20.00 חסרט: ילדי המדרגות

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.
חולון
אהרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב.
ירושלים
הר נוף — רח' שאולזון 81.
נתניה
פורת — ס"ח 76.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
פינצי — חיבת ציון 43.
תל־אביב
הבימה — דיזנגוף 17.
בני — דיזנגוף 174.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רחובות
כללית — כני משה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים - ילדים.
הדסה ע"כ - כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.
שערי צדק - עיניים, פנימית.
משגב לדך - נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד המוסד לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ב', טל' 523566. פתוחה מדי יום בימות, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי תאום מוקדם טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו' ב־08.00–15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433300.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04־920014 (11.00–20.00)
קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222782.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, גבעתיים, בני־ברק — טל' 781111, לוד, רמלה — 101, נתניה 108־221022, עפולה — טלפון 065־93334, טבעון — 101, טלפון — 04־931401, נהריה — טל' 04־923333, בת ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק ותל־אביב: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.50, 7.30, 8.38, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

מכבי חיפה ביקשה מביה"ד לבטל צו־ארמלי

● כדורגל

מאת יוסף גלזר

בקשה לביטול הצו שמתיר לזאהי ארמלי לנהל מו"מ ולהתאמן בכל קבוצה הוגשה אתמול לבית־המשפט המחוזי בחיפה ע"י קבוצת מכבי חיפה. הצו הוצא ב־13 ביולי ע"י השופט המחוזי שלמה דורי.
נימוקיה לביטול הצו טוען יועמה המשפטי של מכבי חיפה, עו"ד תני שירן, כי פסיקת בית־המשפט אינה יכולה לבוא במקום תקנון ההתאחדות וכי כל זכויות הכדורגלן הן בהתאם לתקנון, ולפי תקדימים מהעבר לא יכול בית־המשפט להתערב, בניגוד לתקנון.
עוד טוענים החיפנים שהצו שהוצא במעמד צד אחד אינו חוקי מכיוון שהשופט התורן לא היה מודע לכך ששעה אחת קודם־לכן סירבה שופטת אחרת להוציא את הצו במעמד צד אחד. אלא דרשה לקיים דיון במעמד שני הצדדים.
שירן טוען גם כי ההסכם הוא בין מכבי שפרעם ומכבי חיפה, כך שארמלי לא זכאי לתבוע את שחרורו אלא רק מכבי שפרעם.

במשחק חגיגי בין קבוצות המגזר הערבי

ארמלי לא הבקיע במשחק התיקו 3:3

זאהי ארמלי הופיע אתמול במשחק חגיגי בטירה בכדורגלן המגזר הערבי בערוני של ארמני ישראל, זאהה, שהופיע בנבחרת המשולשים עצמו כצוק, לא היה במיטבו ובמשחקו נצפה עייפות רבה. נבחרת סיימה בתיקו 3:3 עם נבחרת המשולש.
2000 צופים, ביניהם נכבדים רבים, חזו במשחק, בו הבקיעו לצפון: אחמר אבולפול 2 ועזמי נאסר. למשולש: קפראי עיראקי, חסן יאסין וסאלח קאסם.
ארמלי שיחק במכנסים אדומים וחולצה לבנה מול נבחרת המשולש, שתלבושתה היתה... ירוקה.

ארמלי: לא כדאי לנסוע ל־48 שעות

מאת יוסף גלזר

יסע או לא יסע — שאלו אתמול בקבוצת הכדורגל של הפועל ת"א, הקושה במתנות־אימונים ברומניה. החלטתו הסופית של זאהי ארמלי: "לא מסיע" עם זאת הבהיר זאהי כי החלטתו נחושה להצטרף להפועל ת"א.
את אי יציאתו לרומניה נימק בכך שכרטיס־הטיסה הוא לגוים שני בלילה, כך שאין טעם להמריא ל־48 שעות בלבד.
יו"ר מחלקת הכדורגל בהפועל ת"א, חיים צימר, ומאמן הקבוצה, דוד שוויצר, התייעצו בנושא והחליטו כי עדיף שזאהי יצטרף לאימוני הקבוצה רק לאחר שובה ארצה ביום חמישי.

מיפגן הפתיחה של משחקי הפועל במתכונת שונה

יוסי צמח, כמאי מיפגן הפתיחה של משחקי הפועל הי"3, הציג אתמול באיצטדיון ברמת־גן את תוכנית המיפגן, בקווים כלליים, בפני חברי מזכירות מרכז הפועל.
ביום העצמאות הי"39 למדינת ישראל, ב"4 במאי 1987, בשעה 4.30 אחה"צ, ייפתחו משחקי הפועל הי"13 באיצטדיון רמת־גן, ויימשכו 90 דקות.
מעבר למיפגנים קודמים ייפתח המיפגן תחילה במופעי ספורט ודק בשטח ייערך מצעד משלחות. הציבור יוקרן במעגל סגור על מסך ענק שיוצב בשולי האיצטדיון.
לדברי הכמאי תוכנן המיפגן כך שהציבור יהיה להפעיל להטוטים שונים.
חלק השני של ישיבת המזכירות הוקדש לדיון בנושא הקמת משרדי מרכז הפועל לבית המכונות, הספורט, שמתוכננים במתחם הטריבונות באיצטדיון רמת גן.

קאופמן: ל"א הוצב בפני מסמך 14 הסעיפים

מזכירות מועצת פועלי ת"א שמעה, אתמול בישיבתה את הודעתו של מזכיר מ.פ. ת"א, חיים קאופמן, בקשר להתבטאות המאשימות את מחזיק חוק הפועל במרחב ת"א, אלי טלר.
בהודעת דובר המועצה נאמר, שקאופמן דיווח כי בישיבת מחזיקי הפועל שהתקיימה ביום שישי הודיע לגורם מהנהלת מחלקת הכדורגל, את דחות מילר, כי מעולם לא דרש את עזיבתו.
המזכירות רשמה לפניה את הודעת קאופמן כי לא הוצב בפניו מסמך בן 14 סעיפים עליו מורסם כלפי מילר.
מזכירות מועצת פועלי ת"א התיצבה אחרי הודעת קאופמן והודיה לכל ועל את כל האשמות כלפיו.

בולגריה שברה ב־70 דקות פעמיים את השיא העולמי

האצנית הבולגריה יורדאנקה דונקובה, בת הי"25, שיפרה אתמול פעמיים את שיאה העולמי בן שש השנים של הפולנית גראז'ינה ראבשצ'ין (12.36) ב־100 מטר משוכות, כשעברה את המרחק בקלן, בזמן של 12.34 שניות במוקדמות, ובעבור 70 דקות, קבעה 12.29 שניות בשלב־הגמר.
יש לציין שכמה ימים קודם־לכן הישוותה דונקובה את השיא העולמי של ראבשצ'ין, בעת אליפות בולגריה בסופיה, ובליל־שבת כברלין הציבה 12.37 שניות.
הסטודנטית מסופיה אמרה אחרי המירוץ: "איני חושבת שזו המילה האחרונה שלי; בעוד כמה שבועות אני חושבת שאוכל להשיג זמן של 12.10 שניות".
אחרי דונקובה סיימה בת־ארצה גינקה זאגורצ'יבה – 12.55 שניות, והצרפתיות לורנס אולוי – 12.92 ואן פיקרו – 13.04 שניות.

פאקלין קפץ 2.37

הישג מצויין בקפיצה לגובה קבע השיאן עולמי, הסובייטי איגור פאקלין, שניתר ל־2.37 מטר וניצח את האמריקני ג'ים הווארד — 2.30 מטר, בתחרות בקלן.
המרוקני סעיד אואיטה החמיץ ב־14 מאיות את השיא העולמי בשרץ 3000 מטר בזמן של 7:52.23 דקות. בריצה המקבילה לנשים ניצחה האלופה האולימפית, הרומנית פוייקה — 8:37.84 דקות.
איימי מניגריה ניצה בריצת 100 מ' — 10.12 שנ'.

יורדנקה דונקובה מבולגריה בדרכה לשיא העולמי ב־100 מ' משוכות (12.29) בתחרות בקלן. (תצלום: איי.פי.)

שלוש מדליות כסף ואחת ארד לאתלטי ישראל בבלגיה

● אתלטיקה

שלוש מדליות כסף ומדליית ארד השיגו אתמול אתלטים ישראלים בתחרות בין־לאומית שהיתה בהוכטל שבבלגיה, בהשתתפות אתלטים משש מדינות: ארה"ב, הולנד, בלגיה, מערב־גרמניה, ישראל וקאטאר.
צפריר מינצר קפץ לגובה 2.05 מטר — הישג שזיכה אותו במדליית כסף, ולאה סורין זכתה שני בקפיצה משולשת — 14.97 מטר, וגבי רוזן, קפצה לגובה 1.75 מטר (שנייה).
אורית קולודני רצה 400 מטר בזמן של 55.69 שניות — הישג שהיקנה לה את מדליית הארד.
שם־טוב סבג קבע שיא אישי ב־5000 מ' — 14.05.27 דקות, ודורג בסיכום הכללי במקום 11 בין 17 רצים.
אריה גמליאל, שרץ חולה, קבע זמן של 14:14.09 דקות ויחזקאל חליפה קבע 14:26.09 דקות.
בריצת 1500 מטר סיים דג קרמר במקום הי"8 בהישג של 3:48.1 דקות. באותה ריצה קבע עמית נאמן — 3:50.39 דקות.
עמי כרן סיים רביעי בהטלת כידון — 60.80 מטר; נחום רוגל היה רביעי בקפיצה משולשת — 14.62 מטר, ורמי לבידן קפץ לרוחק — 7.25 מטר.
איתי אילון רץ 100 מטר כ־10.94 שניות וב־200 מטר קבע שיא אישי — 21.84 שניות. אבי ניסנקורן סיים חמישי בריצה 400 מטר — 49.16 שניות, ובאותה ריצה הציב שמעון פרנסקי — 50.74 שניות. אילן גולדוסר רץ 400 מטר משוכות ב־53.97 שניות, והדס למרגי גמאה 800 מטר ב־2:16.30 דקות.

שחייניות מזרח־גרמניה זכו ב־3 זהב ביום הראשון באליפות העולם

טרגדיה במדריד: הבריטי מורהאוז ניצח — ונפסל

השופטים קבעו ב־100 חזה: מורהאוז הסתובב שלא כחוק – הזהב לקנדי דייויס ★ גרוס ניצח בקלות ב־200 חופשי – ביונדי שלישי ★ המזרח־גרמניות קבעו שיא עולמי ב־200x4 חופשי – 7:59.33

דוד סיבור
מאליפות העולם במדריד

שחייניות מזרח־גרמניה נמרו לו אתמול שלוש מדליות־זהב לעומת אחת של מערב־גרמניה ואחת של קנדה ביום הראשון באליפות העולם בשחייה במדריד. חמשת המישחים אתמול הניבו שיא עולמי במשחה שליחות 200x4 חופשי לנשים, כשמזרח־גרמניה קבעה — 7:59.33 דק'.
הדרמה ביום הראשון היתה ב־100 מ' חזה לגברים כשהמנצח, הבריטי אדריאן מורהאוז, נפסל ומדליית הזהב הוענקה לקנדי ויקטור דייויס.
קריסטין אוטו מלייפציג, מזרח־גרמניה, בת הי"20, זכתה במדליית הזהב הראשונה בבריכת השחייה כשניצחה ב־100 חופשי — 55.05 שנ', בהקדימה את האמריקנית ג'נה ג'ונסון, בת הי"18 מסנטה־רוסה — 55.70 שנ'.
שלישית היתה קוני ואן־בנטום מהולנד — 55.79 שנ', לפני מנואלה סטלמך ממזרח־גרמניה — 55.86; טמרה קוסטצ'ה מרומניה (שיאנית העולם ב־50 מ') — 56.03 ומרי מיגהאר מארה"ב — 56.33.
דרמה היתה ב־100 מ' חזה. הבריטי אדריאן מורהאוז הגיע ראשון בהותירו מאחור את הפייבוריט ויקטור דייויס מקנדה.
הבריטי, בן הי"22, כבר חגג את נצחונו, כאשר לפתע נדהמו הצופים כשהוכרז הודיע על פסילתו. הסיבה: מורהאוז הסתובב שלא כהלכה. הצופים קיבלו את הפסילה בשריקות־בוז.
מורהאוז היה בהלם, אך לאחר שהתאושש אמר השחיין, שהקדים בהרבה את יריביו (1:02.01), לעתונאים: "הסתובבתי בצורה נורמלית, כמו שאני עושה תמיד; איני יודע מה קרה. אני זכיתי במישחה. אני מרגיש שאני אלוף העולם, אם־כי מדליית הזהב ניתנה למישהו אחר".
דייויס הגיב לאחר שקיבל את מדליית־הזהב: "אני מרגיש רע; אני מרגיש עבור אדריאן".
אחרי פסילתו של מורהאוז חולקו המדליות: זהב — ויקטור דייויס (קנדה) 1:02.71; כסף — ג'יאני מינרביני (איטליה) 1:03.00; ארד — דימיטרי וולקוב (בריה"מ) 1:03.30.
4. רולף ביאה (מערב־גרמניה) 1:03.59; 5. כרט גובל (מערב־גרמניה) 1:03.62; 6. הישאשי פוייה (יפאן) 1:03.59.
המשחה ב־200 חופשי גברים עורר עניין שיא, אך הניב אכזבה. השתתפו בו השחיינים הטובים בעולם. מיכאל גרוס ממערב־גרמניה, השיאן העולמי והאלוף האולימפי, לא התאמץ לנצח בזמן של 1:47.92 דק', כהקדימו ביתרון ניכר את סוון לודרבסקי ממזרח־גרמניה — 1:49.12 דק' ומאט ביונדי מארה"ב, הנחשב לשחיין המהיר בעולם — 1:49.43 דק'.
אחריהם: 4. תומאס פארנר (מערב־גרמניה) 1:49.67; 5. מרסל גרי (צ'כוסלובקיה) 1:50.06; 6. דונקו ארמסטרונג (אוסטרליה) 1:50.17.
קתלין נורד ממזרח־גרמניה העניקה מדליית־זהב שנייה לארצה כשניצחה ב־400 מ' מעורב אישי — 4:43.75 דק', לפני האמריקנית מיצ'ל גריגליונה — 4:44.07 דק'. שלישית היתה נעמי לונג מרומניה — 4:45.44 דק'.
רביעיית שחייניות מזרח־גרמניה קבעה שיא עולמי במשחה השליחות 200x4 מ' חופשי במשחה האחרון ביום הראשון באליפות העולם מדהים — 7:59.33 דק'. גם השיא הקודם היה שייך להן — 8:02.27 דק'.
ארה"ב, שסיימה במקום השני, קבעה גם היא הישג טוב מהשיא העולמי — 8:02.12 דק'. אחריהן: הולנד — 8:09.59 ומערב־גרמניה — 8:12.78.

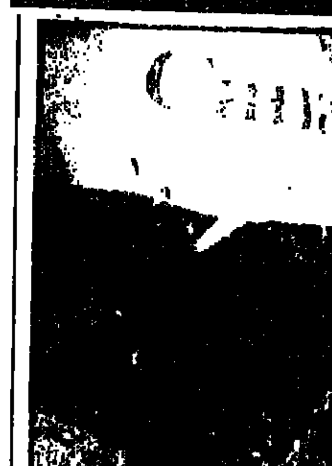

קנדי ויקטור דייויס (תצלום: איי.פי.)

המדליות בשחייה

	זהב	כסף	ארד
מזרח־גרמניה	3	1	—
מערב־גרמניה	1	—	—
קנדה	1	—	—
ארה"ב	—	3	1
איטליה	—	1	—
הולנד	—	—	2
רומניה	—	—	1
בריה"מ	—	—	1

שטיגמן שבר שיא ודורג במקום ה־20

פורת תפס המקום ה־32 ב־200 חופשי

אייל שטיגמן קבע אתמול באליפות העולם בשחייה בס־פרד שיא ישראלי חדש במשחה 100 מטר חזה – 1:05.59 דקה. שטיגמן שיפר במעט את שיאו הקודם – 1:05.81 דקה.
שגב פורת נכשל בנסיונו לשבור את השיא הישראלי ב־200 מטר חופשי. פורת קבע – 1:54.36 דקה. הישג הנופל ב־8 מאיות השנייה משיאו של אמיר גביאל – 1:54.28 דקה.
הישגו של שטיגמן ב־100 מטר חזה מכובד ביותר. שטיגמן סיים במקצה שלו במקום הרביעי, אחרי באב ממערב־גרמניה – 1:03.88 דקה; וסטרפר מקולומביה – 1:03.93 דקה והרננדו מקובה – 1:05.55 דקה. שטיגמן פתח את 50 המטרים הראשונים ב־30.46 שניות והיה שלישי.
בדירוג הכללי סיים שטיגמן במקום ה־20, המכובד. התוצאה הטובה ביותר במוקדמות ב־100 מטר חזה שייכת למורהאוס מאנגליה – 1:02.28 דקה. בסך־הכל השתתפו במוקדמות 48 שחיינים.
שגב פורת, עם זמן של 1:54.36 דקה, סיים במקום השישי במקצה שלו, ובמקום ה־32, הכללי. את התוצאה הטובה ביותר במוקדמות קבע מיכאל גרוס ממערב־גרמניה – 1:48.70 דקה, שיא אליפות חדש. במקצה אחר שחה האמריקני ביונדי את אותו מרחק ב־1:49.22 דקה.

נציגי הפועל חיפה לא קיבלו אשרות לפולין

תפגישה תיערך בשוייץ אם... סטלמך יגיע מורוצלאב

מאת יוסף גלזר

ראשי מחלקת הכדורגל של הפועל חיפה, יו"ר אבי שוסטר והמזכיר אלי שגב, אמורים להיפגש היום בשוייץ עם הכדורגלן היהודי־פולני אנדזי סטלמך, מלך־השערים של קבוצת שלונסק ורוצלאב.
שוסטר ושגב לא הצליחו אמנם להיכנס לפולין מאחר שלא קיבלו אשרות אך עלת בידיהם ליצור קשר טלפוני עם סטלמך, שהבטיח להגיע היום לשוייץ לפגישה.
בשיחה טלפונית עם מנהל הקבוצה, רוני ליברמן, ציינו השניים כי הם מקווים כבר בפגישה היום בשוייץ להשיג סיכום עמו בדבר עלייתו ארצה והצטרפותו להפועל חיפה.
זאת, כמובן, אם יגיע סטלמך לפגישה.
הקשר עם סטלמך נוצר באמצעות מכיר הפועל מתוך חיפה, אברהם חוט, שחזה בכדורגלן בפעולה לפני כמה שבועות.

הפועל ירושלים תערער על אי העברת מילר

מילר נשאר כשחקן בית"ר, אולם קבוצת הפועל ירושלים הודיעה כי תערער על החלטה זו, ותפנה לערכאות גבוהות יותר.

● כדורסל

מאת יצחק ריסמן

בית־המשפט המחוזי בירושלים הסיר אתמול את תביעתו להאריך את מועד ההעברות לגבי הכדור־סלן כיל מילר, שביקש לעזוב את בית"ר ירושלים, ולעבור לריבתה העירונית הפועל ירושלים.
השופט הורה לחתום על טופס ההעברה של כיל מילר מבית"ר להפועל.
אבנר קופל, רכז הכדורסל בבית"ר, נתן את הסכמתו לכך, אולם בשלב זה נכנס לפעולה עורכו של היועץ המשפטי של איגוד הכדורסל, טען כי מועד ההעברות תם, ולפיכך אי־אפשר להעביר את מילר מבית"ר להפועל.

בית"ר ת"א – מכבי נתניה 88:107

מאת דוד בכר

במשחק מבחן בכדורסל שנערך אמש בנתניה ונמשך 50 דקות גברה בית"ר ת"א מהלאומית על מכבי נתניה מהארצית — 88:107.
בשתי הקבוצות הופיעו שחקני רכש רבים.
לבית"ר ת"א קלעו: חוזו 22; רון דייויס 18; גילויס ויין 17; מוסקוביץ 12; קולהאס 12; הווארד 10; סלינס 8 ושטיין 6. למכבי נתניה: כספי 18; קוטר 27; רוס 15; קופמן 13; עמר 5; רוכריש 4; רייסנר 2; שורץ 2 וגיצן 2.

ישראל נגד אוסטרליה בכדורמים

נבחרת ישראל תפתח היום ב־3 אחה"צ במשקיה הבית התחתון באליפות העולם בכדורמים במדריד כשתתמודד עם אוסטרליה.

12 ניחשו 12 בטוטו

בגלל הפסקת המשחק הראשון בטוטו השבוע משבת, לא הובא משחק זה בחשבון. 12 שניחשו 12 תוצאות נכונות יקבלו כ־10,400 ש"ח כל אחד.
507 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו כ־140 ש"ח. 3255 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו כ־13 ש"ח ו־18,958 מנחשי 9 תוצאות נכונות יקבלו כ־2 ש"ח.

ארה"ב — אלופת העולם הביסה את ברה"מ 88:108

נבחרת הנשים של ארצות־הברית זכתה אתמול במוסקבה באליפות העולם בכדורסל, לאחר שהביסה במשחק הגמר את מחזיקת התואר, בריה"מ־הועצות — 88:108 (48:50).
האמריקניות חישו את זכיית נבחרת הגברים של ארה"ב באליפות העולם, בחודש שעבר בספרד.
לארה"ב הובו לקלוע: צ'ריל מילר 24; טרסה אדוארדס 17 ואן דונובן 16. לבריה"מ: אולגה יעקובלבה 21; אירנה מינק 15 ואולסיה באריל 10.
בורוסלביה, קנדה, נטלה את המקום השלישי בנוצחה את צ'כוסלובקיה – 59:64 (81:59).
סין סיימה חמישית, כשגברה על קובה 86:102.
בולגריה ניצחה את הונגריה – 75:79, ותפסה את המקום השביעי. ובראזיל גברה על טאיוואן – 57:92 וסיימה במקום ה־11.
אוסטרליה דורגה תשיעית כשניצחה דרום־קוריאה — 50:60.

ספרד ולא הונגריה

בכותרת במדור הספורט אתמול נפלה טעות: ישראל נוצחה 2:116 ע"י ספרד ולא ע"י הונגריה.

רפורמה רדיקאלית במיסים — לקראת אישור בארה"ב

בשינויים המוצעים: הורדת שיעורי המס לחברות ויחידים וכן פטור מלא לכ־6 מיליון אמריקנים ■ רייגן: הישג הסטורי

וושינגטון. — שידוד המערכות הרדיקאלי ביותר זה שנות דור של מערכת מסי־ההכנסה בארה"ב, אושר אתמול לפנות בוקר בוועדה משותפת של בית־הנבחרים והסנאט, והועבר למליאות הקונגרס, שבנראה תאשר אותו בחודש הבא.

בהצבעה, שנערכה לפנות בוקר, אישרה הוועדה המשותפת תחיקה המכניסה אלפי שינויים בחוק מסי־ההכנסה. שינויים אלה ישפיעו על כל האמריקנים והחברות האמרי־קניות בארה"ב ומחוצה לה.

התוכנית מקטינה את שיעורי מס־ההכנסה של אנשים פרטיים וחברות לרמתם הנמוכה ביותר למן מלחמת העולם השנייה, ופוטרת לג־מרי ממסים כשישה מיליון עובדים בעלי הכנסה נמוכה. ההחלטה בוו־עדה המשותפת מבטיחה כמעט סו־פית, שהנשיא רייגן ישיג מחקונגרס את מטרתו הראשית בתחום מדיניות הפנים — הקטנת המיסים וסתימת חורים בחוקים שגרמו לניצול לרעה של מערכת המיסוי.

רייגן, הנופש עתה בקליפורניה, קידם את ההסכם בוועדה המשותפת של הקונגרס כהישג היסטורי. אולם, חברים מסויימים בוועדה אמרו, כי הם מצפים עדיין למאבק בעניין שיעור העלאת המס המוטל על עסקים. (עיר)

אשת ר"מ נורווגיה לשעבר ריגלה למען בריה"מ?

מאת עלי כחן, כתב "על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — שר המשפטים לשעבר בממשלות בנורווגיה, איינס האוגלנד, כיום בן 76, עומד לפרסם בשבועות הקרובים ביותר ספר, המעורר כבר עתה ציפיות ואפילו ויכוחים.

בספר גילויים מכאיבים על היחסים בתוך מפלגת העבודה ופרשיות שונות, וכן גילוי, כי אשת ראש הממשלה גרהרדסן, ורנה גרהרדסן, היתה בעיקוב מתמיד של שירותי הבטחון הנורווגיים בשל קשרים תמוהים ובלתי־ברורים עם שגרירות בריה"מ באוסלו.

המעניין היה, שהמעקב לא נעלם מעיניו של ראש הממשלה, שאפילו קרא לשר המשפטים שלו והתלונן באוזניו על המעקב, בלי שידע פרטים נוספים.

האם עסקה אשת ראש הממשלה במסירת מידע לסובייטים? זאת לא נדע בטרם יופיע הספר, המוכן לדפוס.

ראש הממשלה בדימוס, איינר גרהרדסן, בן 90, פנה להוצאה לאור כדי למנוע הופעת הקטעים המתשידים, אך ההוצאה מסרה לו כי הדבר אינו אפשרי.

גרהרדסן היה ראש ממשלה בשנים הראשונות אחרי מלחמת העולם.

יפאן נטלה הבכורה מארה"ב בכושר התחרות המסחרי שלה

קובע סקר כלכלי של מכון פרטי בשוויץ

ז'נווה. — יפאן הדיחה את ארה"ב מן המקום הראשון בתחרותיות עיסקית בין־לאומית — קובע סקר שנתי שנערך ע"י חברת מחקר כלכלית פרטית.

הסקר מציין, כי שווייץ תופסת את המקום השלישי בין המדינות בעלות הכושר התחרותי בעולם, ואת המקום הראשון בתחום זה בין מדינות אירופה. בריטניה תופסת את המקום ה־15, צרפת את המקום ה־16 ואיטליה את המקום ה־18, נאמר בסקר.

סקר זה, שפורסם אתמול, מנתח ומשווה את העוצמה התחרותית של 23 מדינות החברות בארגון לשיתוף פעולה כלכלי ולפיתוח ושל תשע מדינות מתפתחות.

הסוד של הצלחת יפאן טמון בעיקר בבלימת האינפלאציה, בחלק של רווחי החברות בהכנסה הלאומית, בשיעור החסכון הלאומי וכתוצאה מכך — מימון זול ובשפע לתעשיה ושערי ריבית נמוכים.

הסקר מצביע גם על יכולתן של חברות יפאניות להתאים עצמן לשינויים במבנה הכלכלי של מדינות העולם, לקיים מערכת יעילה של מחקר ופיתוח, לפתח שיטות ייצור חדשניות, לגלות ולנצל טכנולוגיות חדשות, נוסף לעובדה שכח־העבודה ביפאן מיומן ביותר ובעל מוטיבציה.

טייוואן תופסת את המקום הראשון בין המדינות המתפתחות, ואחריה סינגפור, המתקרבת בכוח הייצור שלה לזה של בריטניה. הונג־קונג דורגה במקום השלישי ודרום־קוריאה במקום הרביעי.

להלן רשימת המדינות לפי כושר התחרות שלהן בזירה הבין־לאומית: 1. יפאן, 2. ארה"ב, 3. שווייץ, 4. גרמניה המערבית, 5. דנמארק, 6. קנדה, 7. שוודיה, 8. הולנד, 9. נורווגיה, 10. פינלנד, 11. ניו־זילנד, 12. אוסטריה, 13. בלגיה/לוקסמבורג, 14. אוסטרליה, 15. בריטניה, 16. צרפת, 17. אירלנד, 18. איטליה, 19. ספרד, 20. טורקיה, 21. פורטוגל, 22. יוון.

בין המדינות המתפתחות הדירוג הוא: 1. טייוואן, 2. סינגאפור, 3. הונג־קונג, 4. דרום־קוריאה, 5. מאלזיה, 6. תאילנד, 7. ברזיל, 8. הודו, 9. מקסיקו. (עיר)

רופא גרמני מציע: כתובות קעקע לחולי איידס

פראנקפורט. — רופא מערב־גרמני, ד"ר קארל אלברט מוטר, יו"ר אגודת הרופאים למניעת מחלת האיידס בפראנקפורט, מציע לחרוט כתובות־קעקע לכל חולי האיידס, כדי להבחין בהם.

לפי הצעתו של הרופא, שפורסמה בעתון מדעי של הרופאים, "מדיקל טריביון", יש לערוך סריקות בקנה מידה נרחב, כדי לגלות את חולי האיידס בגרמניה המערבית. המאמר פורסם לאחר מכן בעתונים רבי־תפוצה.

הרופא מציע, כי לאחר שיתגלו החולים ונושאי הווירוס, יצרבו את שם המחלה על חלק מגופם, במקום בלתי־נראה כאשר הם לבושים, כגון מתחת לבית השחי או על הישבן, כדי להזהיר שותף או שותפה אפשריים מפני הסכנה, לפני מגע מיני.

הרופא טוען, כי צעדים אלה יאפשרו את התפשטות המחלה, ולא — ימותו עד שנת 1990 כ־4,000 מערב גרמנים ממחלה זו.

ההצעה עוררה גל של סלידה בקרב אנשי־המקצוע, הטוענים כי צעדים כאלה לא יפתרו שום בעיה ורק יעוררו בהלה.

נשיא ההתאחדות לעזרת חולי האיידס בקלן, ז'אן־קלוד לסטיסט, גורס, כי "אלה הן שיטות הראויות לתקופה הנאצית. אין כל סיבה לבודד את נושאי הווירוס. הם אינם המצורעים של המאה שלנו," אמר. (ע"צ)

60 נוסעים ניספו במטוס סודני שהופל בטיל "סאם 7"

חארטום. — מטוס מדגם "פוקר פרנדשיפ" של חברת התעופה הסודאנית הממשלתית "סודאן אייר", ובו 57 נוסעים ו־3 אנשי־צוות, הופל בשבת בבוקר בת העיירה מאלאקאל בדרום סודאן, בטיל מדיום "סאם 7" — נמסר אתמול מחארטום.

המקורות אמרו, כי הצוות שידר בשבת בבוקר קריאת אס.או.אס. זמן קצר לאחר שהמריא ממאלאקאל, 680 ק"מ מדרום לחארטום. בשידור החרום נאמר כי המטוס נפגע מיריות.

דוברים של חברת־התעופה הסודאנית בניירובי, בירת קניה, אמרו, כי אין כל סימן לניצולים.

התקרית אירעה לאחר ש"צבא השחרור העממי" של המורדים בדרום סודאן הודיע ביום ו' שעבר, כי אנשיו יפילו כל מטוס שיטוס מעל לטריטוריה שבשליטתם. (עיר ואיי.פי)

תיירים ב"עיר רפאים": שני תיירים עייפים מצננים את כפות רגליהם במימי מיזרקה ברומא, שרבבות מתושביה נטשוה בימים אלה של אמצע אוגוסט, בבריחתם מן החום הכבד אל חופי הרחצה ומעונות הנופש בהרים. (צילום: איי.פי)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 15.8.86

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1					1.4973
דולר אמריקני	1	1.46	1.53	1.4842	1.5028	1.4931
לירה שטרלינג	1	2.18	2.28	2.2189	2.2466	2.2344
מרק גרמני	1	0.71	0.74	0.7186	0.7276	0.7224
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2211	0.2239	0.2222
גילדן הולנדי	1	0.62	0.65	0.6363	0.6443	0.6410
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8925	0.9036	0.8966
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2144	0.2171	0.2155
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2017	0.2042	0.2029
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1908	0.1932	0.1920
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3017	0.3054	0.30
דולר קנדי	1	1.06	1.11	1.0744	1.0878	1.0740
דולר אוסטרלי	1	0.89	0.96	0.9270	0.9386	0.9322
ראנד דר' אפריקני	1	0.32	0.58	0.5751	0.5823	0.5789
פרנק בלגי	10	0.33	0.36	0.3470	0.3514	0.3491
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0208	1.0335	1.0265
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.09	1.0415	1.0545	1.0496
ין יפני	100	0.95	0.99	0.9637	0.9757	0.9684

המשטרה בנורווגיה מבקשת צו לפתיחת הכספת של המרגל טרהולדט

מאת עלי כחן, כתב "על המשמר" בסקנדינביה

קופנהאגן. — הבוגד הנור־ווגי ארנה טרהולדט, פקיד בכיר במשרד החוץ הנורווגי, שמכר מסודות ארצו לבריה"מ ולעיראק ונידון על־כך ל־20 שנות מאסר, אינו יורד מן הכותרות.

באחרונה ביקש לברוח מן המאסר בעזרת ידידה צעירה ותמימה, שהיתה אהובתו. בעקבות הגילוי המוקדם נחבש בכלא השמור ביותר בנורווגיה, כלא אולרסמו, מצפון לבירה אוסלו.

טרהולדט יושב בכלא קרוב לשנה, ובשנה זו הספיק להתגרש מאשתו החוקית, עיתונאית ידועה, שכבר הספיקה להוציא ספר ובו מוזכרת פרשת בעלה לשעבר.

המשטרה משוכנעת כי עדיין מצוי חומר רב בכספתו הפרטית של ארנה טרהולדט, שאינה פתוחה לפני המשטרה אוטומטית, עם מתן גזר הדין. לאזרח הנורווגי זכות לפרטיות מוחלטת, אלא אם מורה אחרת צו מיוחד של בית־משפט. זאת הסיבה שהמשטרה סבורה, כי בכספת של טרהולדט עשוי להמצא חומר מעניין — אולי גם על ניסיון הבריחה האחרון שלו (דבר המנוגד להיגיון, שכן רק לאיש עצמו יש גישה לכספת שלו והאיש ישב בכלא. נראה כי הדבר משמש תירוץ והמשטרה מבקשת להציץ בחומר שונה מן המוצהר).

המשטרה מקווה, כי הצו המבוקש יוצא היום והיא תיגש מיד לפתיחת הכספת.

"חפצי קיטש" של מרקוס — נמכרו היטב

ניו־יורק. — מכירת פומבית של חפצים, שהיו שייכים לפרדיננד ולאימלדה מרקוס, נשיאה המודח של הפיליפינים ואשתו, אורגנה בסוף־השבוע במלון גדול בניו־יורק והוכתרה בהצלחה. נמכרו בה עתיקות ביותר מ־40,000 דולר, אך גם "זבל", כגון פרחים מלאכותיים, במחירים של 200 דולר.

יתכן אפילו שהנשיא המודח של הפיליפינים ניסה לרכוש בחזרה כמה מ־772 החפצים, שמקורם היה בחווילתו הפרטית במאנהטן, או שהובאו במיוחד ממאנילה. כמאה הצעות התומות, שמנעו את זיהוי הקונה, הגיעו מהאוואי, שם חי כיום הרודן לשעבר — מסרה רשת הטלוויזיה סי־אן־אן.

דובר פיליפיני אמר, כי המחירים שהושגו היו גבוהים מן הצפוי, שכן רבים מהפריטים שנמכרו היו "קיטש" מהסוג המבוקש על־ידי תיירים.

אולם נמכר גם פסנתר־כנף גדול, ומעריכים כי המכירה הפומבית הכניסה כמיליון דולר. (עיר, עי"צ)

קטטה המונית במסעדה בשפרעם

קטטה המונית פרצה אמש במסעדה "גני תמרה" בשפרעם. בשעת מסירת הידיעה נמסר על כמה פצועים ועל מכוניות שניזוקו. המשטרה הוזעקה להשליט סדר. טרם ברור מה גרם להתפרצות הקטטה. (שע"ח)

● אמריקני שאיבד את אשכו הוחזר בתאונת ספורט, קיבל אשך מאחיו התאום — הודיע בשבת הרופא שביצע את ההשתלה.

מרחב תכנון מקומי כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה 444 בגוש 6433, רחוב נחל הדס הקלות כלהלן:

1. עד 6% תוספת לאחוזי הבנייה המותרים.

2. 10% בקו בנין צדדי (3.6 מ' במקום 4.0 מ').

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב וייצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא

אל"מ שושנה גרשום — למנוחות

בטקס הלוויה צבאי הובאה אתמול אתה"צ אל"מ (מיל.) שושנה גרשום (גרשונוביץ'), לשעבר קצינת חן ראשית, למנוחות עולמים בבית העלמין שבכפר סמיר, בחיפה.

אחרי מיטתה הלכו ותיקות הצבא הבריטי, ההגנה וצה"ל, קרובי משפחה, קצינות ח"ן ראשית, אל"מ אמירה דותן וקצינת חן של פיקוד הצפון רב סרן מיקי הרשפלד ונציגות של ארגון הגימלאים בצה"ל סגן אלוף (מיל.) יהודית רביטש וסגן אלוף (מיל.) רחל שריר. בין המלוות היו גם קצינות ח"ן לשעבר מינה בן צבי, ושושנה וורנר.

החזן הצבאי אמר תפילת "אל מלא רחמים" ואחיה של המנוחה נחום ואליעזר גרשונוביץ אמרו "קדיש".

סגן אלוף (מיל.) מינה בן צבי, קצינת ח"ן ראשונה בצה"ל אמרה כי המנוחה עברה דרך ארוכה בצבא הבריטי, ההגנה וצה"ל והביאה עמה דריכות, מסירות וגאווה לאומית. המנוחה היתה עם הקצינות היהודיות הבודדות ששירתו בצבא הבריטי, שהגיעו הראשונות אל מחנות ההשמדה ונפגשו עם פליטי השואה.

סגן אלוף מיל.) יהודית רביטש אמרה כי "הלכה מעמנו מפקדת בעלת שאר רוח, אנושית, שחקרינה על פיקודיה". (עתי"ם)

מצרים מגבילה כניסת אזרחי תוניס לשטחה

קאהיר. — מצרים החליטה להגביל כניסת אזרחים של תוניס לשטחה, בתגובה על החלטת תוניס למנוע כניסתם של אי אלה נוסעים מצריים.

סוכנות הידיעות המצרית מציינת, כי שלטונות שדה־התעופה קיבלו הוראה לאפשר כניסתם של אזרחים תוניסיים למצרים אך ורק אם הם מצויידים באשרה של הקונסוליה המצרית בתוניס. גם להבא לא יחולו הגבלות על דיפלומטים ובני משפחותיהם ועל אזרחי תוניסיה הנשואים לאזרחים מצריים וגם אנשים שיבואו למצרים בענייני עסקים חשובים לא יחושו בהגבלות.

שלטונות תוניס החזירו לארצם מספר בלתי־ידוע של מצרים, שלא היו מצויידים במסמכים הדרושים או שלא יכלו להוכיח כי ברשותם אמצעים כספיים. יומון פרו־ממשלתי בתוניס טוען, כי כמה מצרים באו לתוניסיה כשהם מצויידים במסמכים מזוייפים והחלו לעבוד בארצו בלתי־חוקי, בלי שהצטיידו ברשיונות עבודה. (עיר)

● מפגינים אנטי־ממשלתיים התנגשו כאן אתמול עם המשטרה, ערב מערכה כלל־ארצית מצד מפלגות האופוזיציה, במחאה על מעצר מנהיגיהן בכללם גב' בהוטו.

טלקס

● **שיירות של "חבית הסלע" — בין ראש פינה לצפת**

הנוסעים שחלפו אתמול בין ראש פינה לצפת הבחינו בעת נסיעתם ב[illegible] הראשי ב"שיירה" — מאות [illegible] אורכה ועשרות [illegible] רוחבה — שהתנהלה [illegible] לא מדובר ברכב מסוג [illegible] אלא בחרקים המכונים "חבית הסלע". הם יצאו מן [illegible] בחורים, ככל הנראה בגלל החום הכבד, ותיפשו מקום חדש [illegible] הנהגים עשו בשיירות [illegible] ונמקרים רבים בצד הדרך [illegible] של המוני חרקים [illegible] עתה נעשה מאמץ הדברה [illegible] שני ישובים.

יהודה צור

● **סטודנטים יתגוררו עם אסירים משוחררים**

אסירים משוחררים יתגוררו [illegible] משותפות עם סטודנטים [illegible] החל משנת הלימודים האקדמית הקרובה. הסתדרות [illegible] בירושלים החלה [illegible] אלה במיבצע הסברה וגיוס [illegible] הסטודנטים לדיור משותף עם אסירים משוחררים. מדובר [illegible] 6 דירות ברחבי ירושלים. [illegible] דירה יתגוררו שני [illegible] בחברת אסיר משוחרר. [illegible] ישולבו 6 אסירים [illegible] 11 סטודנטים באוניברסיטה [illegible] (עתי"ם)

● **חנו"ר חלל — אורח מכון וייצמן**

[illegible] שלמה הלל, היה [illegible] אורח מכון וייצמן למדע. [illegible] נפגש עם נשיא [illegible] פרופ' אריה דבורצקי. הלל [illegible] עם מדענים במחלקה [illegible] צמחים, ביקר במרכז [illegible] האנרגיה ובפקולטה [illegible] גרעינית. בצהרים סעד [illegible] של נשיא המכון, [illegible] יו"ר הוועד־הפועל של [illegible] משה פורת, סגן נשיא [illegible] פרופ' שמואל שאלתיאל [illegible] בכירים. (עתי"ם)

● **תקנות חדשות לאיסוף מידע מאספני עתיקות**

[illegible] הממשלה ושר החינוך [illegible] יצחק נבון, פירסם [illegible] הדשות, במסגרת חוק [illegible] המסדירות את קבלת [illegible] עתיקות בארץ. הן [illegible] למשרד החינוך לקבל [illegible] מדויקים על עתיקות [illegible] בידי אספנים, כדי [illegible] ערכות מחקר לגבי [illegible] בעלות חשיבות. מדעיות [illegible] וכן אינפורמציה לגבי [illegible] הגיעו העתיקות לידי [illegible] לפי התקנות יוכל אגף [illegible] במשרד החינוך לבקש [illegible] את רשימת העתיקות [illegible] ולגבי כל עתיקה את [illegible] החומר שממנו היא עשויה, [illegible] התקופה שבה נוצרה, [illegible] שבו נתגלתה, שם האדם [illegible] הגיעה אל האספן, התאריך [illegible] הגיעה אל האספן ודרך [illegible] אם בהשאלה, קנייה, [illegible] או ירושה. (עש"ת)

● **משלחת ארכיאולוגית חלה בחפירות תל־כברי**

משלחת ארכיאולוגית מטעם [illegible] אוניברסיטת תל־אביב, בראשותו [illegible] של ד"ר אהרון קמפינסקי, החלה [illegible] אלה בחפירות שמטרתן [illegible] את צפונות תל־כברי בגליל [illegible] שלדעת מדענים ניתן [illegible] מבחינות גודלו לחצור [illegible] המשלחת מתכוונת לחפור [illegible] במשך 6 עונות. מגילויים [illegible] יתברר שראשית [illegible] בתל מיתה לפני כ־5000 שנה. לפי סיכום שנתקבל בין [illegible] ד"ר קמפינסקי לבין קיבוץ כברי [illegible] נהריה, יתחלקו המימצאים [illegible] בין המוזיאונים של נהריה, [illegible] ואוסף העתיקות. (עתי"ם)

"מכים אותי" — התלונן בן ה־26 שמת במחלקה הסגורה בטירה

המשטרה חוקרת נסיבות מותו של מיכאל אוחיון ● החשד: מינון־יתר של תרופות

מאת כתב "על המשמר" בחיפה

משטרת חיפה החלה בימים אלה בבדיקת נסיבות מותו של מיכאל אוחיון בן 26, אשר מת בשבוע שעבר בעת שאושפז במרכז לבריאות הנפש בטירת הכרמל.

לטענת משפחתו של אוחיון, הוכנס הצעיר יומיים לפני מותו למחלקה הסגורה של בית־החולים, אך הצליח להתקשר לביתו ולומר כי מכים אותו. עוד טוענת המשפחה, כי הוצע לה לוותר על נתיחת הגופה, אולם משסירבה, הועברה הגופה לבדיקה במכון הפאתולוגי באבו־כביר, שם נבדקת, בין השאר, האפשרות שאוחיון מת בשל מינון־יתר של תרופות.

ממשטרת מרחב חיפה נמסר, כי אם תוצאות הבדיקה יצביעו על רשלנות רפואית־לכאורה, תשקול המשטרה נקיטת הליכי חקירה. גם במשרד הבריאות מצפים לתוצאות

ביקורת קשה על אלימות שוטרים — בביהמ"ש העליון

בית־המשפט העליון מתח ביקורת נוקבת על אלימות שוטרים, בציינו כי אלימות ברוטלית פוגעת קשה במערכת היחסים העדינה בין האזרח למשטרה ובמוניטין של המשט־רה וביכולתה לתפקד.

קביעה זו כלולה בהחלטה על ערעור שהגישו שני שוטרים ממשטרת נצרת, שהורשעו בגרימת חבלה. מאיר אשש וזמיר ג'זאמיס הורשעו בכך שהנחיתו מכות נמרצות, בעיטות ואגרופים במהלך חקירתו של חשוד בגניבת עגלים. בשלב מסויים השליך אחד השוטרים כיסא על החשוד וגרם סדק בכתפו. השוטרים נדונו לשלושה חודשי מאסר בפועל, 9 חודשי מאסר על תנאי וקנס כספי של אלף ש"ח. השניים ערערו על ההרשעה ועל חומרת העונש בפני בית־המשפט העליון, אך הערעורים נדחו. (עתי"ם)

צעיר מכפר קאסם חשוד במכירת נשק לחשודים ברצח שאלתיאל

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר" בחיפה

בית־משפט השלום בחיפה הורה אתמול על הארכת מעצרו של חליל אחמד אל טורי בן 20 מכפר קאסם. החשוד כי מכר בלי נשק לחוליית המחבלים אשר אחדים מחבריה החשודים בחטיפתו וברציחתו של החייל עקיבא שאלתיאל.

באיכות המשטרה, סנ"צ אמנון שאלתיאל, טען בבית־המשפט כי הצעיר חשוד במכירת שלושה אקדחים ובתיווך מכירת רובה לחוליית מחבלים, אשר פעלה בשירות ארגון הפת"ח. לדבריו, שימשו כלי־נשק אלו לביצוע פיגועים שונים, לרבות רציחתו של החייל עקיבא שאלתיאל.

שופט בית־משפט השלום, מירב רוה, קבע בהחלטתו כי בעבירות הקשורות לביטחון המדינה יש לאפשר למשטרה לחקור עד תום, והוסיף כי החקירה עשויה לשפוך אור חדש על מעשיו של החשוד. השופט קבע עוד כי מקובלת עליו טענת המשטרה, כי שיחרור החשוד עלול להפריע למהלך החקירה. הוא הורה על הארכת מעצרו בשמונה ימים.

"זריקת הרימון על המשפחה בעכו נעשתה על רקע גזעני"

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

תושבים ערביים בעכו טוע־נים, כי הרקע לזריקת רימון ביום ה' שעבר לעבר ביתה של משפחת עמר בעכו, הוא גזעני ולא פלילי, כפי שפורסם. רם זכורי, נציג רק"ח בעירייה, שיגר אתמול מברקים ליועץ המשפטי לממשלה, לשר המשטרה, ולמפקד משטרת מרחב הגליל, כדי להתריע על הכוונה לטשטש את הרקע האמיתי לזריקת הרימון. לטענתו, מדובר במשפחה ידועה בעיר, שאיש מבניה לא הואשם עד כה בשום עניין פלילי, ולכן תמוהה העובדה שהידיעות שנמסר עוסק ברקע פלילי.

לטענתו, גורמים גזעניים בעיר אינם מרוצים משיתוף הפעולה ומהיחסים הטובים השוררים בין יהודים לערבים בעיר, וזו הסיבה לכך שבשבועות אחרונים נשמעו בעיר קולות נגד יחסי האחווה.

הקטטה הסתיימה בבית־החולים

מאת אשר שלוני, כתבנו בבת־ים

נער בן 17 נדקר בכתפו באמצעות שבר זכוכית, על־ידי חברו, בקטטה שפרצה בין השניים בעת ששיחקו כדורסל בבת־ים. המצוע הועבר לבית־חולים וולפסון בחולון ושוחרר לאחר טיפול. הדוקר נעצר ונחקר.

ילד טבע בחוף בת־ים

ילד בן 8 טבע אתמול בבוקר בחוף הסלע בבת־ים. הילד, שהגיע לעיר במסגרת טיול מבית־לחם, הוצא מן המים על־ידי אורח שהבחין בו. צוות ניידת טיפול נמרץ ניסה לבצע בו החייאה, אך לרופא לא נותר אלא לקבוע את מותו. (עתי"ם)

● הכינוס העולמי של תנועת בית"ר החליט להקים ולפתח מרכז ללימודי א"י ברובע היהודי של חברון, מוסדות התנועה הוסמכו לפעול בדרג המדיני למימוש מהיר של החלטה זו.

● הכינוס הארצי השנתי לתורה שבעל פה המוקדש ל"שנת השמיטה" נפתח אמש במוסד הרב קוק בירושלים, במעמד הרבנים הראשיים, וכן רבנים, ראשי ישיבות ושוחרי תורה מכל הארץ. (עתי"ם)

אברהם כץ — למנוחות

אברהם כץ, ראש מזלקת הנוער והחלוץ בהסתדרות הציונית, הובא אתמול למנוחות בבית־העלמין בנס ציונה. ארונו של כץ, שמת אור ליום ד' בשבוע שעבר בניו־יורק שבקליפורניה, הגיע לישראל אתמול לפנות־בוקר. בנמל התעופה בן גוריון המתינו לארון השר גדעון פת, ח"כ אריאל וינשטיין ויו"ר התנועה הציונית, אריה דולצין. (עש"ת)

בפלילים

בת 29 נתגלתה בעכו כשגרונה משוסף — בעלה נעצר בחשד רצח

תעלומה אופפת את פרשת פציעתה הקשה של ערביה בת 29 תושבת עכו, שהתגלתה אתמול לפנות־בוקר ליד נמל עכו כשגרונה משוסף וורידי שתי ידיה חתוכים. בשלב זה לא ידוע אם מדובר בניסיון רצח או בניסיון התאבדות.

צוות נט"ן של מד"א שהגיע למקום, מצא את הצעירה מתבוססת בדמה, כשהכרתה מעורפלת, לאחר שאיבדה כ־3 ליטר דם. היא קיבלה עירוי ובמצב קשה הועברה לבית־החולים רמב"ם בחיפה.

לדברי רופאי בית־החולים רמב"ם נראה, כי פציעתה מורה ביותר, משום שלטענתם, לא יתכן שאדם יחתוך בעצמו גם את וורידי ידיו וגם "ישחט" עצמו.

אנשי משטרת מרחב הגליל ניסו לדובב את הצעירה. מהסימנים הקלושים שעשתה, נראה כאילו ניסתה לומר שניסתה להתאבד. המשטרה הזמינה פאתולוג, שיפענח אם מדובר כאן בניסיון התאבדות או בניסיון רצח.

בעלה של האשה נעצר. (עתי"ם)

מנהל מעון לעולים חשוד בגניבות

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

סידי ארמונד (56) מנהל מעון לעולים קשישים באשקלון, נעצר בפקודת שופט לשמונה ימי מעצר, בחשד שקיבל כספים וחפצים מדיירי המעון תמורת שירותים שאינם קשורים לעבודתו.

את התלונה למשטרת הגישה הסוכנות היהודית בעקבות דו"ח שערכה עקב תלונות דיירים שחלקם כבר עזבו את המקום. חלק מן החפצים נמצאו בבית החשוד. ביניהם שני מערבלים חשמליים. ארמונד טען להגנתו, כי קיבל מערבל אחד מבנו שחזר מגרמניה, ואילו את השני נתנה לו אשה, דיירת המעון. כאשר חזר בשלום מאוטובוס קו 300 שנחטף על־ידי מחבלים. תלונה נוספת נגדו קשורה לקבלת שירותים מיניים תמורת כסף. החשוד הכחיש את האשמות נגדו.

שוחח עם הוריו בארה"ב על חשבון השכן...

צעיר בן 18 נעצר אתמול על־ידי המשטרה כחשוד שהתחבר לקו טלפון של תושב גבעתיים ושוחח עם הוריו בארצות־הברית.

תפיסת הצעיר על־ידי המארב המשטרתי בוצעה לאחר שהוגשה תלונה למשטרת מחוז תל־אביב על־ידי תושב העיר, שחשבונות הטלפון שלו מנופחים במיוחד עקב העובדה שאינו מתגורר בביתו. הצעיר חשוד שהתחבר לקו, כנראה, באמצעות מכשיר מסרים והיה נוהג לשוחח עם בני משפחתו בסופי שבוע. (עתי"ם)

בועל הקטינה הבטיח לשאתה לאשה — ושוחרר ממעצר

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

אלמקיים כליפה (20) מאשקלון, שהובא לדין בעוון בעילת קטינה (17) והמצאה בהריון מתקדם, שוחרר ממעצרו לאחר שהודיע לשופט כי "אין בעיות — אני מוכן לשאת אותה לאשה".

כדי להבטיח שלא יתחרט, נדרש הצעיר להפקיד בבית־המשפט ערבות עצמית וערבות צד ג' על סך 10,000 ש"ח.

לגדי דמר והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האב
ההלויה בקיבוץ היום, יום ב', בשעה 16.00
קיבוץ דביר

אנו משתתפים באבלם של
חוה וצבי רוזנטל
עם מות האב
זליג מוסקוביץ ז"ל
ההלויה תתקיים היום, 18.8.86, בשעה 16.30 בקיבוצנו
בית ניר־יצחק

אנו משתתפים בכאב המשפחה
על מותו של
יהושע דמר
"אדיעזר"
אגודה לעזרה הדדית של יוצאי
תנועת "השומר הצעיר" העולמית

לנירה ואוריה כהן וקיבוץ אילון
משתתפים באבלכם הכבד
במותו ללא עת של בנכם
אייל
קיבוץ אדמית

אנו מודיעים בצער ובכאב רב
על פטירתו של יקירנו
יהושע (אוסקר) דמר
ההלוויה תתקיים היום, יום שני, 18.8.86, בשעה 16.00, בקיבוץ דביר
הארון יוצב ליד בית המנוח ברחוב ויתקין 8, חולון, בשעה 14.00
אוטובוס לקיבוץ יעמוד לרשות המלווים
אשתו בתיה, הבנים רפי וגדי, הכלות והנכדים

לאסתר ארז ובני ביתה
משתתפים אתך בצערך במות עליך
אביך
מוסד חינוכי "עמקים" במזרע